

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
struktūrfondi un
Kohēzijas fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Iedzīvotāju informētība un izpratne par iekļaujošo nodarbinātību

SABIEDRISKĀS DOMAS IZVĒRTĒJUMS

© "Latvijas Fakti"
2022. gada marts

SATURS

I. METODOLOĢISKĀ INFORMĀCIJA	3
Terminu skaidrojums	4
Respondentu sociāli demogrāfiskais profils	6
Statistiskās kļūdas novērtēšanas tabula	8
II. GALVENIE SECINĀJUMI	9
III. APTAUJAS REZULTĀTI	
1. Kampana “Dara citādi - izdara tāpat” – atpazīstamība, vērtējums	
1.1. Kampanas “Dara citādi - izdara tāpat” aktivitāšu atpazīstamība	13
1.2. Kampanas “Dara citādi - izdara tāpat” vērtējums un raksturojums	22
1.3. Vietnes www.cilveksnevisdiagnoze.lv apmeklēšanas pieredze un vērtējums	35
2. Saskarsme ar cilvēkiem ar invaliditāti.....	36
3. Saskarsme ar diskrimināciju darba tirgū	40
4. Iekļaujošā nodarbinātība – priekšstati, informētība, ērtākie komunikāciju kanāli	
4.1. Atbalsta pasākumu, lai cilvēki ar invaliditāti varētu veiksmīgi iekļauties darba tirgū, atpazīstamība	42
4.2. Nodarbinātības iespēju vērtējums cilvēkiem ar invaliditāti	44
4.3. Valsts atbalsta vērtējums cilvēkiem ar invaliditāti	46
4.4. Sabiedrības informētība par iekļaujošo nodarbinātību.....	48
4.5. Ērtākie komunikācijas kanāli par iekļaujošo nodarbinātību	50
4.6. Priekšstati par iekļaujošo nodarbinātību	57
4.7. Sabiedrības tolerance/ iecietība pret cilvēkiem ar invaliditāti	64
IV. APTAUJAS ANKETA	68

I. METODOLOĢISKĀ INFORMĀCIJA

<u>IZLASE:</u>	Aptaujā pēc stratificētās nejaušības principa tika iekļauti 1006 Latvijas Republikas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 74 gadiem. Stratifikācijas pazīmes: a) ģeogrāfiskā b) nacionālā. Izlase aprēķināta, balstoties uz jaunākajiem statistikas datiem par Latvijas Republikas iedzīvotājiem.
<u>METODE:</u>	Informācija tika iegūta izmantojot CAWI (Computer Assisted Web Interviews) jeb individuālās intervijas tiešsaistes platformā. Izlase aprēķināta, balstoties uz jaunākajiem statistikas datiem par Latvijas Republikas iedzīvotājiem.
<u>Informācijas ieguves periods:</u>	19.01.2022. – 09.03.2022.

Aptaujā sasniegtās izlases salīdzinājums ar iedzīvotāju statistiku

	Respondentu skaits izlasē (%)	Iedzīvotāju statistika (%)
<u>Dzimums</u>		
Vīrieši	47,4%	47,0%
Sievietes	52,6%	53,0%
<u>Vecums</u>		
18-24	8,8%	9,7%
25-34	17,8%	19,7%
35-44	19,0%	18,3%
45-54	19,3%	19,2%
55-64	19,8%	19,1%
65-74	15,3%	14,0%
<u>Tautība</u>		
Latvieši	62,8%	62,0%
Cittautieši	37,2%	38,0%
<u>Reģions</u>		
Rīga	33,4%	32,9%
Pierīga	19,3%	18,7%
Vidzeme	9,3%	9,8%
Kurzeme	12,3%	12,6%
Zemgale	11,9%	12,1%
Latgale	13,9%	13,9%

TERMINU SKAIDROJUMS

Izlase

- Latvijas iedzīvotāju kopuma mikromodelis.

Reģions

- Rīga – Rīgas pilsēta;
- Pierīga – Ādažu novads; Jūrmala; Ķekavas novads; Limbažu novads; Mārupes novads; Ogres novads; Olaines novads; Ropažu novads; Salaspils novads; Saulkrastu novads; Siguldas novads; Tukuma novads.
- Vidzeme – Alūksnes novads; Cēsu novads; Madonas novads; Smiltenes novads; Valkas novads; Valmieras novads; Varakļānu novads.
- Kurzeme – Dienvidkurzemes novads; Kuldīgas novads; Liepāja; Saldus novads; Talsu novads; Ventspils; Ventspils novads.
- Zemgale – Aizkraukles novads; Bauskas novads; Dobeles novads; Jēkabpils; Jēkabpils novads; Jelgava; Jelgavas novads.
- Latgale – Augšdaugavas novads; Balvu novads; Daugavpils; Gulbenes novads; Krāslavas novads; Līvānu novads; Ludzas novads; Preiļu novads; Rēzekne; Rēzeknes novads;.

Nodarbinātības sektors

- Valsts sektors – respondenti, kuri strādā valsts iestādēs vai uzņēmumos ar valsts kapitālu;
- Privātais sektors - respondenti, kuri strādā uzņēmumos ar privāto kapitālu;
- Nestrādā – respondenti: mājsaimnieces, pensionāri, skolēni, studenti, bezdarbnieki.

Pamatnodarbošanās (pēc ISCO profesiju klasifikatora)

- Vadītāji - Uzņēmēji /īpašnieki privātā sektorā, augstākā vai vidējā līmeņa vadītāji (valsts vai privātā sektorā)
- Vecākie speciālisti
- Speciālisti
- Kalpotāji
- Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki
- Kvalificēti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības darbinieki
- Kvalificēti strādnieki un amatnieki
- Iekārtu un mašīnu operatori un izstrādājumu montieri
- Vienkāršās profesijas, nekvalificēti strādnieki
- Pensionārs – persona, kura ir pensijā un nestrādā algotu darbu, arī invaliditātes pensionārs;
- Skolnieks, students – persona, kas mācās dienas nodaļā kādā no mācību iestādēm;
- Mājsaimniece – pašlaik nestrādā algotu darbu; atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā;
- Bezdarbnieks – persona, kura ir darba spējīgā vecumā un nekur nestrādā.

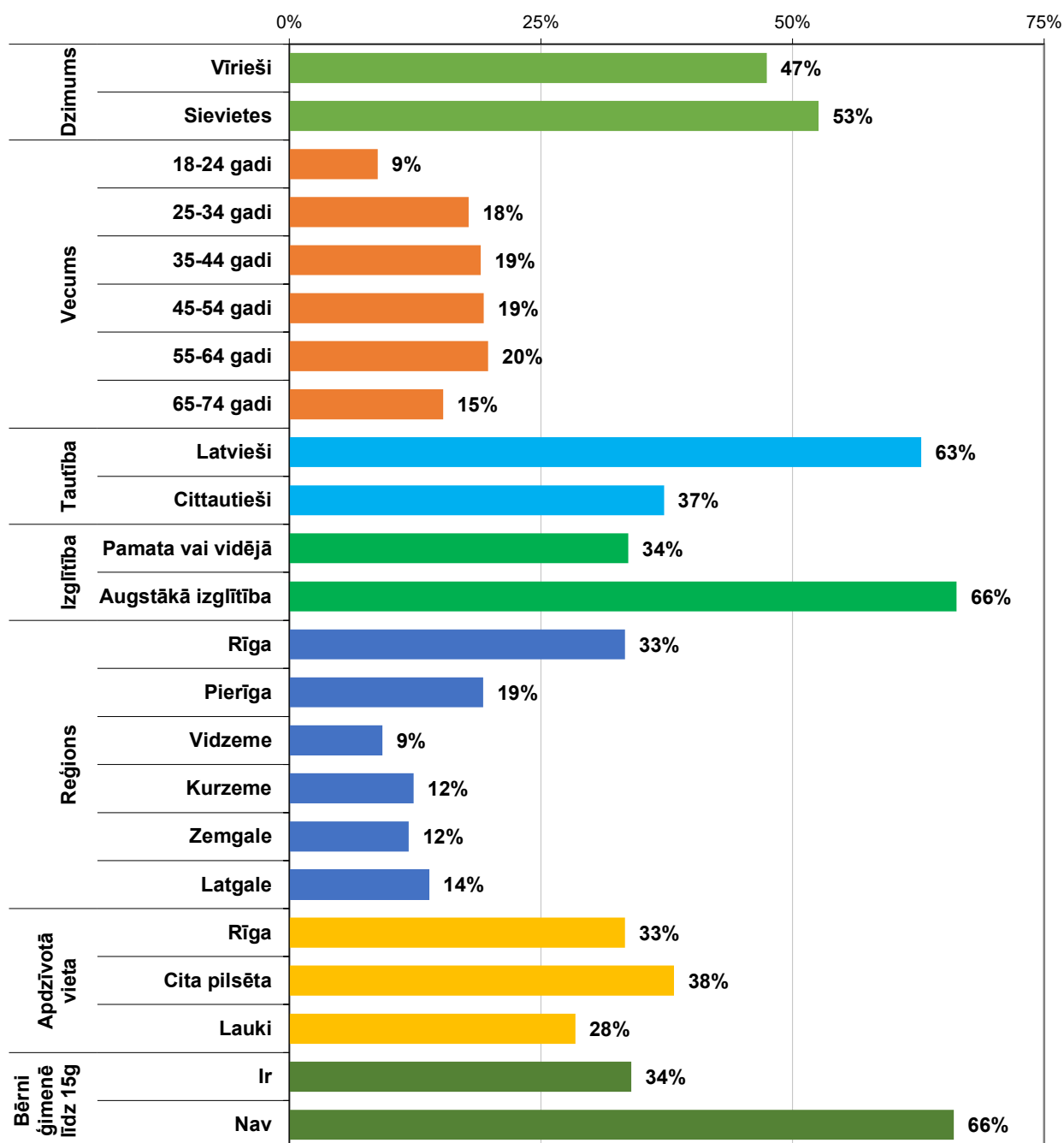
Ienākumu līmenis

Ienākumi uz vienu ģimenes locekli mēnesī, ieskaitot visus ienākumus (algas, stipendijas, pabalsti, pensijas utt.) pēc nodokļu nomaksas.

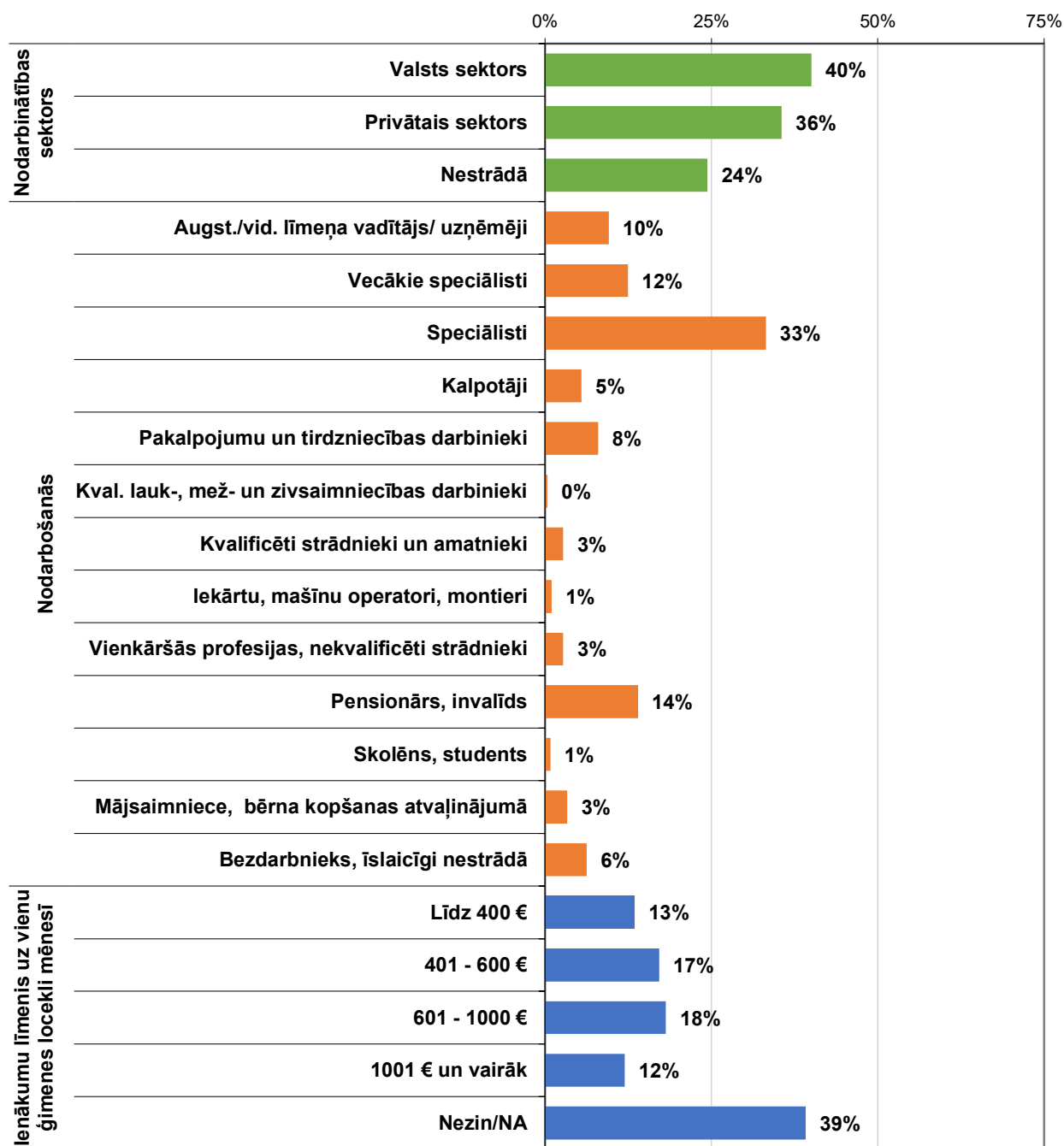
- Zemi – līdz 300 EUR;
- Vidēji zemi – no 301 līdz 500 EUR;
- Vidēji augsti – no 501 līdz 700 EUR;
- Augsti – 701 EUR un vairāk.

RESPONDENTU SOCIĀLI DEMOGRĀFISKAIS PROFILS

Pētījuma izlases sadalījums (I) (Visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

Pētījuma izlases sadalījums (II)
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

PĒTĪJUMA REZULTĀTU STATISTISKĀS KĻŪDAS NOTEIKŠANAS TABULA

(ar 95% varbūtību)

Atbilžu sadalījums %	Respondentu skaits (bāze) N =														
	50	75	100	150	200	300	350	400	500	600	800	1000	1200	1500	2000
2 vai 98	4.0	3.2	2.8	2.3	2.0	1.6	1.5	1.4	1.3	1.1	1.0	0.9	0.8	0.7	0.6
4 vai 96	5.6	4.5	3.9	3.2	2.8	2.3	2.1	2.0	1.8	1.6	1.4	1.3	1.1	1.0	0.9
6 vai 94	6.8	5.5	4.8	3.9	3.4	2.8	2.5	2.4	2.1	2.0	1.7	1.5	1.4	1.2	1.0
8 vai 92	7.7	6.2	5.4	4.4	3.8	3.1	2.8	2.7	2.4	2.2	1.9	1.7	1.6	1.4	1.2
10 vai 90	8.5	6.9	6.0	4.9	4.3	3.5	3.1	3.0	2.7	2.5	2.1	1.9	1.7	1.5	1.3
12 vai 88	9.2	7.5	6.5	5.3	4.6	3.8	3.4	3.3	2.9	2.7	2.3	2.1	1.9	1.6	1.4
15 vai 85	10.1	8.2	7.1	5.9	5.1	4.1	3.7	3.6	3.2	2.9	2.5	2.3	2.1	1.8	1.6
20 vai 80	11.4	9.2	8.0	6.6	5.7	4.6	4.2	4.0	3.6	3.3	2.8	2.5	2.3	2.0	1.8
25 vai 75	12.3	10.0	8.7	7.1	6.1	5.0	4.5	4.3	3.9	3.6	3.0	2.8	2.5	2.2	1.9
30 vai 70	13.0	10.5	9.2	7.5	6.5	5.3	4.8	4.6	4.1	3.8	3.2	2.9	2.6	2.3	2.0
35 vai 65	13.5	11.0	9.5	7.8	6.8	5.5	5.0	4.8	4.3	3.9	3.3	3.1	2.8	2.4	2.1
40 vai 60	13.9	11.3	9.8	8.0	7.0	5.7	5.1	4.9	4.4	4.0	3.4	3.1	2.8	2.5	2.2
45 vai 55	14.1	11.4	9.9	8.1	7.0	5.8	5.2	5.0	4.5	4.1	3.5	3.2	2.9	2.5	2.2
50 vai 50	14.2	11.5	10.0	8.2	7.1	5.8	5.2	5.0	4.5	4.1	3.5	3.2	2.9	2.5	2.2

Lietojot pētījuma rezultātu statistiskās kļūdas noteikšanas tabulu, par kopējās izlases bāzi jāpieņem N = 1000.

Rezultātu precizitātes intervāls ar 95% varbūtību tiek aprēķināts pēc šādas formulas:

$$\text{Precizitātes intervāls} = \pm 1,96 \sqrt{\frac{\pi(100 - \pi)}{n}}$$

π = atbilžu sadalījums procentos %; n = respondentu skaits

II. GALVENIE SECINĀJUMI

1. Kampana "Dara citādi - izdara tāpat" – atpazīstamība, vērtējums

- ❑ Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, kampaņu "Dara citādi - izdara tāpat" raksturo augsta atpazīstamība un kopumā pozitīvs vērtējums.
- ❑ Kādu no kampaņas "Dara citādi - izdara tāpat" materiāliem vai aktivitātēm ir pamanījuši vairāk nekā divas trešdaļas (71%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Salīdzinoši augstā kampaņas atpazīstamība liecina par veiksmīgu kampaņas izvietojumu dažādos komunikācijas kanālos, vienmērīgi pārklājot iespējami lielu sabiedrības daļu. To apstiprina iegūtie rezultāti respondentu grupās, kas izveidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm, - visās grupās kampaņu atpazīna vairāk nekā 60% aptaujāto.
  - ✓ Biežāk pamanītā kampaņas aktivitāte ir cilvēku ar invaliditāti pieredzes stāsti un diskusijas par iekļaujošo nodarbinātību interneta portālos vai sociālajos tīklos, tos atpazīna gandrīz puse (42%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Pieredzes stāstus un diskusijas biežāk pamanījuši gados vecākie respondenti vecumā virs 55 gadiem;
  - ✓ WEB reklāmas/ banerus ir pamanījuši 37% pētījuma dalībnieku;
  - ✓ Kampanas logo marķējumus autostāvvietās cilvēkiem ar invaliditāti atpazīna 30% respondentu;
  - ✓ Reklāmas sociālajos tīklos redzējuši 25% aptaujāto;
  - ✓ Radio reklāmu dzirdējuši 21% iedzīvotāju;
  - ✓ Video reklāmu redzējuši 18% aptaujas dalībnieku;
  - ✓ Salīdzinoši visretāk pamanīta kampaņas reklāma presē, to redzējuši 10% respondentu.
- ❑ Kampanas logo un saukļa "Dara citādi - izdara tāpat" vērtējums ir pārlicinoši pozitīvs. Kampanas saukli kā ļoti vai drīzāk labu vērtēja 72%, logo – 68% respondentu, kuri ir pamanījuši kādas kampaņas aktivitātes. Kritisku vērtējumu pārstāvēja attiecīgi 5% un 6% respondentu.
- ❑ Kampana "Dara citādi - izdara tāpat" sabiedrībā ir radījusi pozitīvu iespaidu. Vairākums pētījuma dalībnieku kampaņu un tās reklāmas aktivitātes raksturoja kā:
  - ✓ Vajadzīga (62%);
  - ✓ Sociāli atbildīga (61%);
  - ✓ Viegli uztverama, saprotama (52%).
- ❑ Nozīmīgs respondentu skaits (>20%) kampaņu raksturoja arī:
  - ✓ Izglītojoša (37%);
  - ✓ Interesi raisoša (28%);
  - ✓ Uzmundrinoša\ motivējoša (22%);
  - ✓ Pārlicinoša, atmiņā paliekoša (21%);
  - ✓ Kvalitatīva (20%).

- Kampanas “Dara citādi - izdara tāpat” vērtējums sabiedrībā ir pārliecinoši pozitīvs. Vairākums respondentu pilnībā vai drīzāk piekrita sekojošajiem izteikumiem:
  - ✓ Kampana pievērš uzmanību iekļaujošās nodarbinātības tēmas aktualitātei un ieinteresē (piekrita 85% respondentu, kuri ir pamanījuši kādas kampanas aktivitātes);
  - ✓ Kampanas mērķis ir skaidri saprotams (piekrita 83%);
  - ✓ Kampana veicina cilvēku ar invaliditāti iekļaušanos darba tirgū (piekrita 78%);
  - ✓ Kampanas reklāmās sniegtā informācija ir viegli uztverama un ātri saprotama (piekrita 76%);
  - ✓ Reklāmu vizuālais noformējums atbilst kampanas mērķim (piekrita 73%);
  - ✓ Kampana rosina dalīties ar citiem dzirdētajā/ redzētajā informācijā (piekrita 59% respondentu).
- Pētījuma dalībnieku domas dalījās, vai kampana sniegusi jaunu informāciju, kā tīri praktiski palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti. 46% respondentu tam piekrita, savukārt 38% aptaujāto nepiekrita.
- Vietni www.cilveksnevisdiagnoze.lv apmeklējuši 3% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Interneta vietnes informācijas kvalitātes vērtējums ir pozitīvs, 79% interesentu to vērtēja kā ļoti vai drīzāk labu.

2. Saskarsme ar cilvēkiem ar invaliditāti

- Pētījuma rezultāti liecina, ka lielākajai daļai (54%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju ir saskarsme ar cilvēkiem ar invaliditāti.
- Invaliditāte pašam ir 9% aptaujāto. Nedaudz vairāk kā pusei (52%) cilvēku ar invaliditāti ir 3.invaliditātes grupa, 38% - 2.invaliditātes grupa, savukārt 10% šo respondentu ir 1.invaliditātes grupa. Biežāk invaliditāte ir gados vecākajiem (55+) respondentiem. Invaliditāte pašam vai kādam citam ģimenē ir 22% mājsaimniecību.

3. Saskarsme ar diskrimināciju darba tirgū

- Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, ar diskrimināciju darba tirgū pēdējo 12 mēnešu laikā ir saskārušies 12% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju.
- Aptaujas rezultātu analīze respondentu grupās, kuras izveidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm, atklāj tendenci – jo zemāki ir iedzīvotāju ienākumi uz vienu ģimenes locekli mēnesī, jo lielāks ir to respondentu skaits, kuriem pēdējo 12 mēnešu laikā ir bijusi saskarsme ar diskrimināciju darba tirgū.

4. Iekļaujošā nodarbinātība – priekšstati, informētība, ērtākie komunikāciju kanāli

- Par atbalsta pasākumiem, lai cilvēki ar invaliditāti varētu veiksmīgi iekļauties darba tirgū, ir dzirdējuši gandrīz divas trešdaļas (64%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Biežāk tie ir respondenti vecumā virs 55 gadiem, latvieši, ar augstāku izglītības un ienākumu līmeni.
- Cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības iespējas Latvijā tiek vērtētas kritiski. Tikai 10% aptaujāto iedzīvotāju tās vērtēja kā labas vai drīzāk labas. Dominēja pretējs viedoklis – trīs ceturtdaļas (75%) pētījuma dalībnieku cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības iespējas vērtēja kā kopumā sliktas. Dažādās respondentu sociāli demogrāfiskajās grupās iegūtie rezultāti neatklāj kādas viedokļu atšķirības, nevienā no grupām pozitīvo vērtējumu īpatsvars nerasniedza pat 15% robežu.
- Līdzīgi tika vērtēts arī valsts atbalsts cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības problēmu risināšanā. Tikai 9% aptaujāto to vērtēja kā pietiekamu. Sabiedrībā dominē uzskats, ka valsts atbalsts cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības problēmu risināšanā ir neapmierinošs, tā domā vairāk nekā divas trešdaļas (71%) pētījuma dalībnieku. Dažādās respondentu sociāli demogrāfiskajās grupās iegūtie rezultāti būtiski neatšķiras, nevienā no grupām pozitīvo vērtējumu īpatsvars nerasniedza pat 15% robežu.
- Sabiedrības informētība jautājumos par iekļaujošo nodarbinātību, tai skaitā par to, kā praktiskās ikdienas situācijās varētu palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti, ir zema. Vairāk nekā divas trešdaļas (71%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju atzina, ka ir kopumā slikti informēti šajos jautājumos. Tikai 17% aptaujāto savu informētību par iekļaujošo nodarbinātību raksturoja kā labu vai drīzāk labu. Salīdzinoši biežāk (28% gadījumu) tā atbildēja respondenti, kuriem pašiem vai kādam ģimenes loceklim ir invaliditāte, tomēr arī šajā grupā dominēja (64%) noraidošas atbildes.
- Latvijas sabiedrību interesē informācija par iekļaujošo nodarbinātību, tai skaitā par to, kā praktiskās ikdienas situācijās varētu palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti. Tikai 9% respondentu atbildēja, ka viņus šāda informācija neinteresē. Sabiedrības skatījumā ērtākie komunikāciju kanāli, kur gūt informāciju par iekļaujošo nodarbinātību, ir:
  - ✓ Interneta ziņu portāli (kā Delfi, TVNET, Apollo) (minēja 47% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, biežāk tiem priekšroku dod gados jaunākie respondenti vecumā līdz 44 gadiem, rīdžinieki, kā arī finansiāli vairāk nodrošinātie iedzīvotāji);
  - ✓ Televīzija (47%; biežāk minēja gados vecākie (55+) respondenti);
  - ✓ Sociālie tīkli (kā piem., YouTube, Facebook, Twitter u.tml.) (35%; biežāk minēja gados jaunākie respondenti vecumā līdz 35 gadiem);
  - ✓ Radio (27%);
  - ✓ Nodarbinātības valsts aģentūra (tīmekļa vietnē, pie NVA nolīgtiem speciālistiem) (25%; biežāk minēja respondenti, kuriem pašiem vai kādam ģimenes loceklim ir invaliditāte (40%));
  - ✓ Specializētie interneta resursi (kā Labklājības ministrijas tīmekļa vietne www.lm.gov.lv; vietne cilveksnevisdiagnoze.lv u.tml.) (20%).

- Sabiedrības priekšstati par iekļaujošās nodarbinātības jautājumiem ir visai vienprātīgi. Vairākums aptaujāto Latvijas iedzīvotāju piekrita izteikumiem:
  - Cilvēki ar invaliditāti spēj veikt darbu tikpat labi kā pārējie, ja viņiem tiek sniegts nepieciešamais atbalsts (piekrita 83% aptaujas dalībnieku);
  - Darba devēji nelabprāt pieņem darbā cilvēkus ar invaliditāti (piekrita 83%);
  - Cilvēku ar invaliditāti nodarbinātību kavē sabiedrības aizspriedumi un izpratnes trūkums (piekrita 82%);
  - Cilvēku ar invaliditāti nodarbinātību kavē darba devēju aizspriedumi un izpratnes trūkums (piekrita 77%);
  - Es labprāt palīdzētu cilvēkiem ar invaliditāti (piekrita 75%);
  - Cilvēki ar invaliditāti ir ieinteresēti un motivēti strādāt (piekrita 75%);
  - Es strādātu kopā ar cilvēku, kam ir invaliditāte (piekrita 73%);
  - Cilvēki ar psihiskām saslimšanām ir neprognozējami un var kādam nodarīt pāri (piekrita 59%, nepiekrita 25% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju).

- Vairākumā gadījumu respondenti nepiekrita izteikumiem:
  - Cilvēki ar invaliditāti darbam neder (tam nepiekrita 84%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju);
  - Cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem ir garīgi atpalikuši un darbam neder (nepiekrita 60%);
  - Cilvēki ar vispārējām vai neredzamām saslimšanām (piem., sirds un asinsvadu slimībām) nav cilvēki ar īpašām vajadzībām, tāpēc pret viņiem nav nepieciešama nekāda īpaša attieksme (nepiekrita 58%, piekrita 30% aptaujas dalībnieku);
  - Cilvēki ar redzes, dzirdes vai kustību traucējumiem nespēj pilnvērtīgi strādāt (nepiekrita 49%, piekrita 35% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju).

- Latvijas iedzīvotāju skatījumā cilvēkiem ar invaliditāti darba vidē nākas saskarties ar negatīvu attieksmi no citiem cilvēkiem savu veselības problēmu dēļ. 40% pētījuma dalībnieku vērtējumā tas notiek bieži, vēl pēc 32% respondentu domām tas notiek reizēm. Pētījuma rezultātu analīze iezīmē tendenci – jo gados jaunāki ir aptaujas dalībnieki, jo lielāks ir respondentu skaits, kuri uzskata, ka cilvēkiem ar invaliditāti darba vidē bieži nākas saskarties ar negatīvu attieksmi no citiem cilvēkiem savu veselības problēmu dēļ. Respondentu vidū līdz 35 gadu vecumam tā domā lielākā daļa aptaujāto.

- Sabiedrības attieksmē pret cilvēkiem ar invaliditāti vērojamas pozitīvas tendences. Vērtējot tolerances izmaiņas pret cilvēkiem ar invaliditāti pēdējo 5 gadu laikā, vairākums (59%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju pārstāvēja viedokli, ka sabiedrības tolerance un iecietība ir palielinājusies. Tikai 5% aptaujāto uzskata, ka sabiedrības tolerance pret cilvēkiem ar invaliditāti pēdējo 5 gadu laikā ir mazinājusies. 21% respondentu skatījumā sabiedrības tolerance/ iecietība pēdējo gadu laikā nav mainījusies.

III. Aptaujas rezultāti

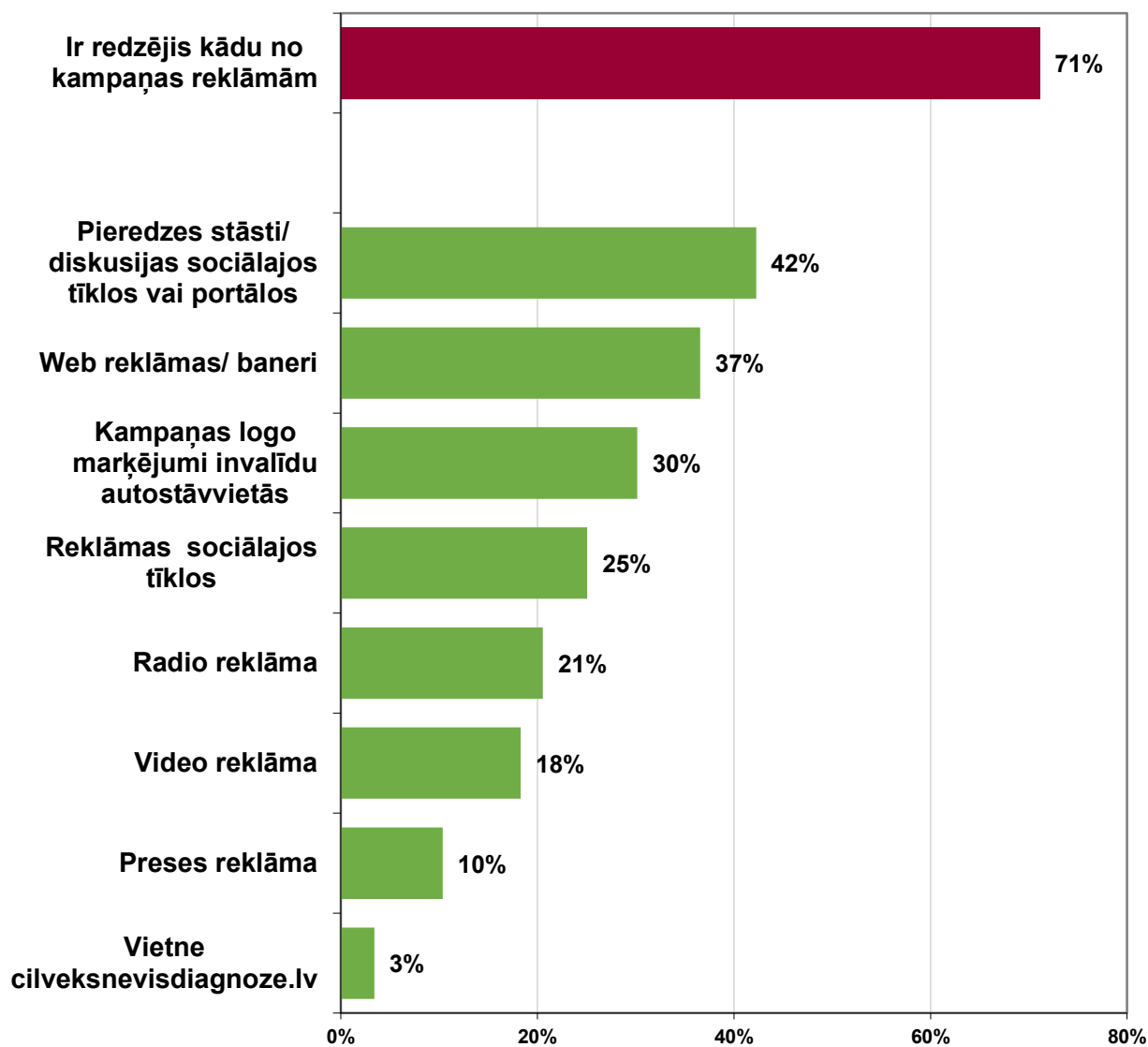
1. Kampaņa “Dara citādi - izdara tāpat” – atpazīstamība, vērtējums

1.1. Kampaņas “Dara citādi - izdara tāpat” aktivitāšu atpazīstamība

Aptaujas jautājums:

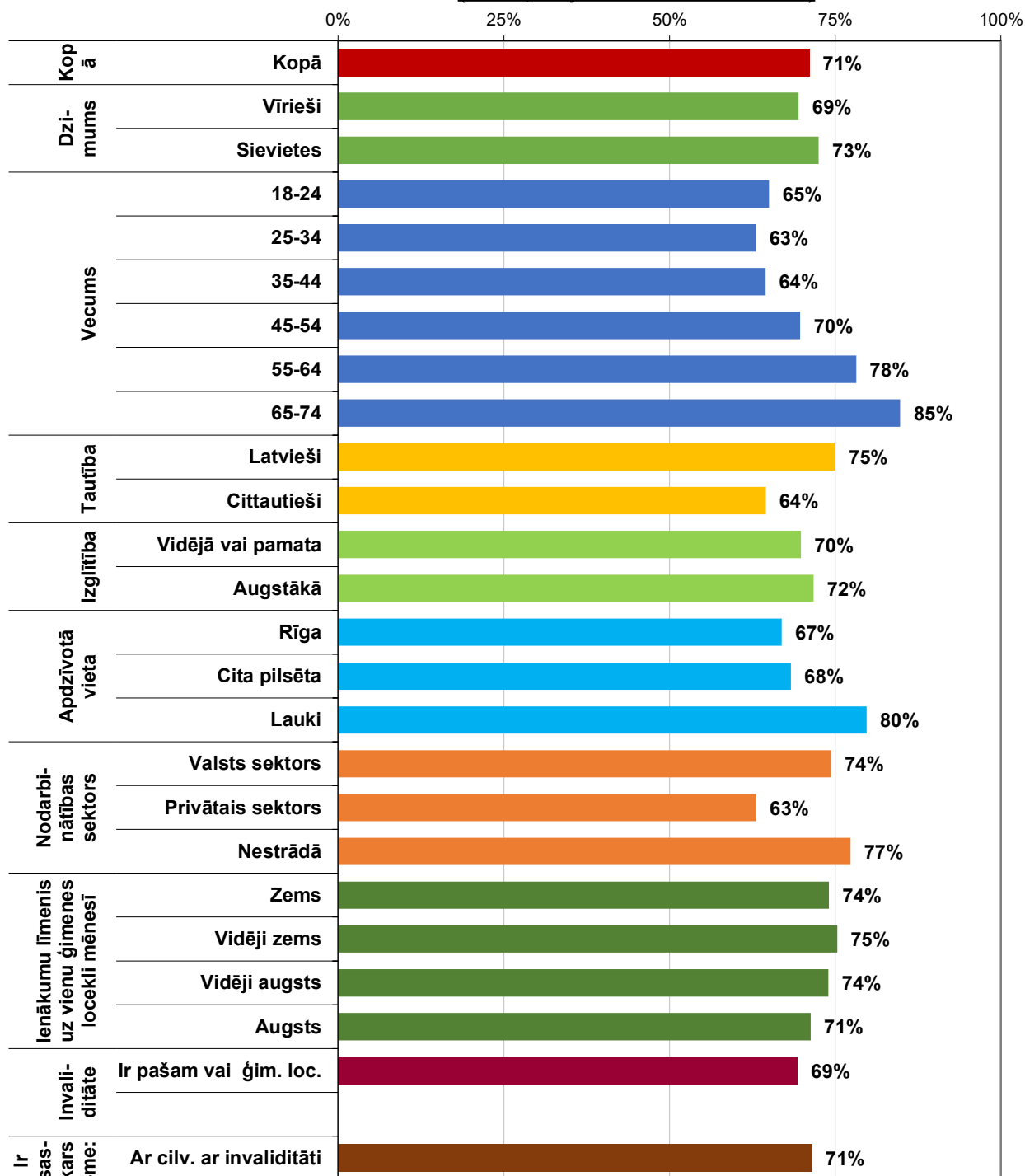
- “Vai Jūs esat pamanījis kādu no šīm vai līdzīgām reklāmām?”

Kampaņas “Dara citādi - izdara tāpat” aktivitāšu atpazīstamība
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

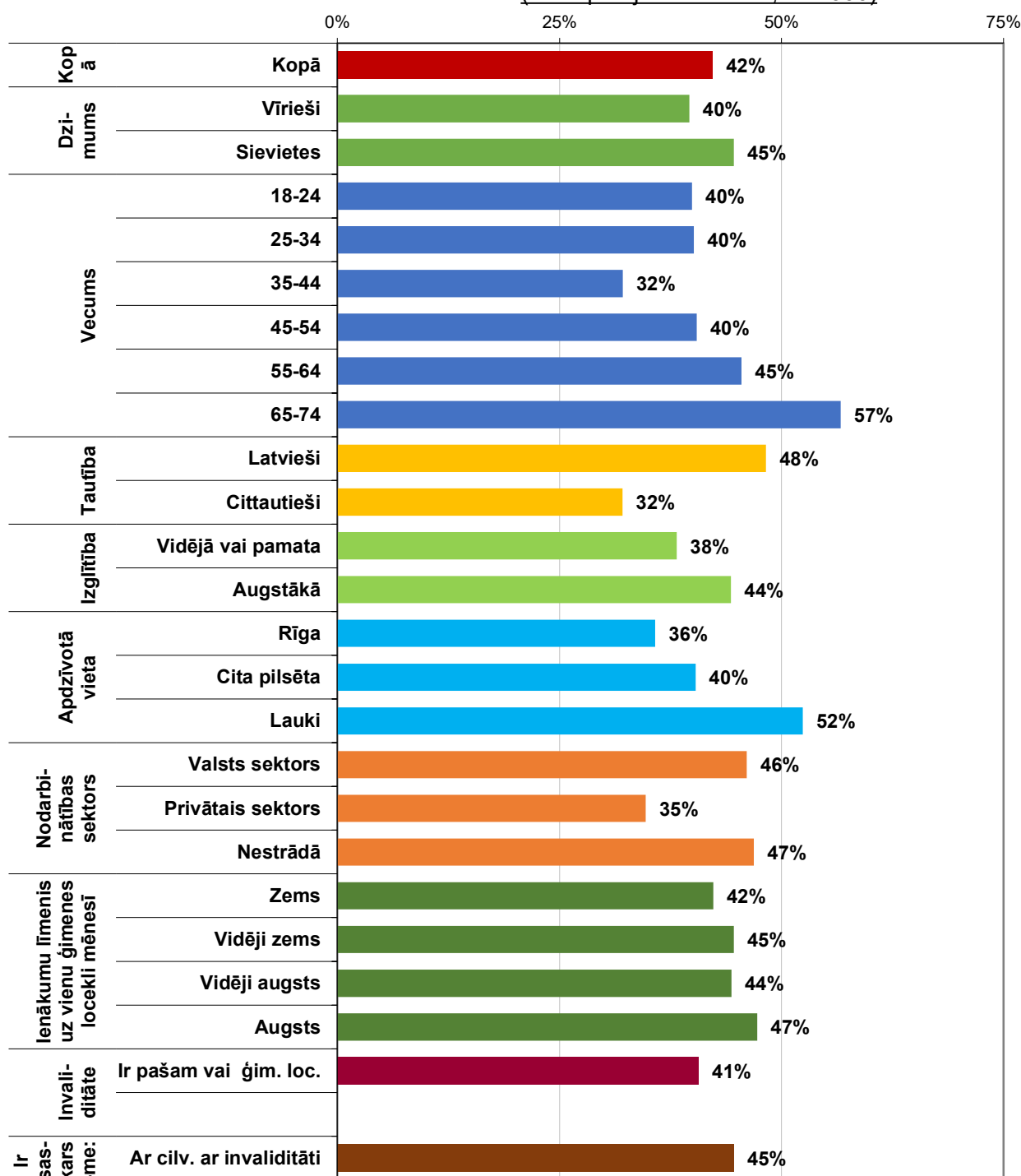

Ir pamanījuši kādu no reklāmas kampaņas "Dara citādi - izdara tāpat" aktivitātēm

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

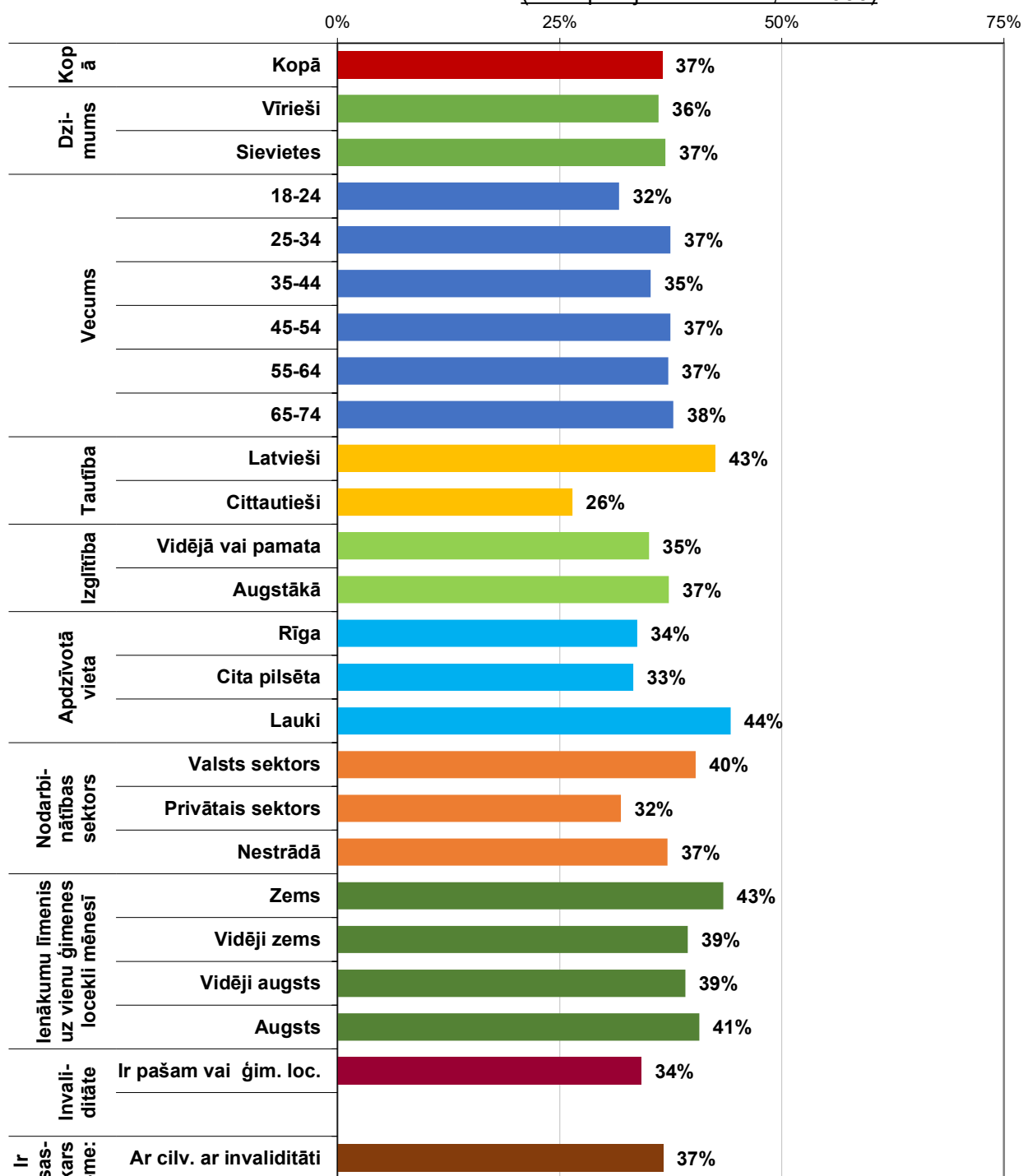
Ir pamanījuši kampaņas "Dara citādi - izdara tāpat" aktivitātes:
PIEREDZES STĀSTI/ DISKUSIJAS
 (Visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

Ir pamanījuši kampaņas "Dara citādi - izdara tāpat" aktivitātes:

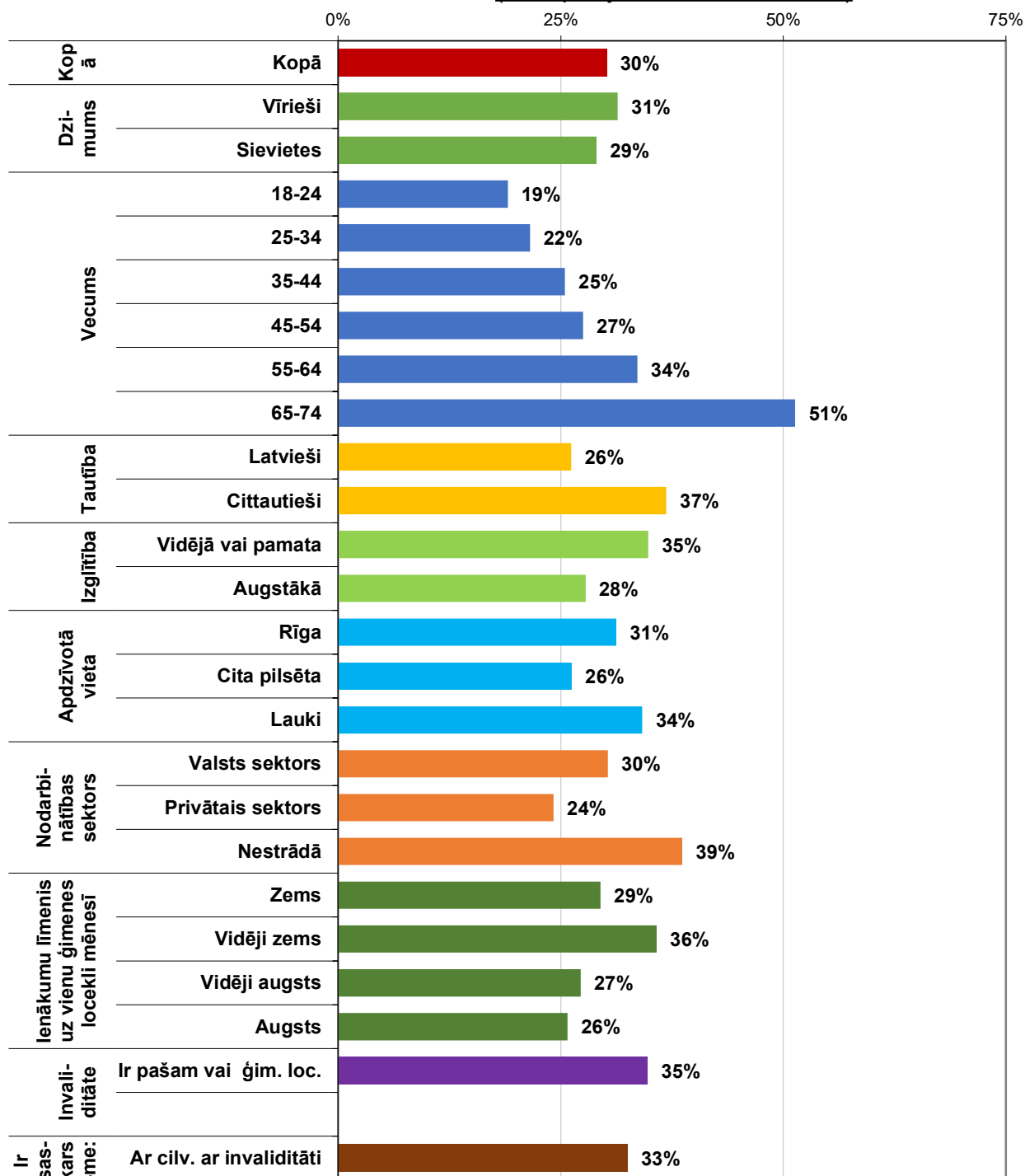
WEB REKLĀMAS/ BANERI

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

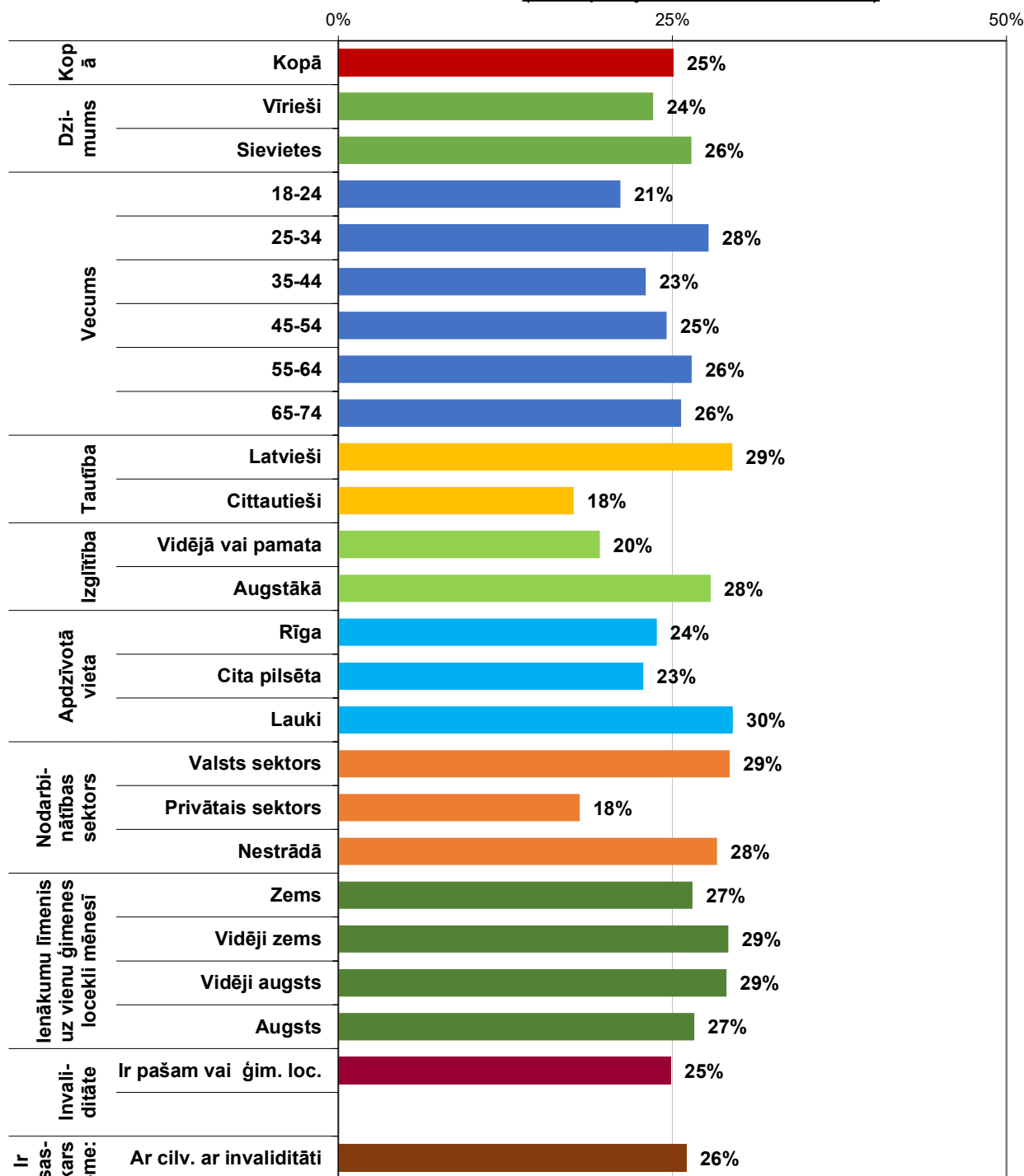

Ir pamanījuši kampaņas "Dara citādi - izdara tāpat" aktivitātes:
KAMPAŅAS LOGO MARĶĒJUMI INVALIDĪDU AUTOSTĀVVIETĀS
 (Visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

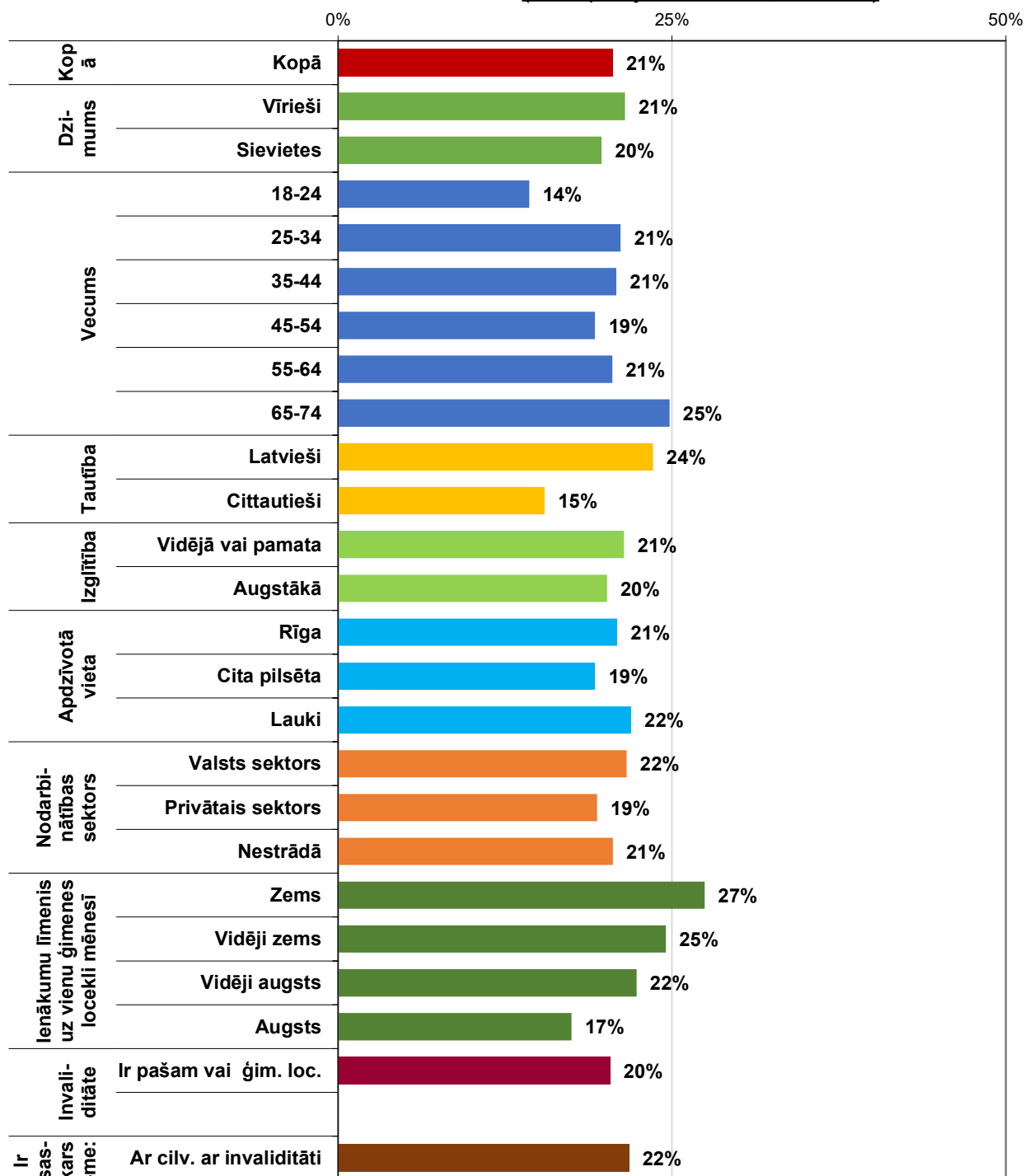
Ir pamanījuši kampaņas "Dara citādi - izdara tāpat" aktivitātes:
REKLĀMAS SOCIĀLAJOS TĪKLOS
 (Visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

Ir pamanījuši kampaņas "Dara citādi - izdara tāpat" aktivitātes:

RADIO REKLĀMA

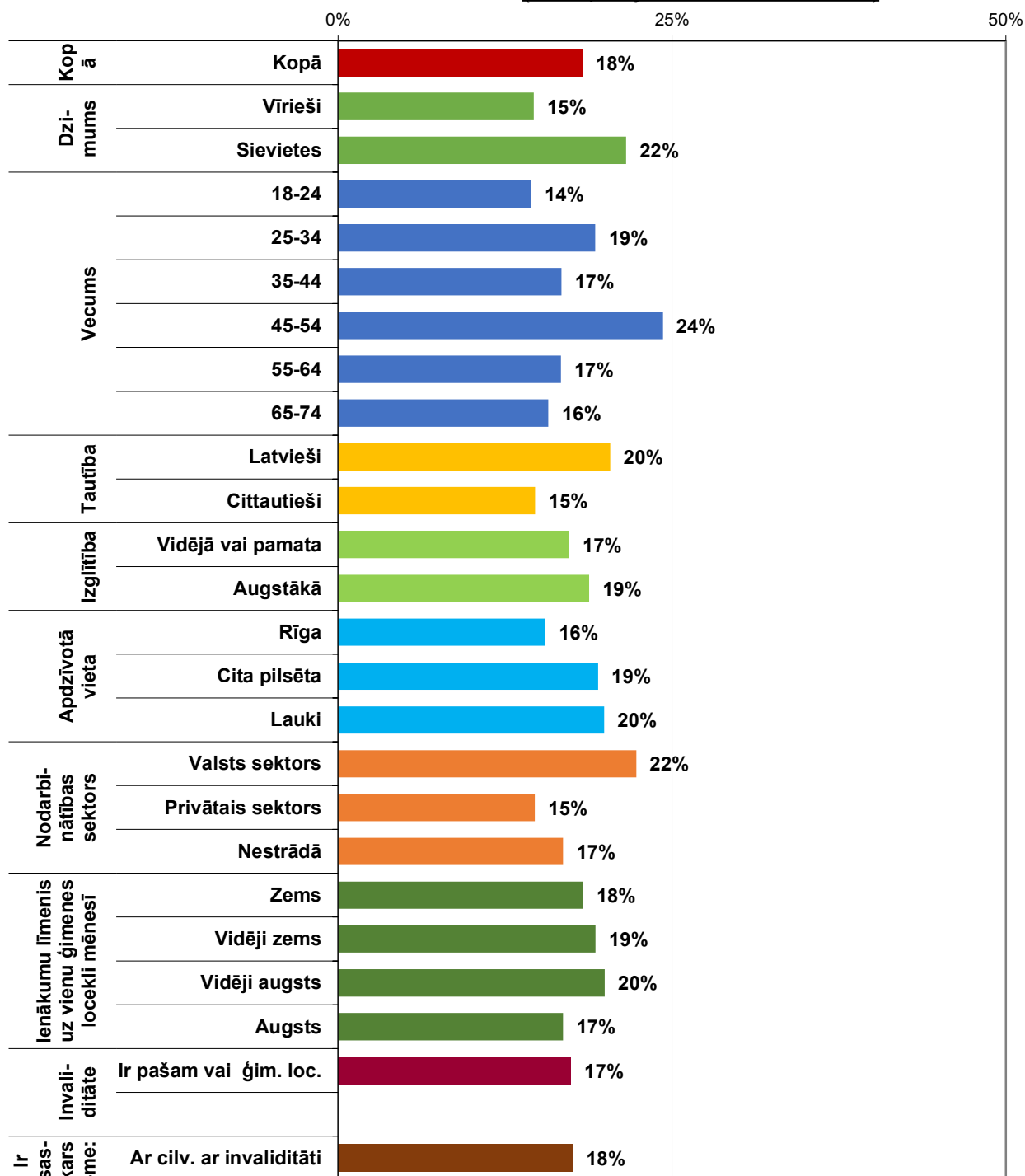
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

Ir pamanījuši kampaņas "Dara citādi - izdara tāpat" aktivitātes:

VIDEO REKLĀMA

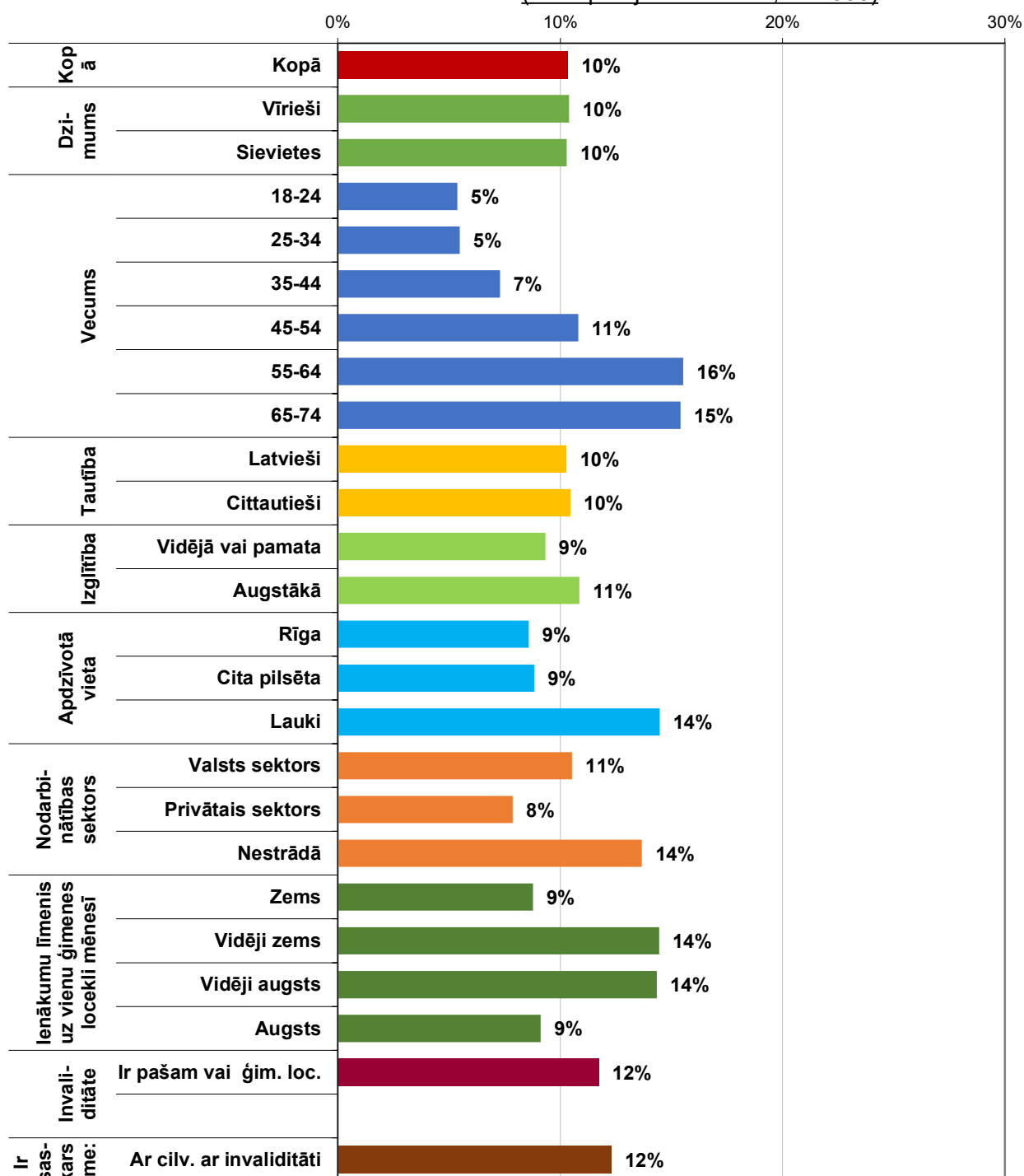
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

Ir pamanījuši kampaņas "Dara citādi - izdara tāpat" aktivitātes:

PRESES REKLĀMA

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

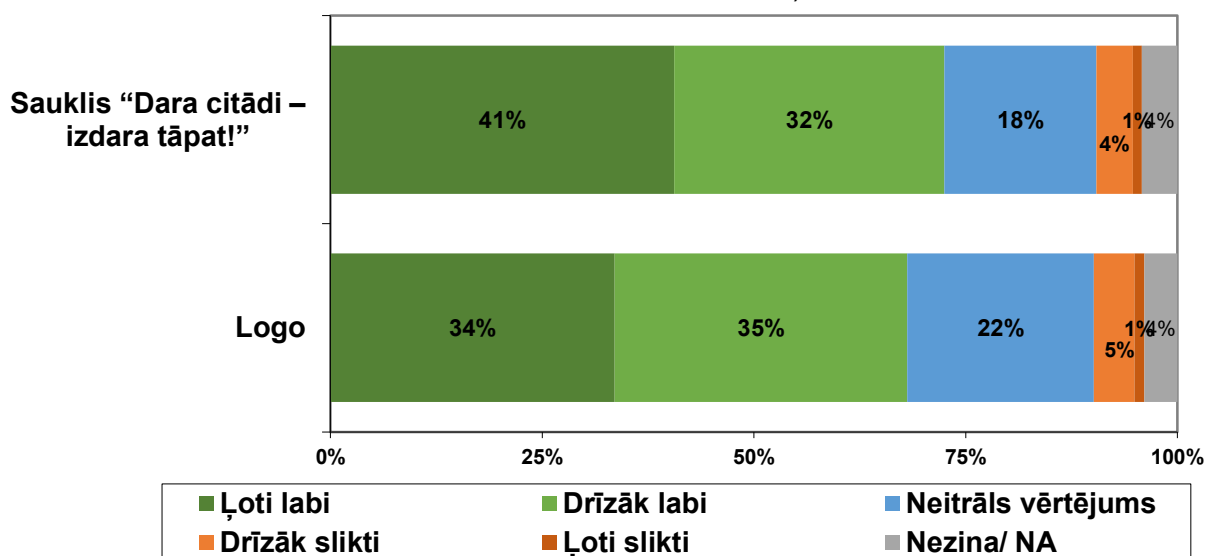
1.2. Kampanas "Dara citādi - izdara tāpat" vērtējums un raksturojums

Aptaujas jautājums:

- "Lūdzu, novērtējiet kampanas logo un saukli skalā no 1 līdz 5, kur 1 nozīmē ļoti slikti, bet 5 – ļoti labi"

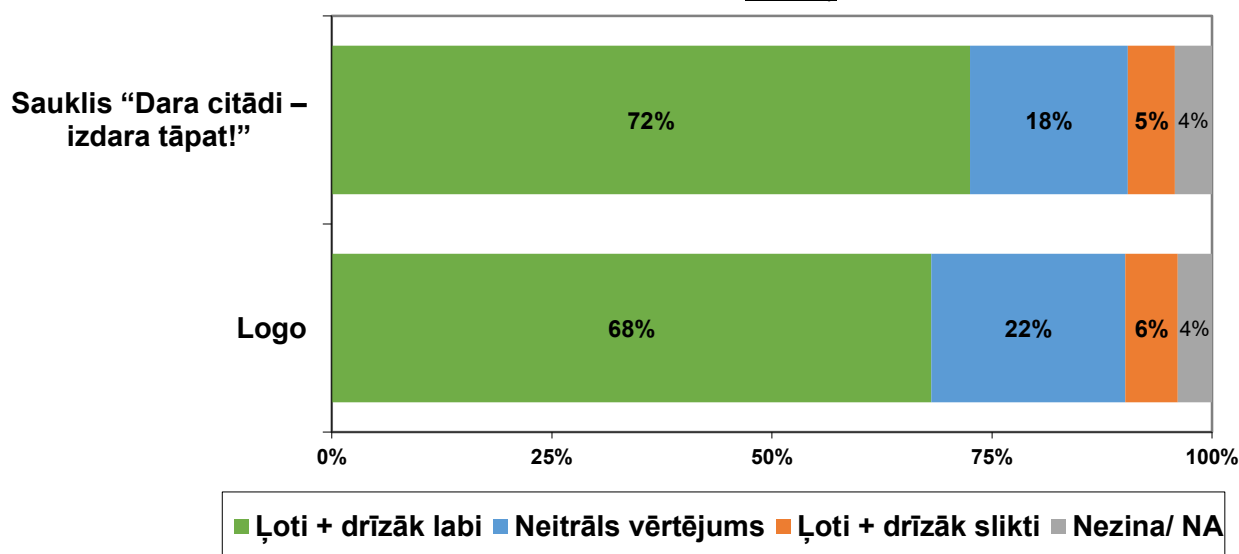
Lūdzu, novērtējiet kampanas logo un saukli skalā no 1 līdz 5, kur 1 nozīmē ļoti slikti, bet 5 – ļoti labi?

(Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kādu no kampanas materiāliem; n=720)

Lūdzu, novērtējiet kampanas logo un saukli skalā no 1 līdz 5, kur 1 nozīmē ļoti slikti, bet 5 – ļoti labi?

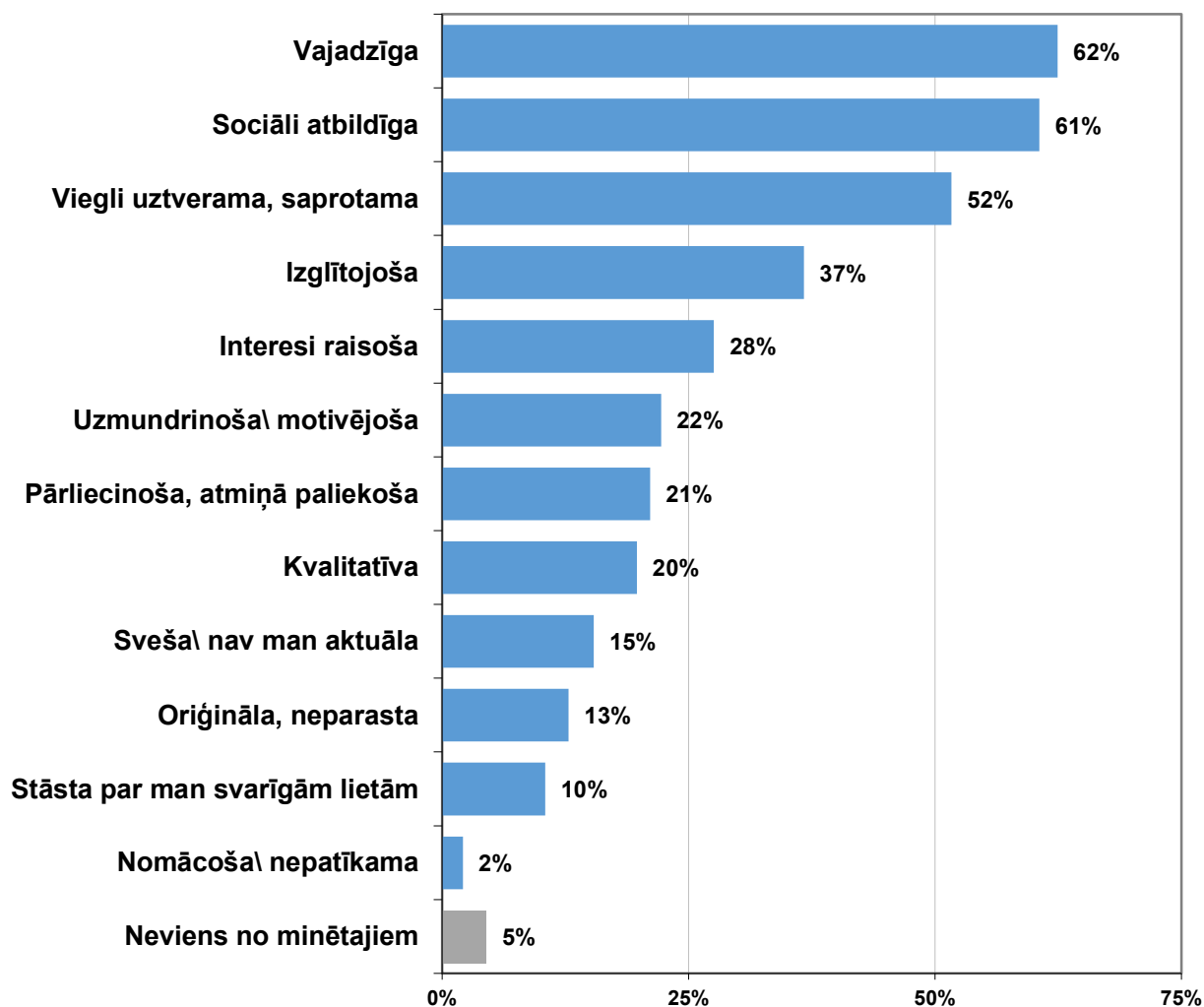
(Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kādu no kampanas materiāliem; n=720)

Aptaujas jautājums:

- “Kuri no šiem raksturojumiem, Jūsaprāt, ir atbilstoši iepriekš redzētajiem reklāmas materiāliem?”

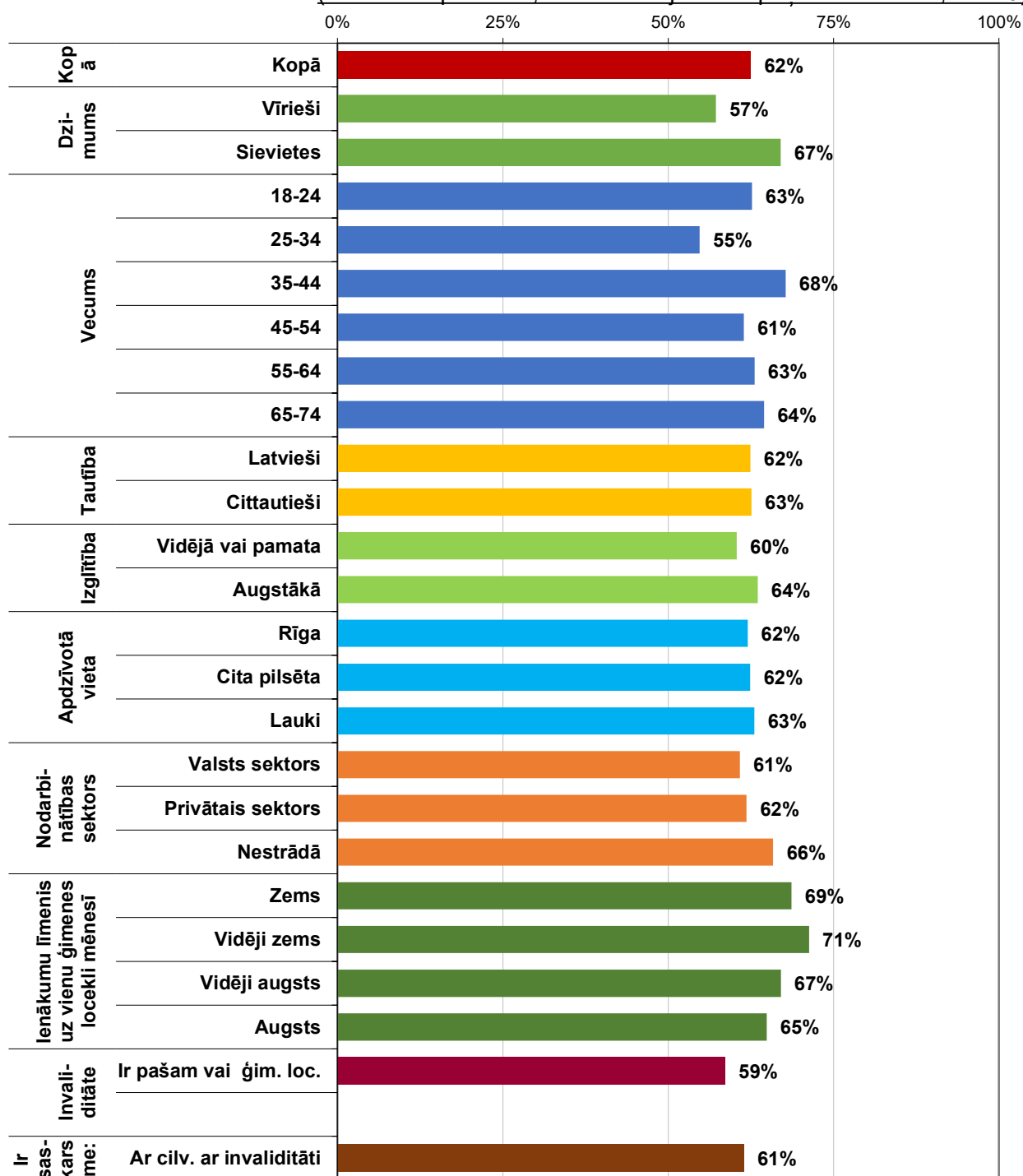
Kuri no šiem raksturojumiem, Jūsaprāt, ir atbilstoši iepriekš redzētajiem reklāmas materiāliem?
(Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kādu no kampaņas materiāliem; n=720)

Kampaņu "Cilvēks nevis diagnoze" raksturoja:

Vajadzīga

(Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kampaņas materiālus; n=720)

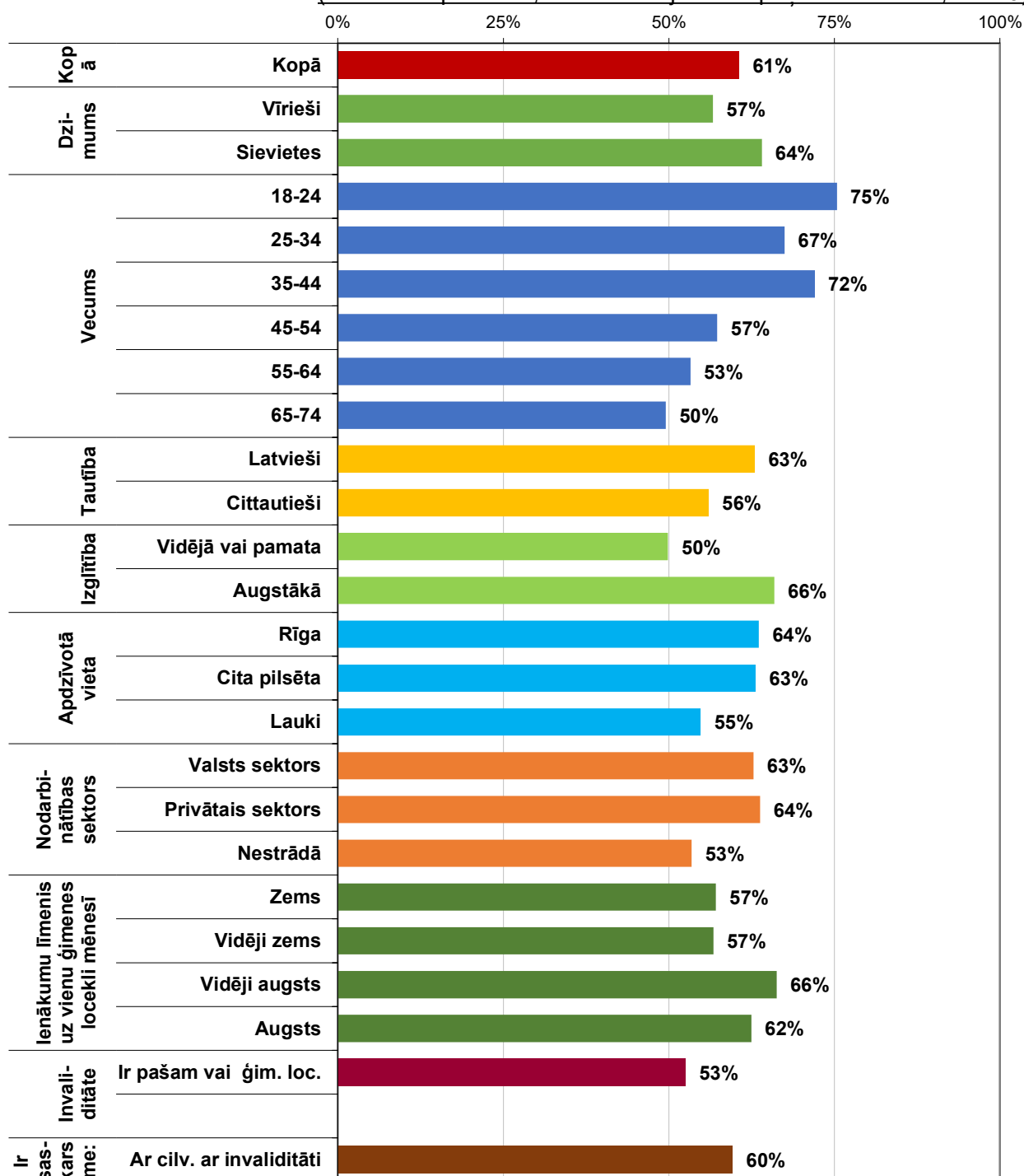

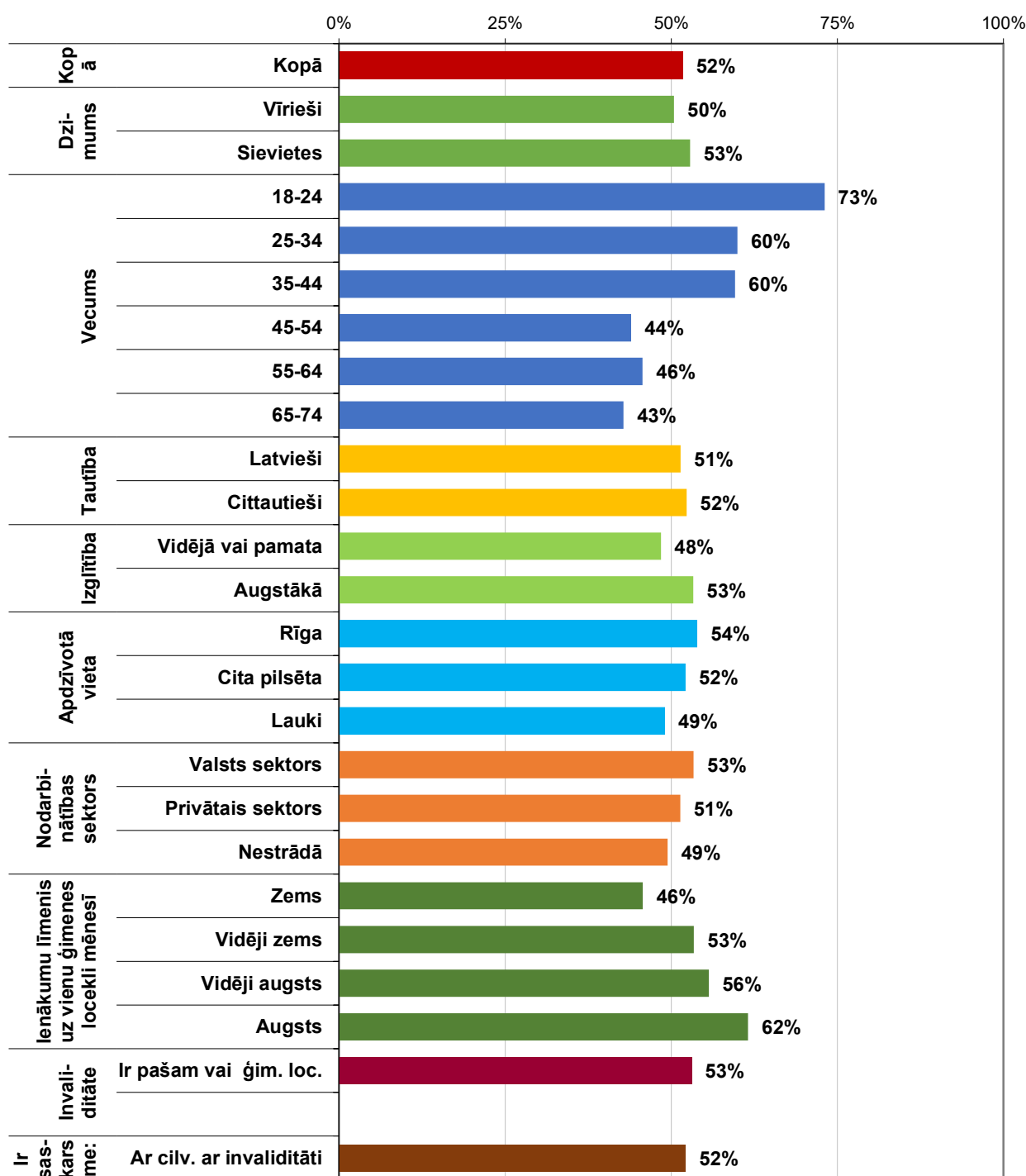
Kampaņu "Cilvēks nevis diagnoze" raksturoja:

Sociāli atbildīga

(Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kampaņas materiālus; n=720)

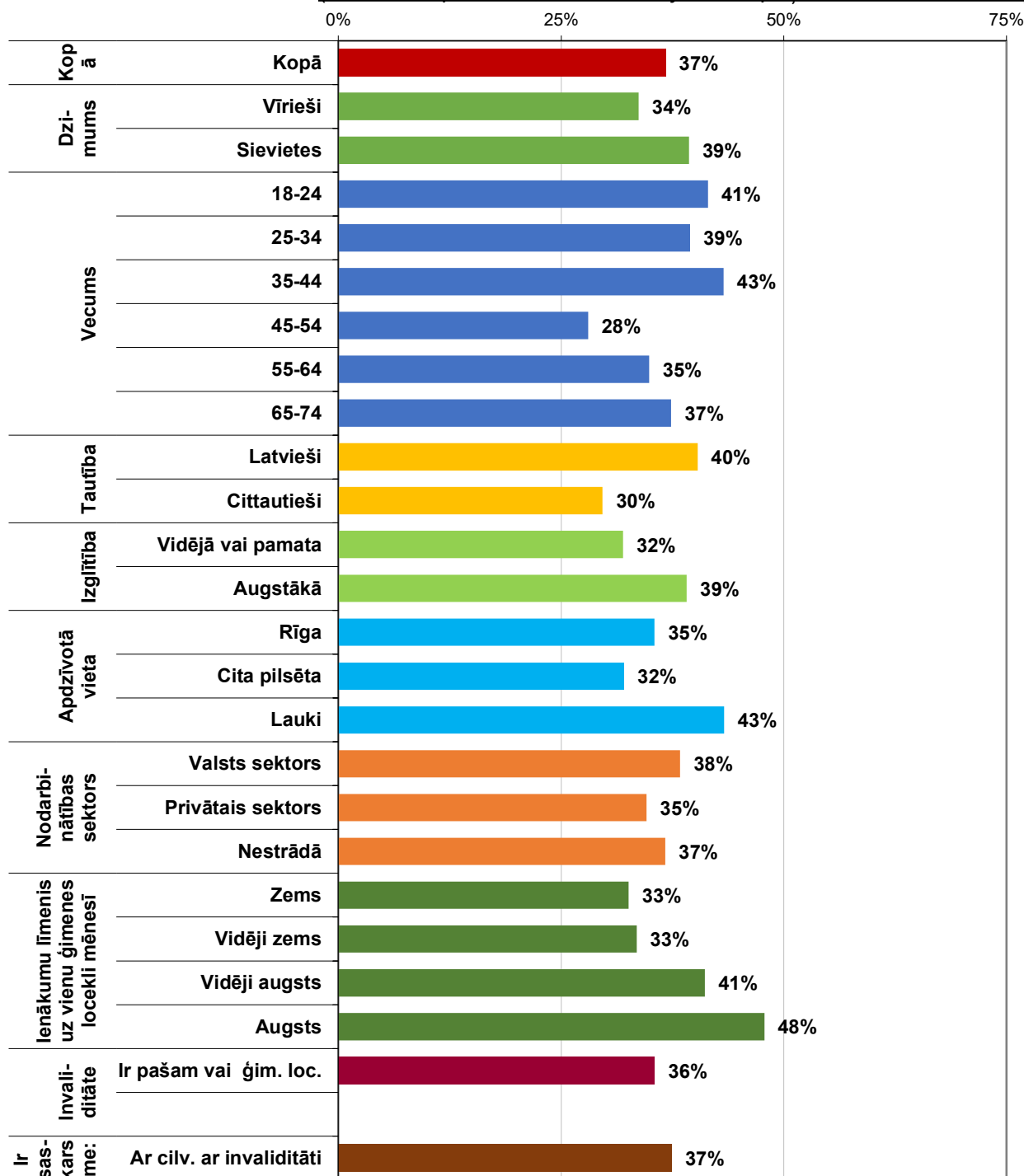
Kampanu "Cilvēks nevis diagnoze" raksturoja:
Viegli uztverama, saprotama
 (Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kampanas materiālus; n=720)

Kampaņu "Cilvēks nevis diagnoze" raksturoja:

Izglītojoša

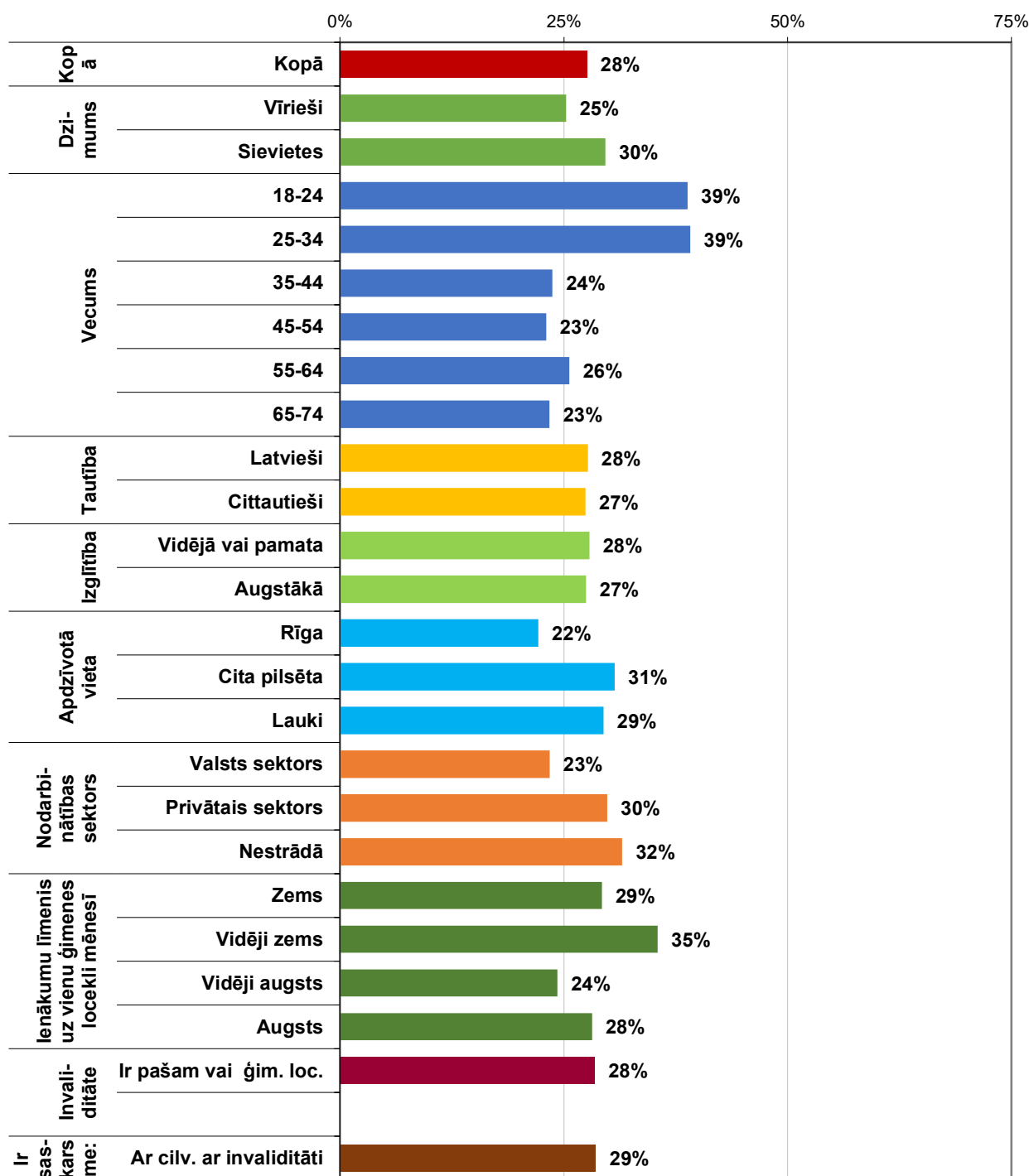
(Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kampaņas materiālus; n=720)

Kampanu "Cilvēks nevis diagnoze" raksturoja:

Interesi raisoša

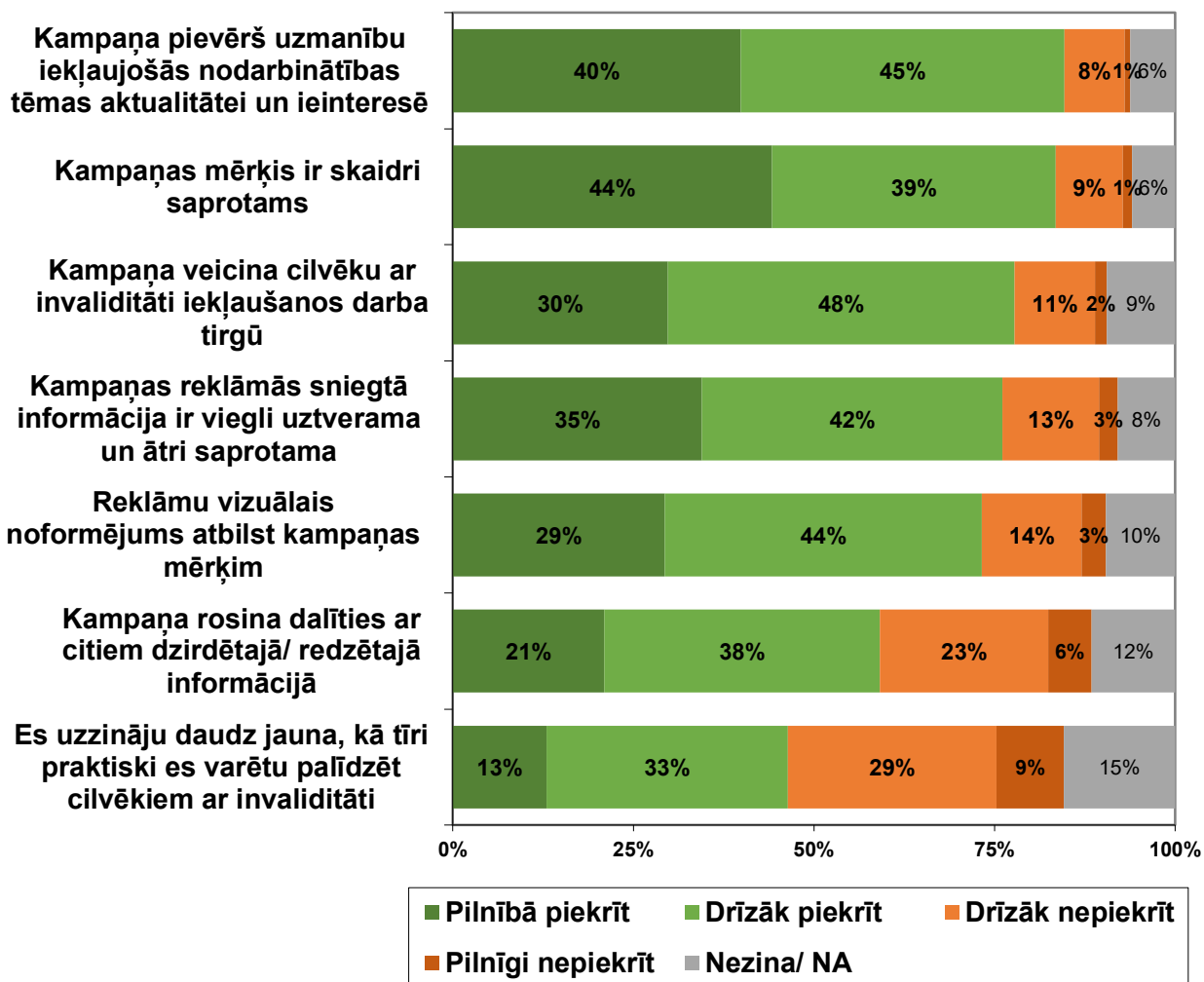
(Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kampanas materiālus; n=720)

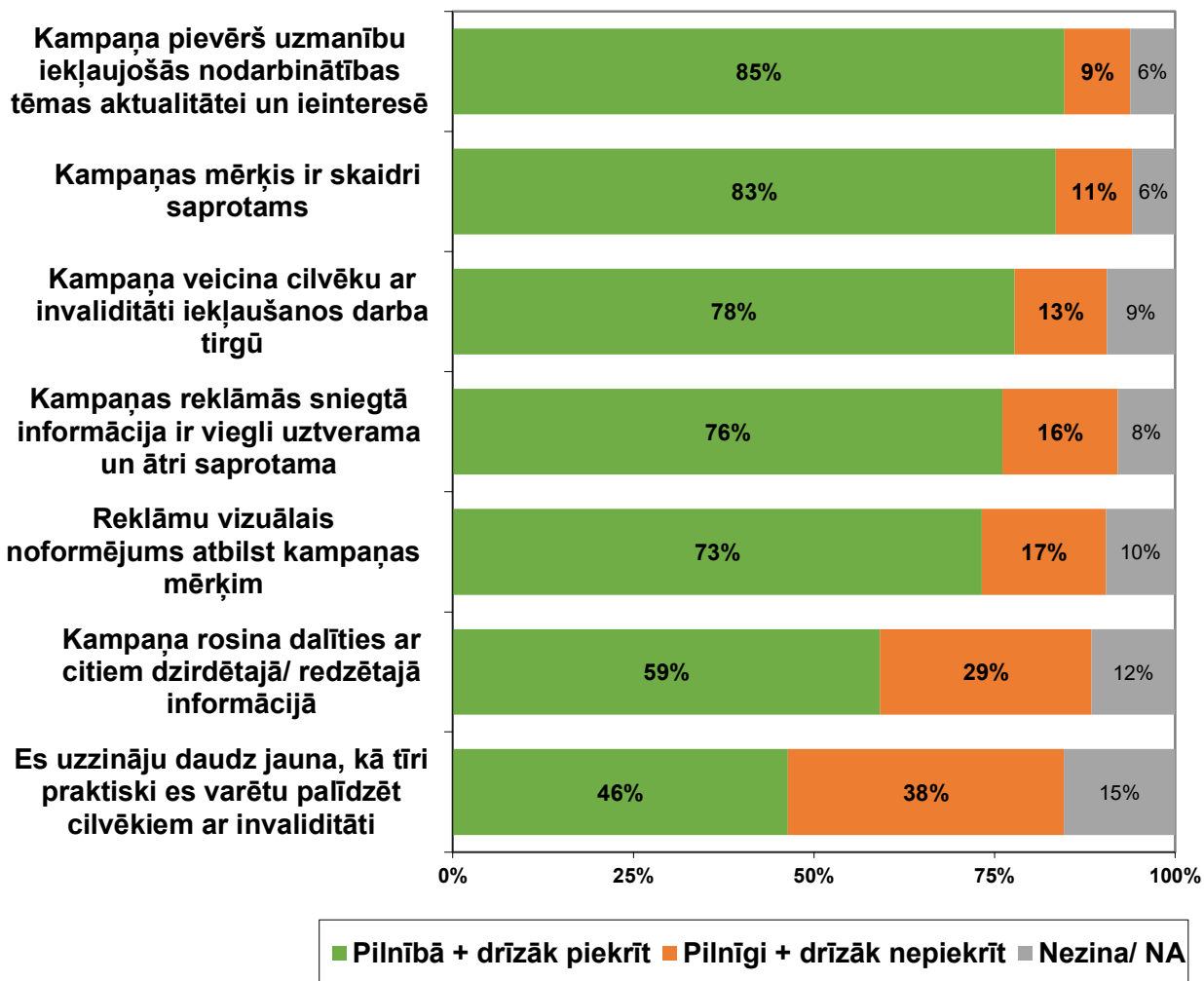
Aptaujas jautājums:

- “Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šiem izteikumiem par kampaņas “Dara citādi – izdara tāpat” reklāmas materiāliem?”

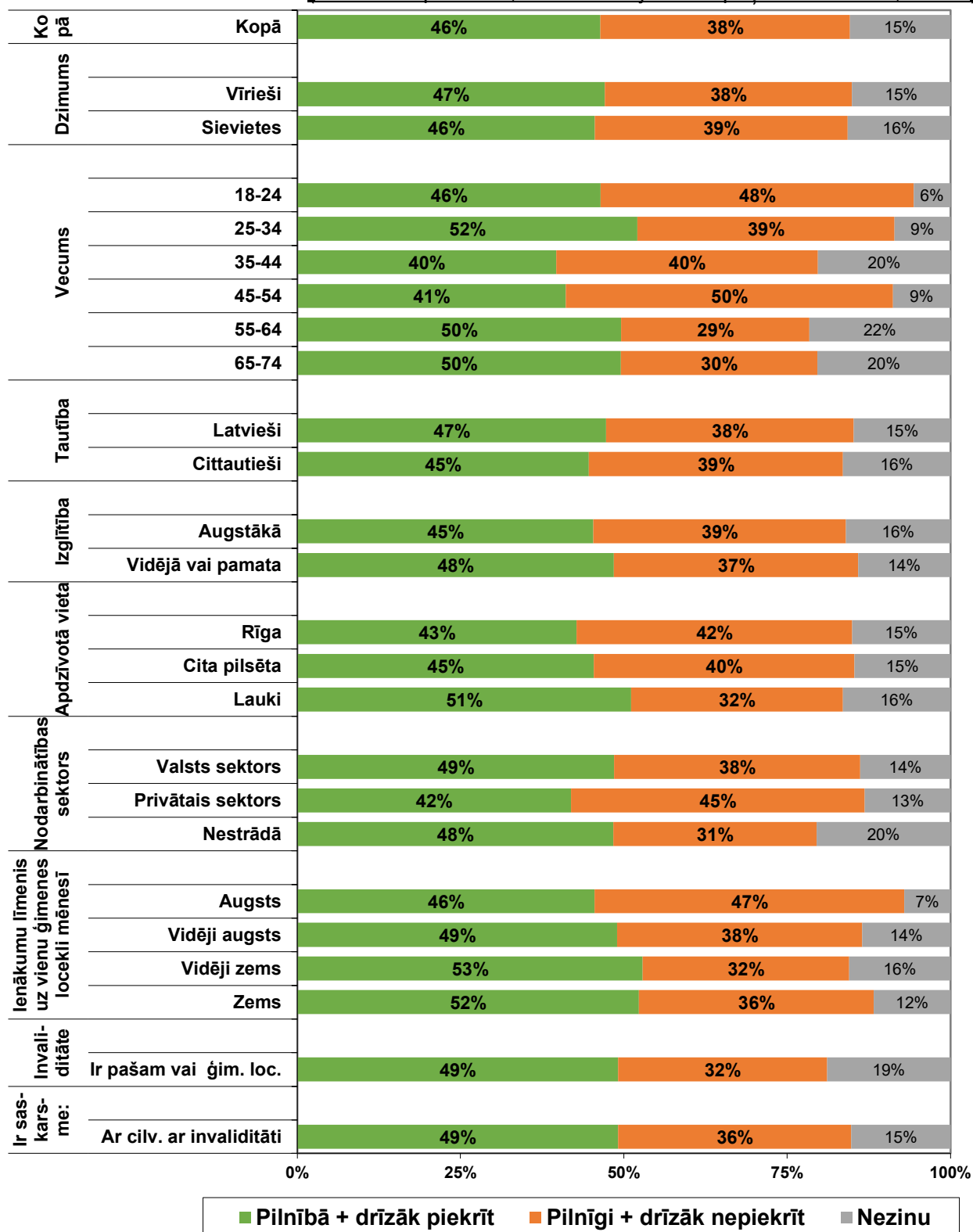
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šiem izteikumiem par kampaņas “Dara citādi – izdara tāpat” reklāmas materiāliem?
(Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kādu no kampaņas materiāliem; n=720)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šiem izteikumiem par kampaņas “Dara citādi – izdara tāpat” reklāmas materiāliem?
(Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kādu no kampaņas materiāliem; n=720)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat izteikumam?
Es uzzināju daudz jauna,
kā tīri praktiski es varētu palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti
 (Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kampaņas materiālus; n=720)

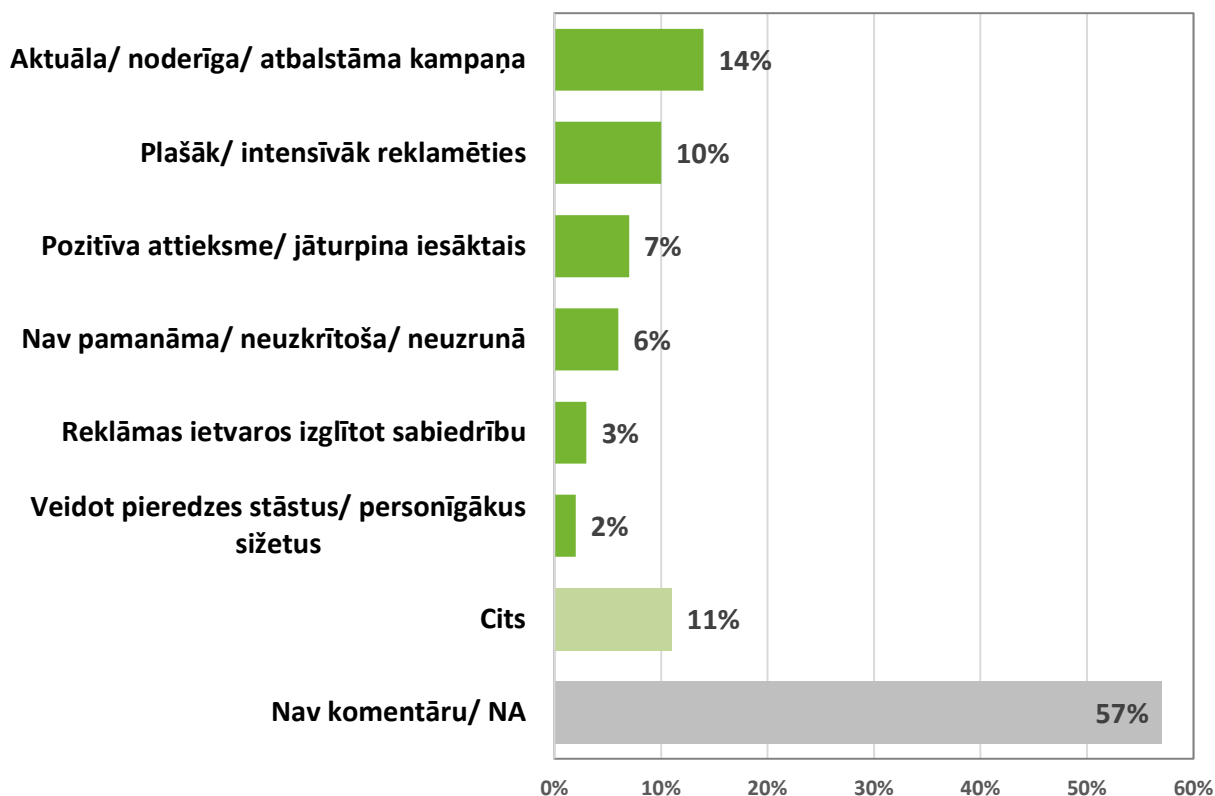

Aptaujas jautājums:

- “Vai Jums ir kādi komentāri/ieteikumi par kampaņu “Dara citādi – izdara tāpat”?”

Vai Jums ir kādi komentāri/ieteikumi par kampaņu “Dara citādi – izdara tāpat”?

(bāze = aptaujas dalībnieki, kas pamanījuši reklāmas kampaņu; N=720)

Kā «Cits» (grafikā) tika minēti šādi **pozitīvi** komentāri:

- ✓ Uzrunājoša / saistoša reklāma;
- ✓ Kodolīga reklāma;
- ✓ Labs sauklis;
- ✓ Sabiedrību informējoša kampaņa;
- ✓ Labi saprotama ideja;
- ✓ Labs logo;
- ✓ Košs makets un krāsas;
- ✓ Pozitīva kampaņa. Priecājos, ka cilvēki ar īpašām vajadzībām tiek integrēti darba tirgū. Nevienam nav pasargāts no invaliditātes, tāpēc mums (sabiedrībai) jāatbalsta vienam otru un cilvēki nedrīkst tikt šķīroti;
- ✓ Tas ir ļoti vajadzīgs daudziem cilvēkiem, īpaši darba devējiem, lai uzmundrinātu viņus pieņemt darbā cilvēkus ar invaliditāti.

Papildus tika pausti šādi **kritiski** komentāri:

- ✓ *Reklāmas nepalīdz/ tā ir tikai lieka naudas šķiešana;*
- ✓ *Nesaprotams sauklis;*
- ✓ *Nav skaidrs kampaņas mērķis;*
- ✓ *Vizuāli nav pievilcīga reklāma;*
- ✓ *Ne visi darba devēji atbalsta cilvēkus ar invaliditāti;*
- ✓ *Sauklis/ reklāma pārāk uzsver citādumu;*
- ✓ *Neatbilstošs/ neticams sauklis;*
- ✓ *Mazliet pazemojoša reklāma;*
- ✓ *Pārāk garš teksts;*
- ✓ *Bezpersoniska reklāma;*
- ✓ *Cilvēks ar invaliditāti ir ne tikai cilvēks ratiņkrēslā vai ar garīga rakstura traucējumiem. Tādējādi "izdarīt tāpat" ne vienmēr nozīmē, ka tiks darīts citādi;*
- ✓ *Kampaņa veidota pēc ārzemju mārketinga shēmas, kas nedarbojas mūsu vidē - jaunieši neinteresējas, bet vecākiem cilvēkiem emocionāli nenostādā;*
- ✓ *Kampaņas reklāmas saukļa krāsu salikums ir neveiksmīgs. Asociācijas ar asiņainām salvetēm operācijas zālē. Vai kāds neuzmanīgs bērns aplējies ar zemu jogurtu;*
- ✓ *Iepriekšējais sauklis "Cilvēks, nevis diagnoze" bija veiksmīgāks;*
- ✓ *Protams ir ļoti labi, ka cilvēki ar invaliditāti integrējas. Taču nepiemērots sauklis, jo cilvēks, kuram ir abas rokas, abas kājas, redze utt., darbu izdarīs labāk nekā kāds ar vienu roku, vienu kāju vai būdams aklis;*
- ✓ *Sauklis ir nav viennozīmīgi saprotams. Diemžēl, ir ar negatīvo zīmi. "Tāpat" ir saprotams ne tikai kā doma, ka izdarīs tikpat kvalitatīvi, bet arī - ka "kaut kā" jau izdarīs, bet citādi;*
- ✓ *Tā kā esam pārgrūžoti ar reklāmu kalniem un tās jau kaitina, tad cenšos nevienu reklāmu nelasīt, neskatīties, tāpēc arī pa vidu, tās kuras svarīgas, neizlasu;*
- ✓ *Zīmējumus uz asfalta uztvēru, kā huligānismu vai kāda atribūtu veikalam, kurā nav pieņemts darbā kāds invalīds;*
- ✓ *Mazāk naudu tērējiet visādiem lozungiem, labāk reāli iekārtojiet cilvēkus darbā!*

Kā «Cits» (grafikā) tika minēti šādi **ieteikumi** kampaņas "Dara citādi – izdara tāpat!" uzlabošanai:

- ✓ *Veidot stāstus par uzņēmējiem, kas nodarbina cilvēkus ar invaliditāti;*
- ✓ *Reāli iesaistīties jautājumu risināšanā;*
- ✓ *Sniegt informāciju par darbā iekārtošanās iespējām;*
- ✓ *Mainīt krāsas/ košākas krāsas;*
- ✓ *Vairāk reklāmas pilsētvidē;*
- ✓ *Biežāk reklamēt TV;*
- ✓ *Vairāk informācijas radio;*
- ✓ *Vairāk reklāmu sociālajos tīklos;*
- ✓ *Veidot reklāmrakstus interneta portālos;*
- ✓ *Vairāk reklāmas Latvijas sabiedriskajos medijos;*
- ✓ *Reklamēt lielveikalos;*
- ✓ *Izvietot plakātus ārstniecības iestādēs;*
- ✓ *Veidot izteismīgāku logo;*
- ✓ *Jāpiesaista Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera;*

- ✓ *Informēt sabiedrību par kampaņas rezultātiem;*
- ✓ *Reklāmas vajadzētu izvietot vietās, kur cilvēki uzturas ilgāku laiku - pieturās, pie skolā. Būtu labi, ja pēc kampaņas pastāstītu par paveikto, rezultātiem;*
- ✓ *Lai izdodas sasniegt plašāku auditoriju! Uzrunāt arī tos, kas neskatās TV un nelasa presi. Pieturās, lielle baneri uz ielas – šos noteikti pamanītu. Braucu pie stūres vai eju pa ielu, pamanu vienmēr lielos plakātus;*
- ✓ *Mērķis nav skaidrs. Šim ir jābūt vērstam uz darba devēju nevis plašāku sabiedrību. Sabiedrībā, savukārt, jāveicina vērtību apzināšanās un savstarpēja cieņa;*
- ✓ *Manuprāt, vairāk stāstītu par uzņēmumiem, kuri nodarbina šādus cilvēkus. Tas būtu kā sava veida pateicība un reklāma. Un, iespējams, iedrošinātu arī citus pieņemt darbā šādus darbiniekus;*
- ✓ *Nepieciešams aktīvi uzturēt komunikāciju ar darba devējiem un veikt regulāru situācijas monitoringu;*
- ✓ *Noderētu skaidrojums par invalīdu vajadzībām darba vietā vai ikdienā, lai zinātu, kā palīdzēt;*
- ✓ *Reklāmas internetā daudzus nerasniedz. Uzskatu, ka svarīgi ir izvietot reklāmas pilsētvidē, sabiedriskajā transportā, veikalos, sabiedriskā transporta pieturās, kā arī ne tikai Rīgā;*
- ✓ *Tā vairāk ir rādāma laikā, kad cilvēki īpaši daudz skatās/klausās raidījumus - no 17.50 līdz 21.15. vai arī no rīta pirms/pēc 7.00 un 8.00;*
- ✓ *Tas nav jāuzspiež veselajiem – pieņemt slimo. Tam ir jānotiek dabīgi, ieaudzīnot bērnos pareizās vērtības;*
- ✓ *Vairāk ir jāstāsta par uzņēmējiem un viņu pieredzi, pieņemot darbā cilvēku ar invaliditāti. Ar vēstījumu, ka darba rezultāts jau neatšķiras no tā, ko sasniedz citi;*
- ✓ *Vairāk nepieciešama informācija par papildus ieguvumiem uzņēmējiem no valsts puses, pieņemot darbā cilvēkus ar invaliditāti;*
- ✓ *Vajadzētu labu, uzrunājošu video televīzijā pirms vai pēc raidījuma "Panorāma";*
- ✓ *Vērst kampaņu plašākai mērķauditorijai, tai skaitā bērniem, lai normalizētu citādi spējīgos Latvijas darba tirgū un arī skolās, radot sapratni arī bērnu vidū. Kā arī mēģināt izskaust šo stigmu pret invaliditāti;*
- ✓ *Jāmaina sauklis - "Arī mēs gribam darīt pat tad, ja esam citādi!";*
- ✓ *Vārds "tāpat" man asociējās ar "kaut kā; kā var" nevis "līdzvērtīgi". Varbūt vairāk uzrunātu sauklis: "Dara citādi – rezultāts tāds pats!";*
- ✓ *Valdībai jārada apstākļi, lai darba devēji / uzņēmēji būtu ieinteresēti pieņemt darbā invalīdus/ cilvēkus ar īpašām vajadzībām . Tie varētu būt nodokļu atvieglinājumi, dažādas priekšrocības, balvas utt.;*
- ✓ *Vajag palīdzēt atrast darbu, ja ir ar mieru strādāt. Vajag individuāli uzrunāt darba devējus un tos atbalstīt, ja nodarbina invalīdu;*
- ✓ *Varētu publicēt atsevišķus veiksmīgus dzīvesstāstus, ja attiecīgās personas tam piekristu. Sabiedrība joprojām lielā mērā neizprot cilvēkus ar īpašām vajadzībām, kaut gan viņu vidū ir pietiekami daudz stipru un talantīgu cilvēku.*
- ✓ *Zinu uzņēmēja stāstu – nodarbināja invalīdu un viss bija labi līdz brīdim, kad vajadzēja iekārtot ērtus apstākļus un izpildīt visas ES normas. Nācās atteikties no invalīda nodarbināšanas, jo normas izpildīt bija neželīgi dārgi, lētāk bija algot parastu cilvēku;*
- ✓ *Publicēt sarakstus par darba devējiem, kuri dotu darbu invalīdiem.*

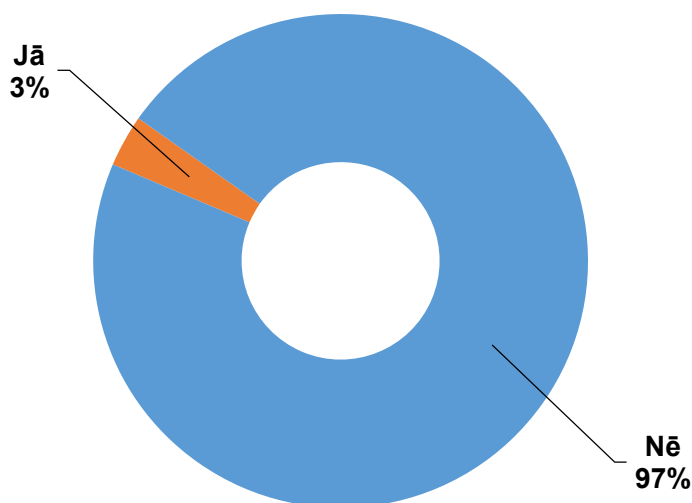
1.3. Vietnes www.cilveksnevisdiagnoze.lv apmeklēšanas pieredze un vērtējums

Aptaujas jautājums:

- “Vai Jūs esat apmeklējis mājaslapu www.cilveksnevisdiagnoze.lv, kas ir veltīta cilvēku ar invaliditāti iekļaušanai sabiedrībā un darba tirgū?”

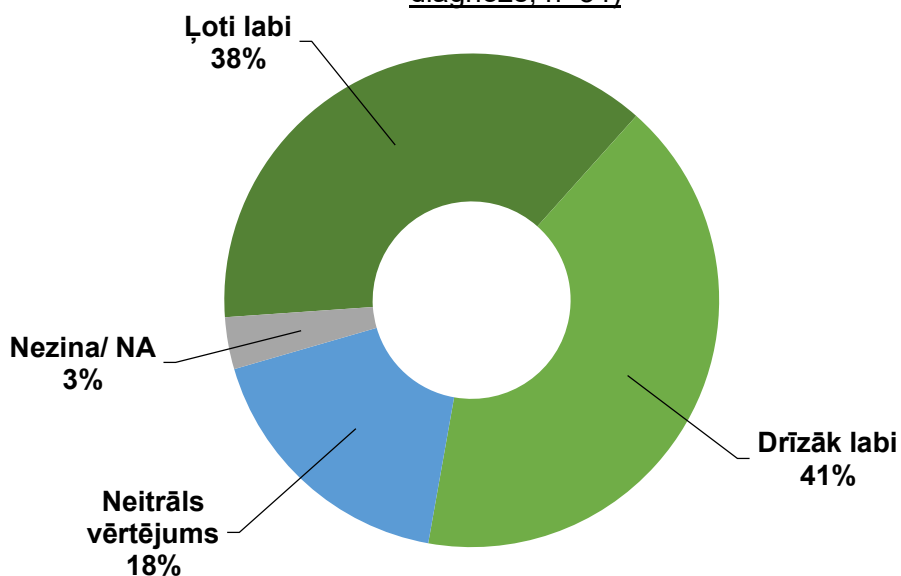
Vai Jūs esat apmeklējis mājaslapu www.cilveksnevisdiagnoze.lv, kas ir veltīta cilvēku ar invaliditāti iekļaušanai sabiedrībā un darba tirgū?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

Lūdzu, novērtējiet mājaslapas informācijas kvalitāti skalā no 1 līdz 5, kur 1 – ļoti slikta, 5 – ļoti laba?

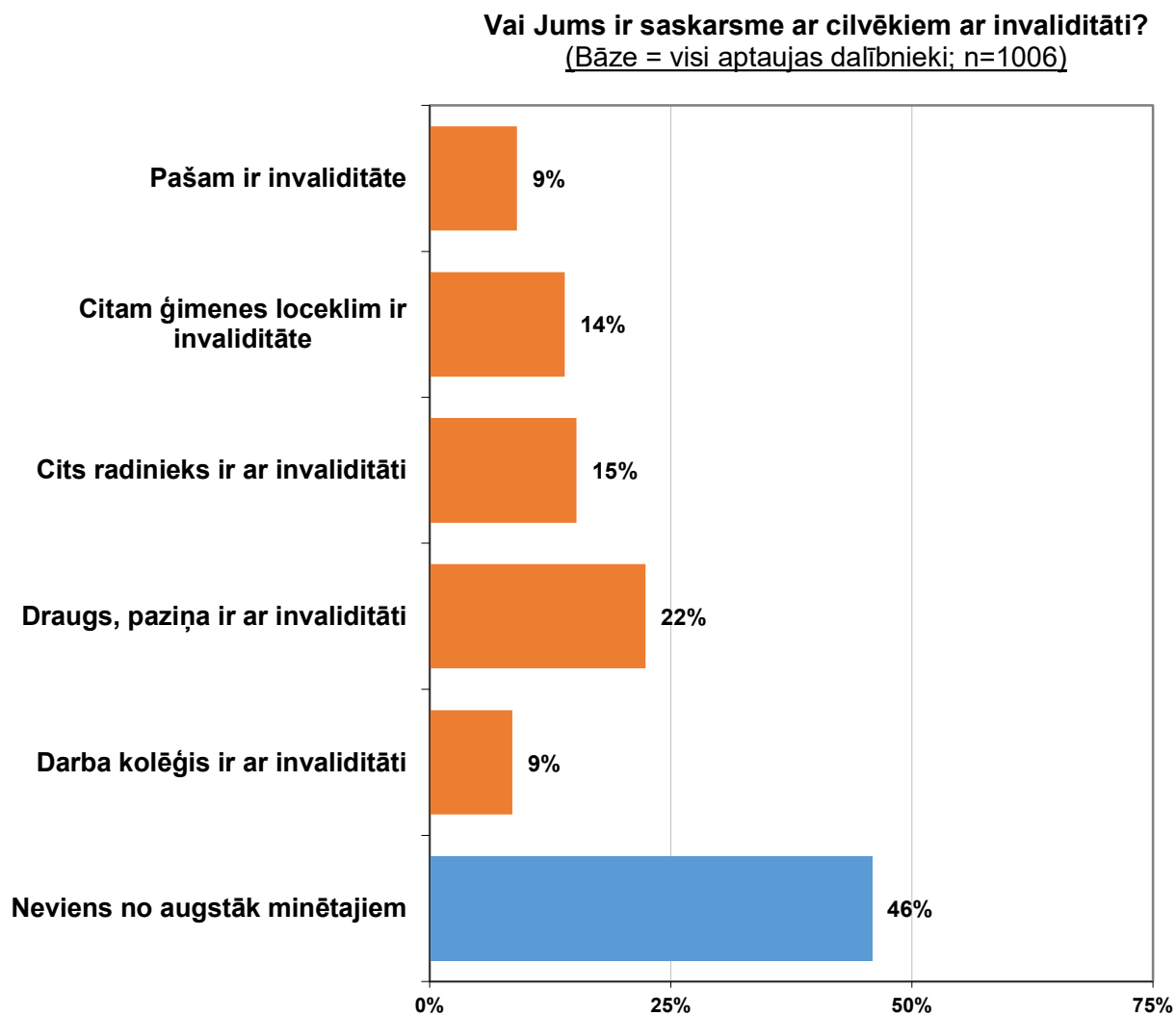
(Bāze = respondenti, kuri ir apmeklējuši mājaslapu www.cilveksnevisdiagnoze.lv; n=34)

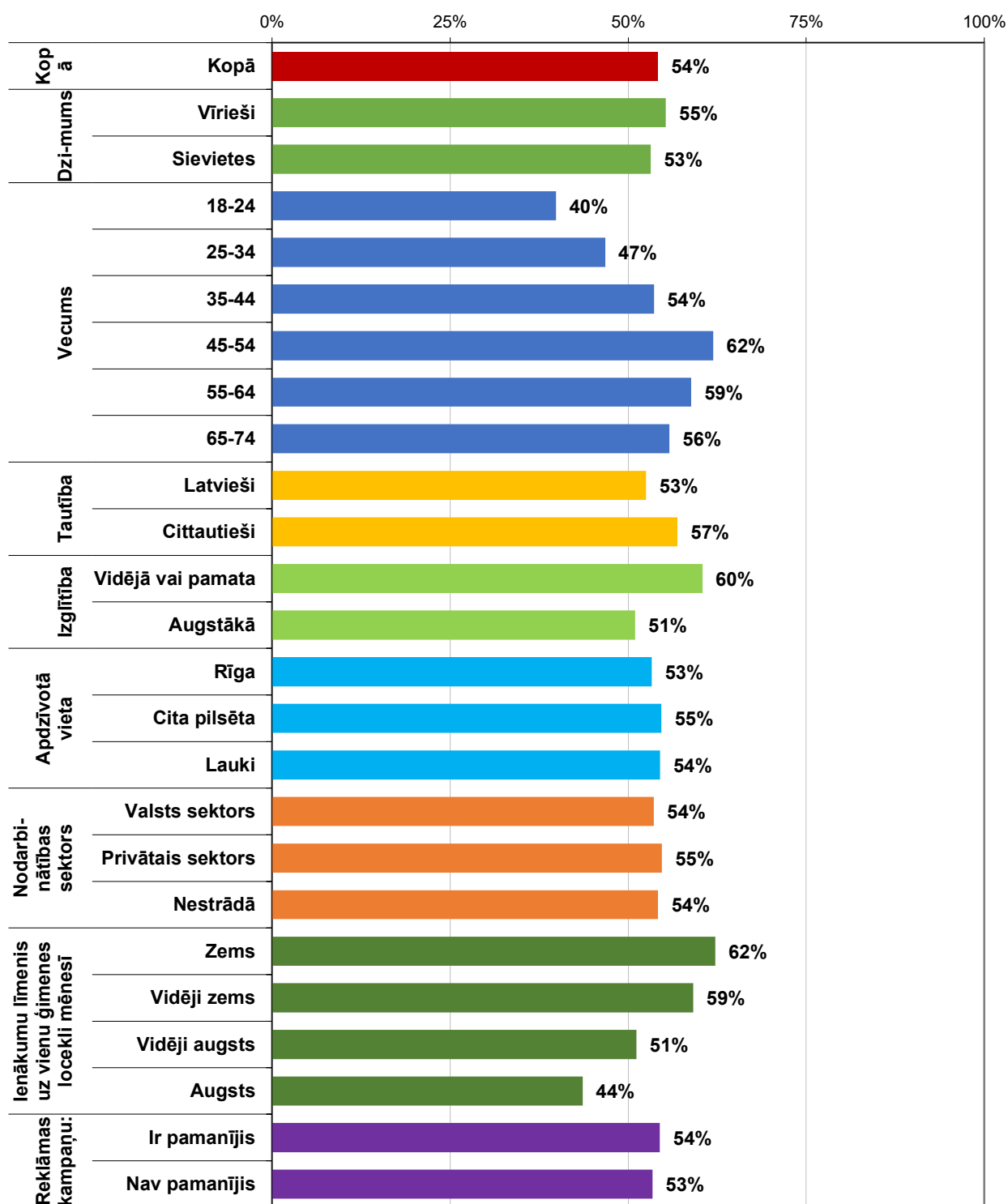
2. Saskarsme ar cilvēkiem ar invaliditāti

Aptaujas jautājums:

- “Vai Jums ir saskarsme ar cilvēkiem ar invaliditāti?”

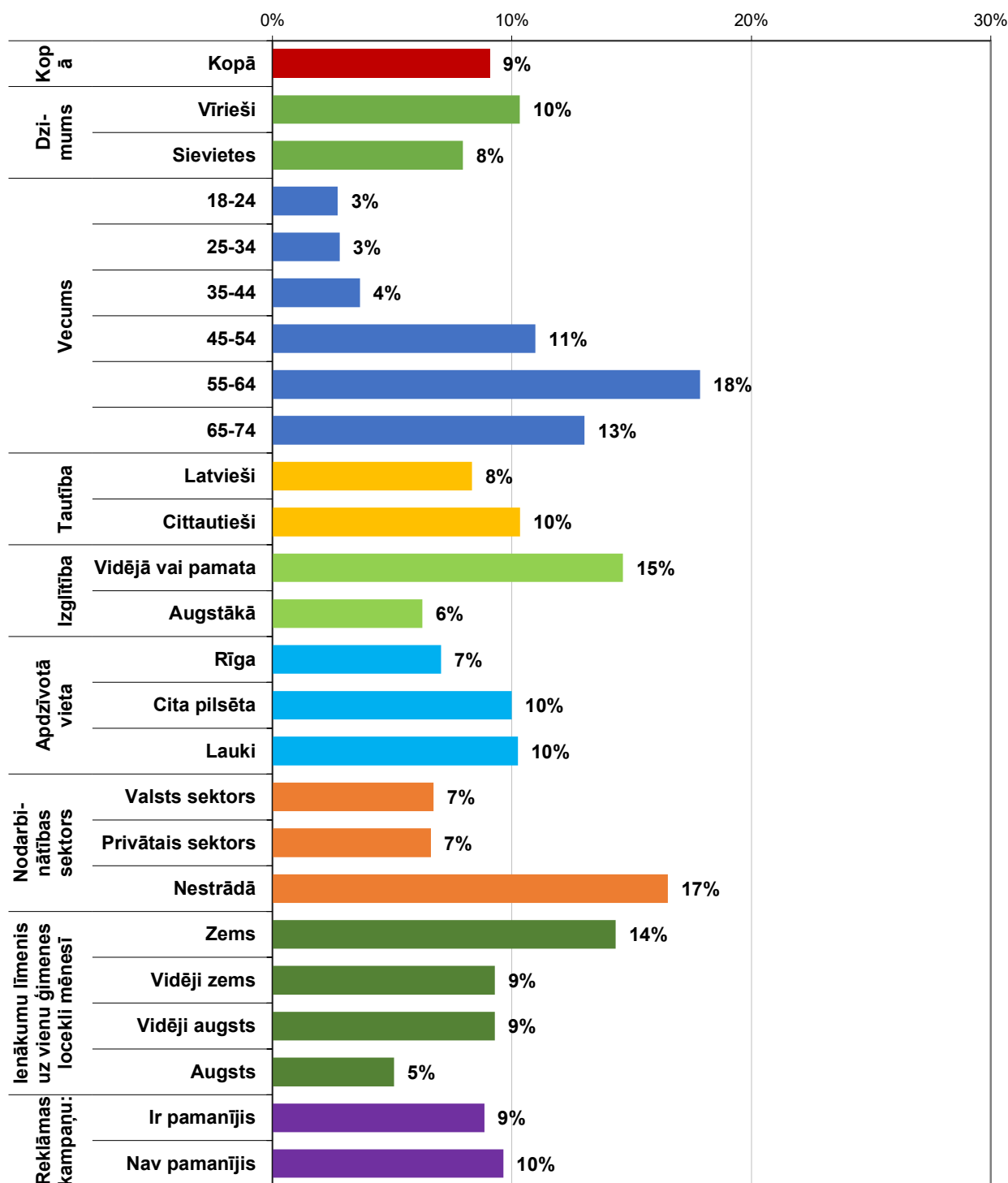
Ir saskarsme ar cilvēkiem ar invaliditāti
 (Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kampaņas materiālus; n=720)

Vai Jums ir saskarsme ar cilvēkiem ar invaliditāti?

Pašam ir invaliditāte

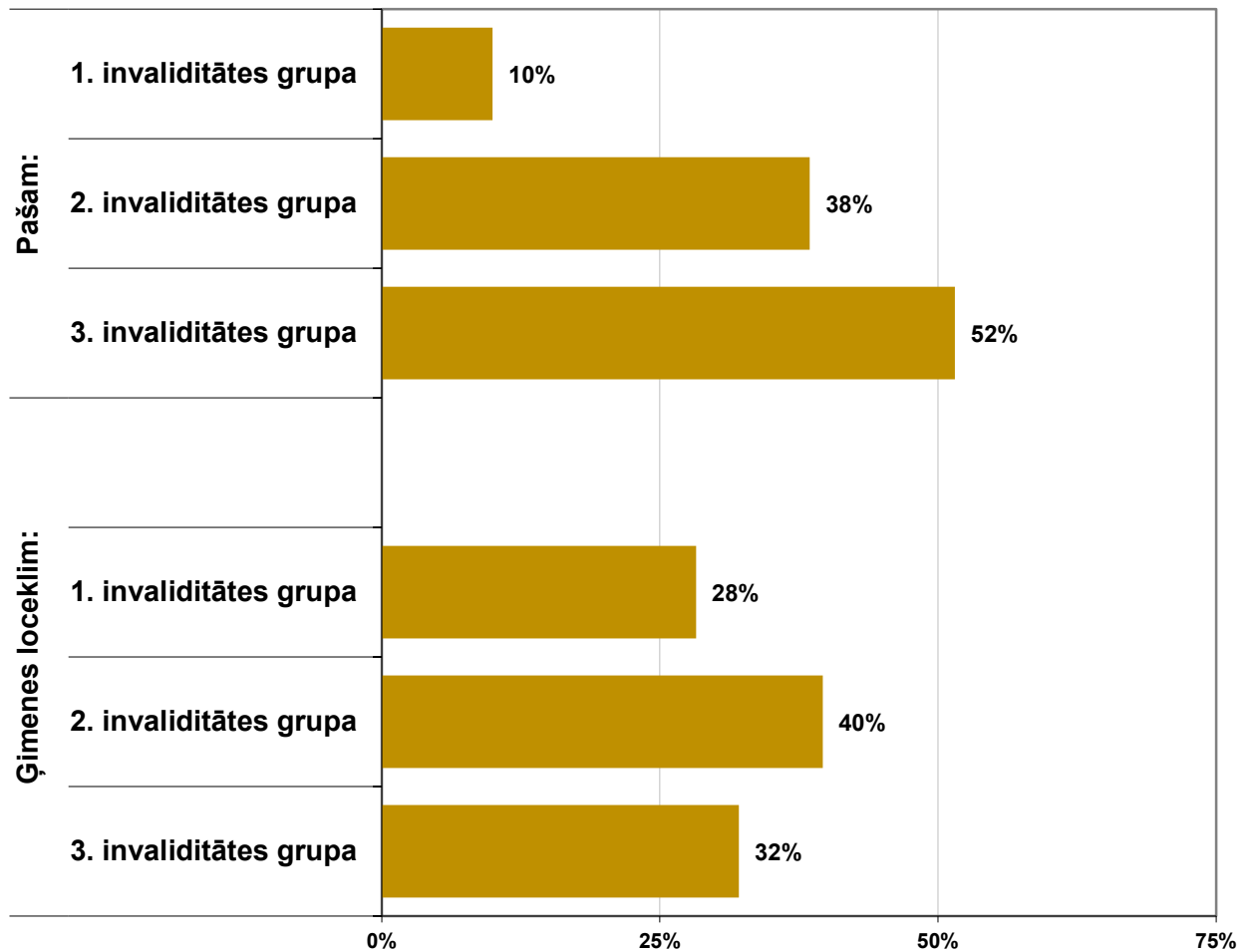
(Bāze = respondenti, kuri ir redzējuši kampaņas materiālus; n=720)

Aptaujas jautājums:

- "Kuras grupas invaliditāte ir Jums/ Jūsu ģimenes loceklim?"

Kuras grupas invaliditāte ir Jums/ Jūsu ģimenes loceklim?
(Bāze = respondenti, kuriem pašam vai ģimenes loceklim ir invaliditāte)

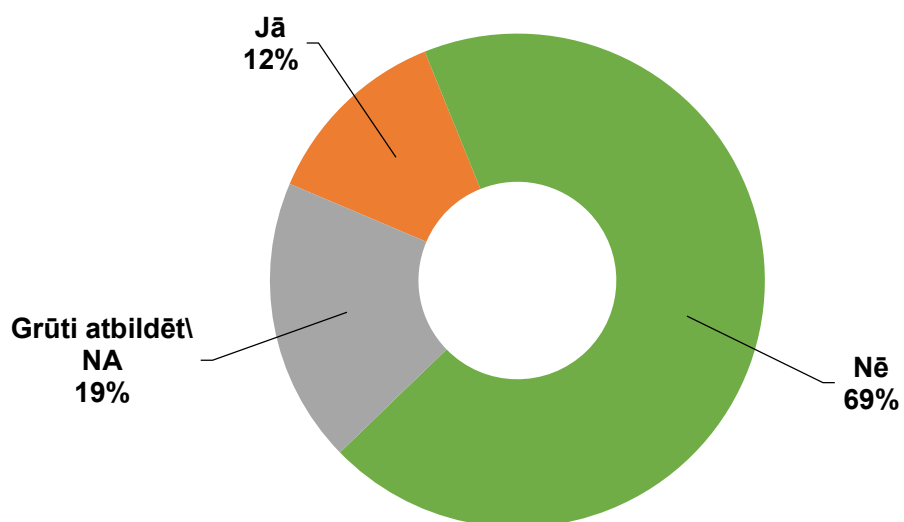
3. Saskarsme ar diskrimināciju darba tirgū

Aptaujas jautājums:

- “Vai Jūs pēdējo 12 mēnešu laikā esat saskāries ar diskrimināciju darba tirgū?”

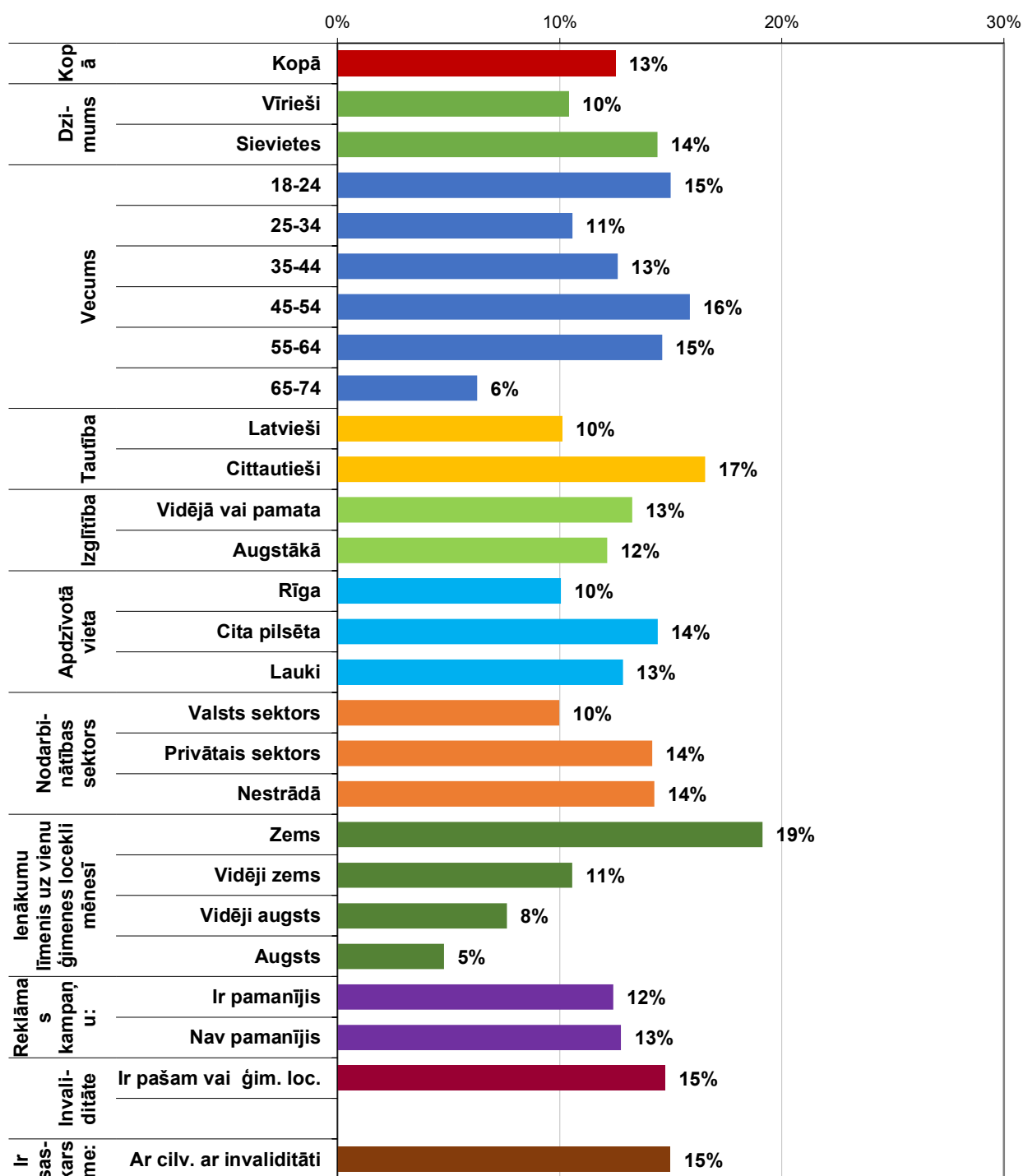
Vai Jūs pēdējo 12 mēnešu laikā esat saskāries ar diskrimināciju darba tirgū?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

Pēdējo 12 mēnešu laikā esat saskāries ar diskrimināciju darba tirgū
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

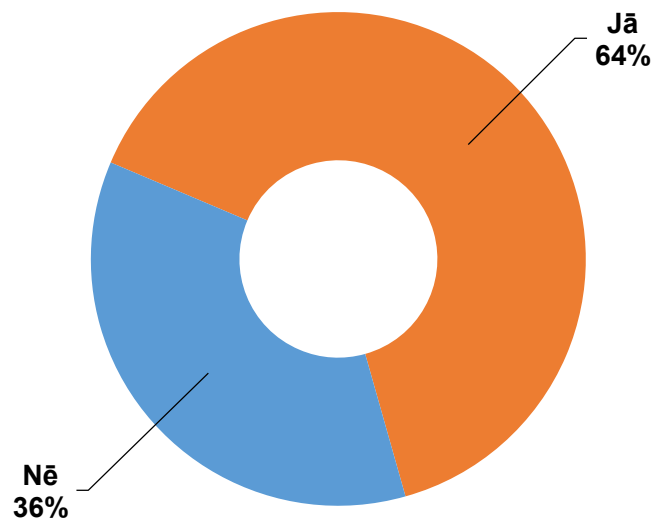
4. Iekļaujošā nodarbinātība – priekšstati, informētība, ērtākie komunikāciju kanāli

4.1. Atbalsta pasākumu, lai cilvēki ar invaliditāti varētu veiksmīgi iekļauties darba tirgū, atpazīstamība

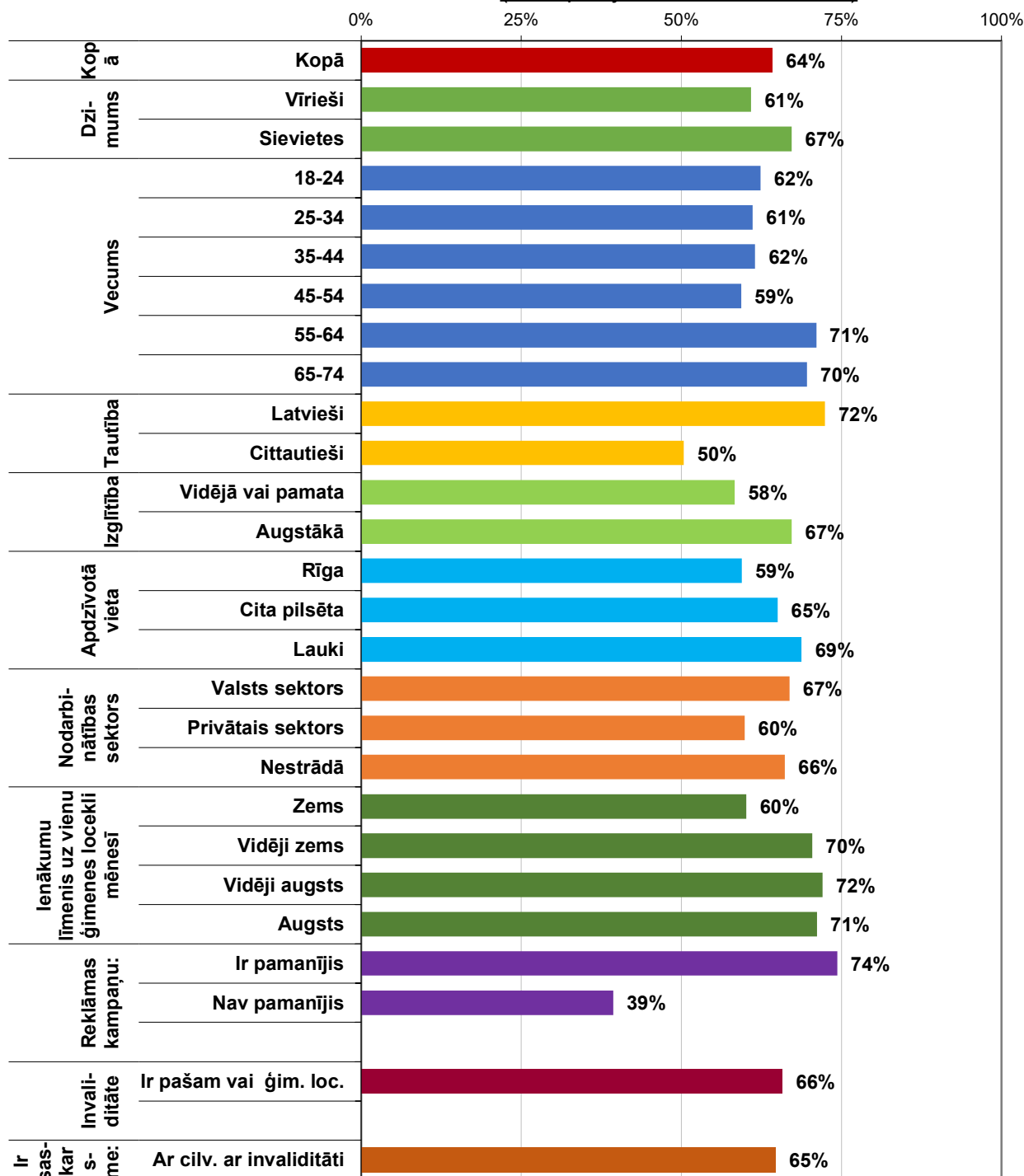
Aptaujas jautājums:

- “Vai esat dzirdējis par atbalsta pasākumiem, lai cilvēki ar invaliditāti varētu veiksmīgi iekļauties darba tirgū?”

Vai esat dzirdējis par atbalsta pasākumiem, lai cilvēki ar invaliditāti varētu veiksmīgi iekļauties darba tirgū?
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

**Ir dzirdējis par atbalsta pasākumiem,
lai cilvēki ar invaliditāti varētu veiksmīgi iekļauties darba tirgū**
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

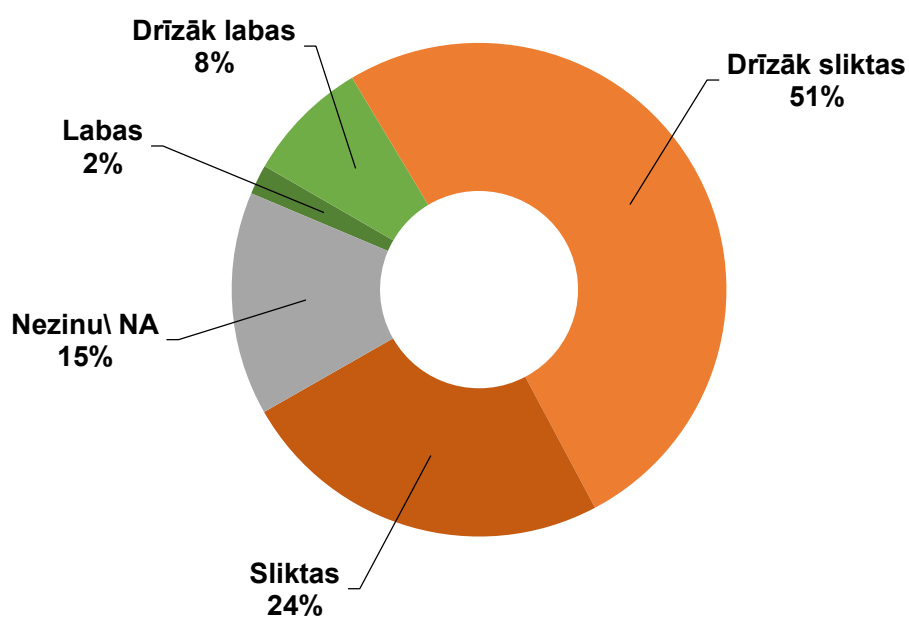
4.2. Nodarbinātības iespēju vērtējums cilvēkiem ar invaliditāti

Aptaujas jautājums:

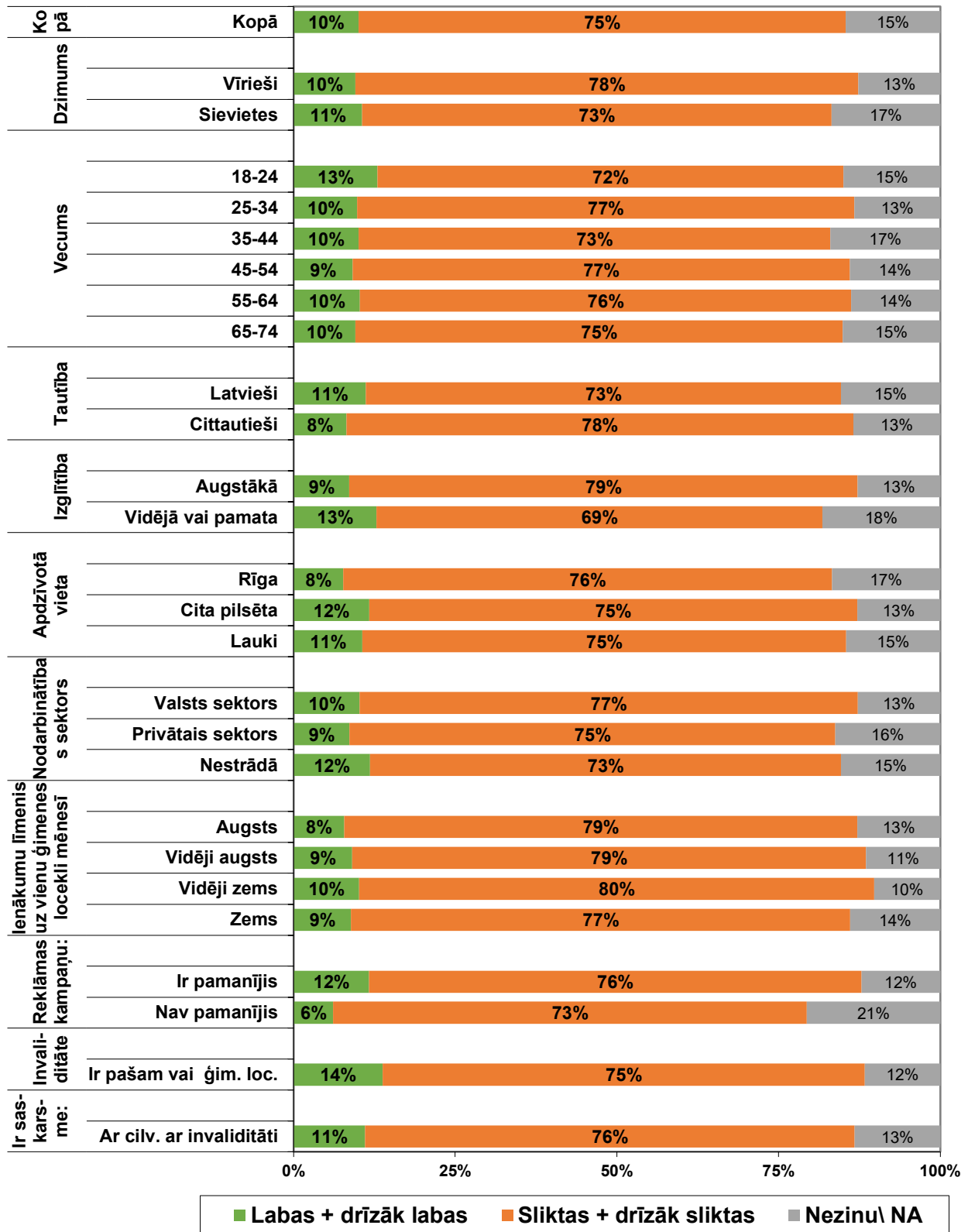
- “Kā Jūs vērtētu cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības iespējas Latvijā? Jūsaprāt, tās ir ... ?”

Kā Jūs vērtētu cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības iespējas Latvijā? Jūsaprāt, tās ir ... ?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

**Kā Jūs vērtētu cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības iespējas Latvijā?
Jūsaprāt, tās ir ...?**
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

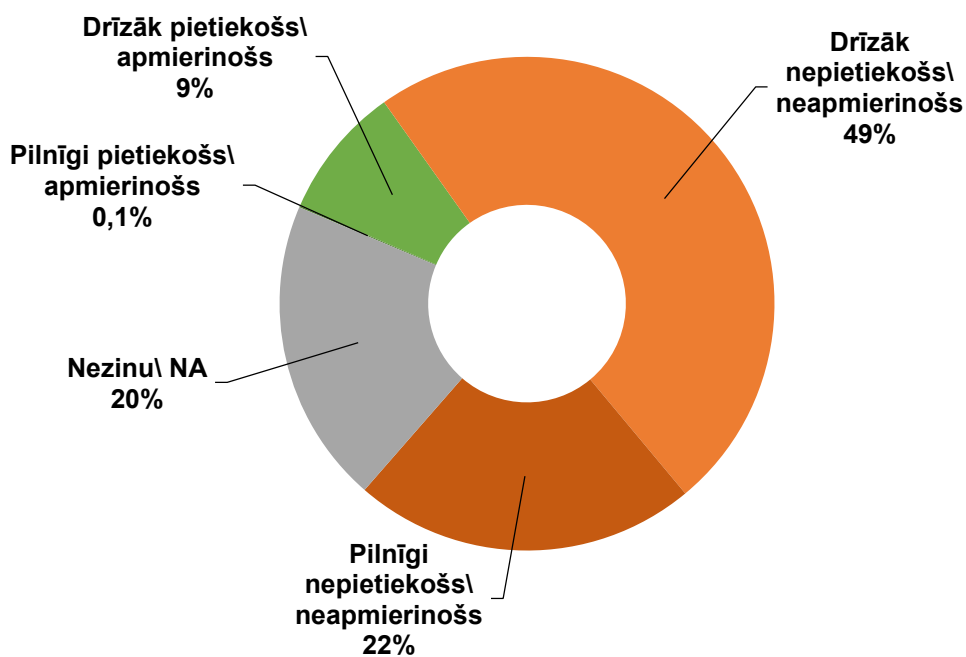

4.3. Valsts atbalsta vērtējums cilvēkiem ar invaliditāti

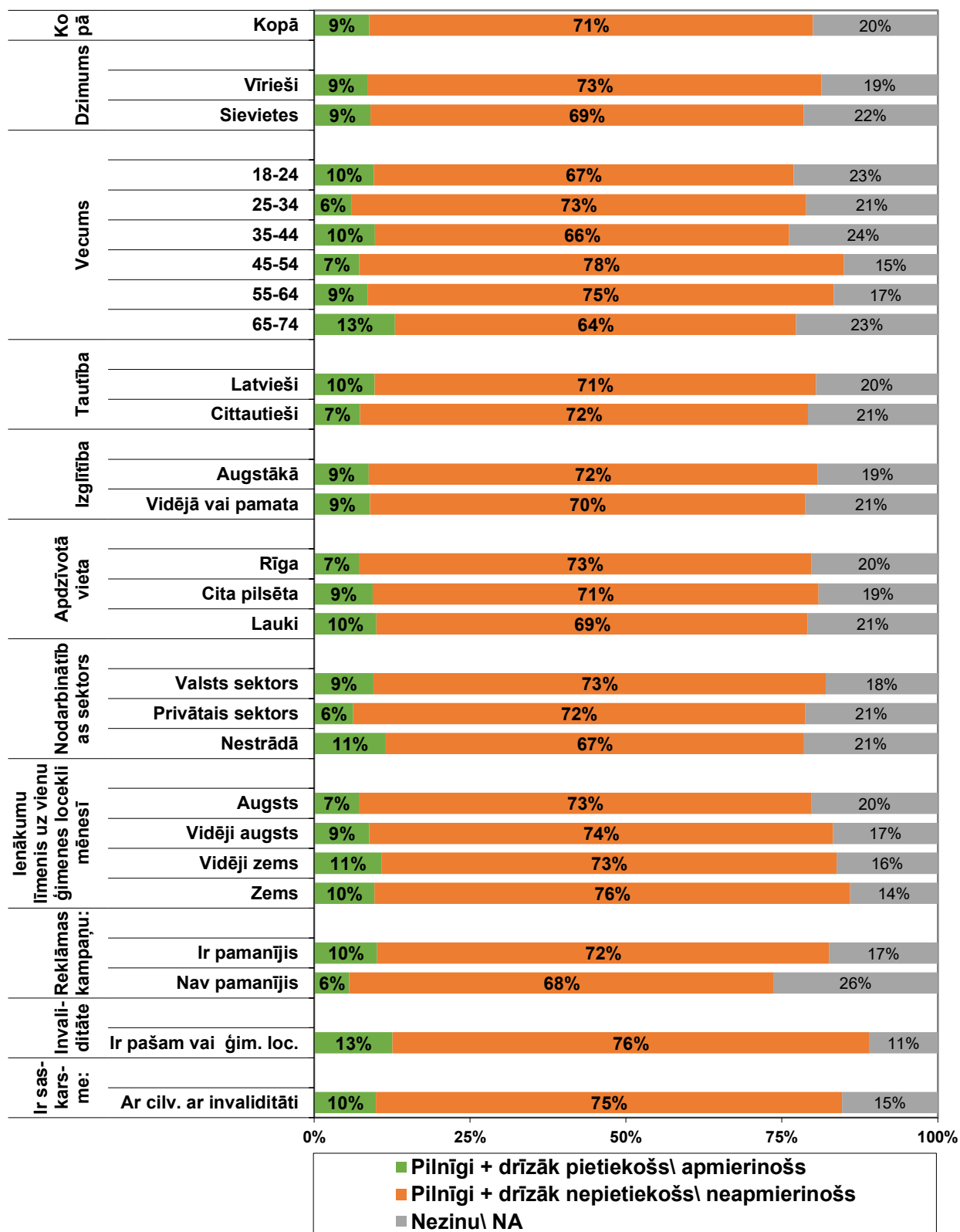
Aptaujas jautājums:

- “Kā Jūs novērtētu valsts atbalstu cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības problēmu risināšanā Latvijā? Tas ir ... ?”

Kā Jūs novērtētu valsts atbalstu cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības problēmu risināšanā Latvijā? Tas ir ... ?
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

Kā Jūs novērtētu valsts atbalstu cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības problēmu risināšanā Latvijā? Tas ir ... ?
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

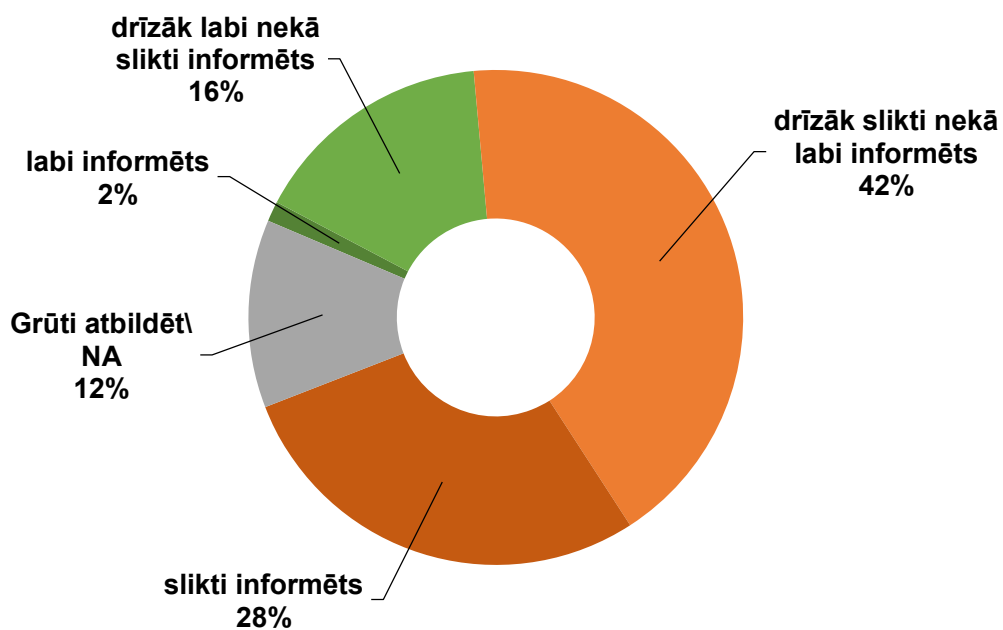
4.4. Sabiedrības informētība par iekļaujošo nodarbinātību

Aptaujas jautājums:

- “Kā Jūs novērtētu savu informētību jautājumos par iekļaujošo nodarbinātību, tai skaitā par to, kā praktiskās ikdienas situācijās varētu palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti?”

Kā Jūs novērtētu savu informētību jautājumos par iekļaujošo nodarbinātību, tai skaitā par to, kā praktiskās ikdienas situācijās varētu palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti?

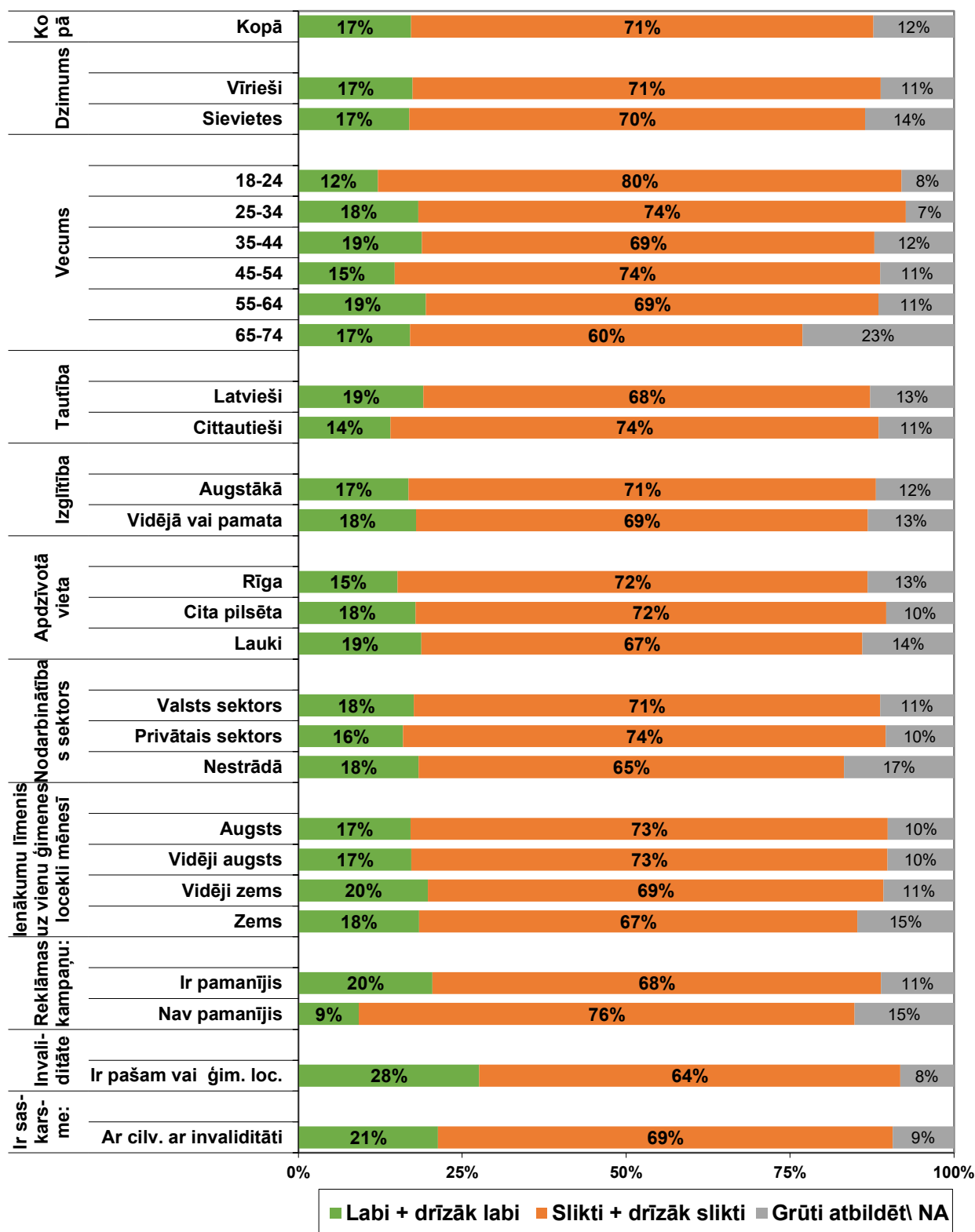
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

Kā Jūs novērtētu savu informētību jautājumos par iekļaujošo nodarbinātību, tai skaitā par to, kā praktiskās ikdienas situācijās varētu palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

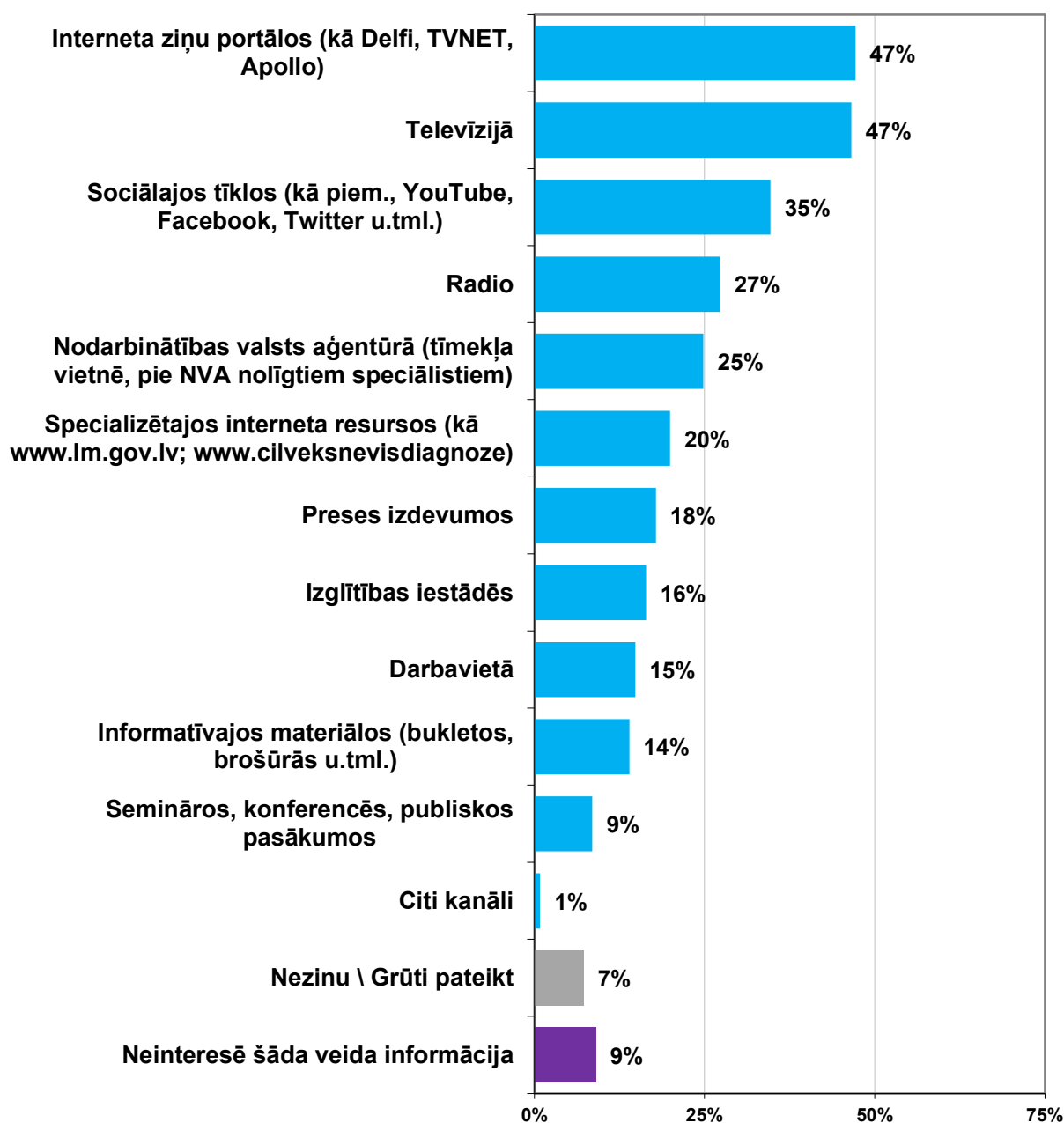
4.5. Ērtākie komunikācijas kanāli par iekļaujošo nodarbinātību

Aptaujas jautājums:

- “Kur Jūs vēlētos saņemt informāciju par iekļaujošo nodarbinātību, tai skaitā par to, kā praktiskās ikdienas situācijās varētu palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti?”

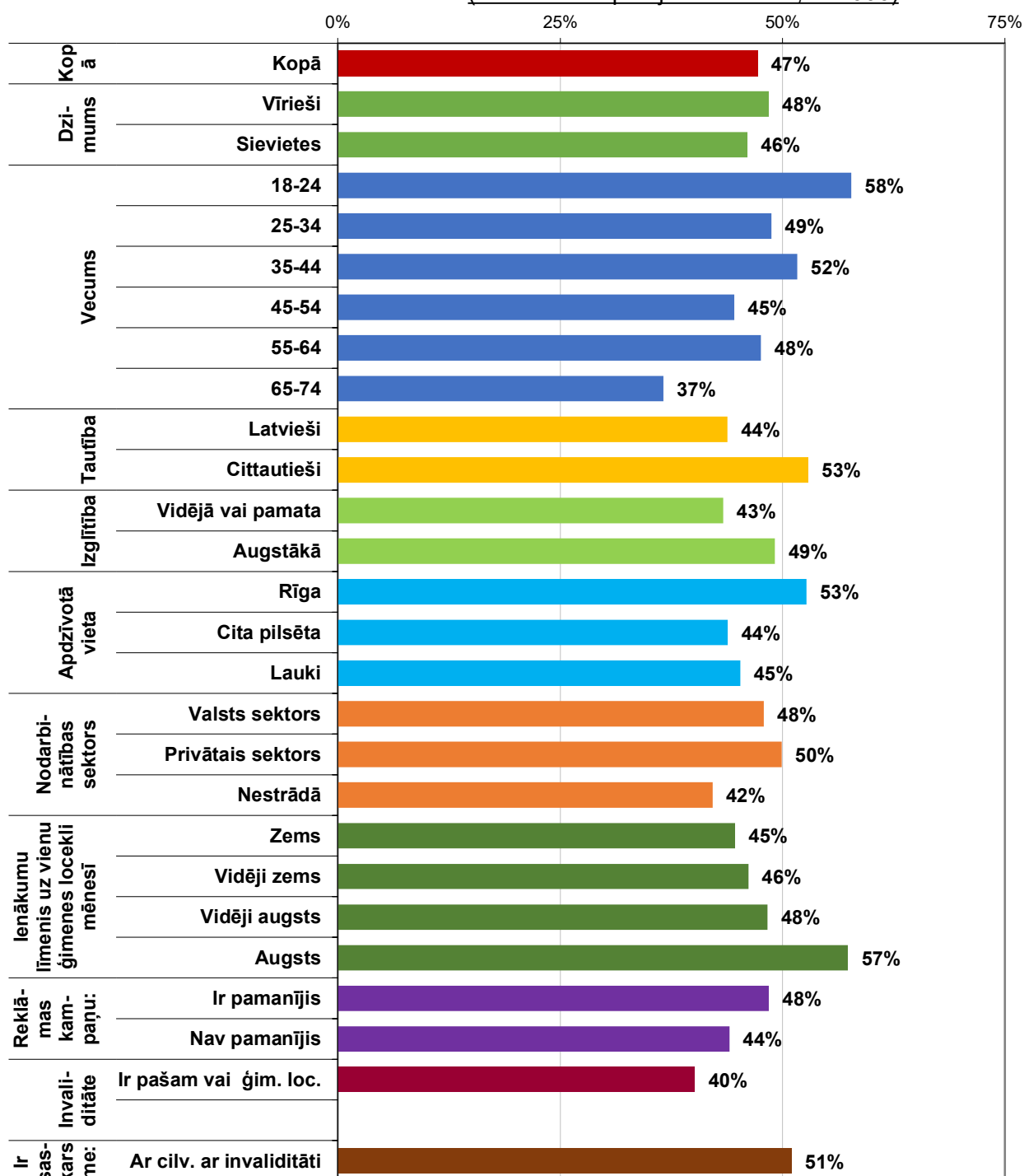
Kur Jūs vēlētos saņemt informāciju par iekļaujošo nodarbinātību, tai skaitā par to, kā praktiskās ikdienas situācijās varētu palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti? Lūdzu. atzīmējiet svarīgākos kanālus

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

Kā citi kanāli tika nosaukti – E-pastā; Pilsētvidē; cvmarket.lv; Medicīnas iestādēs (slimnīcās, poliklīnikās); Dienas aprūpes centros.

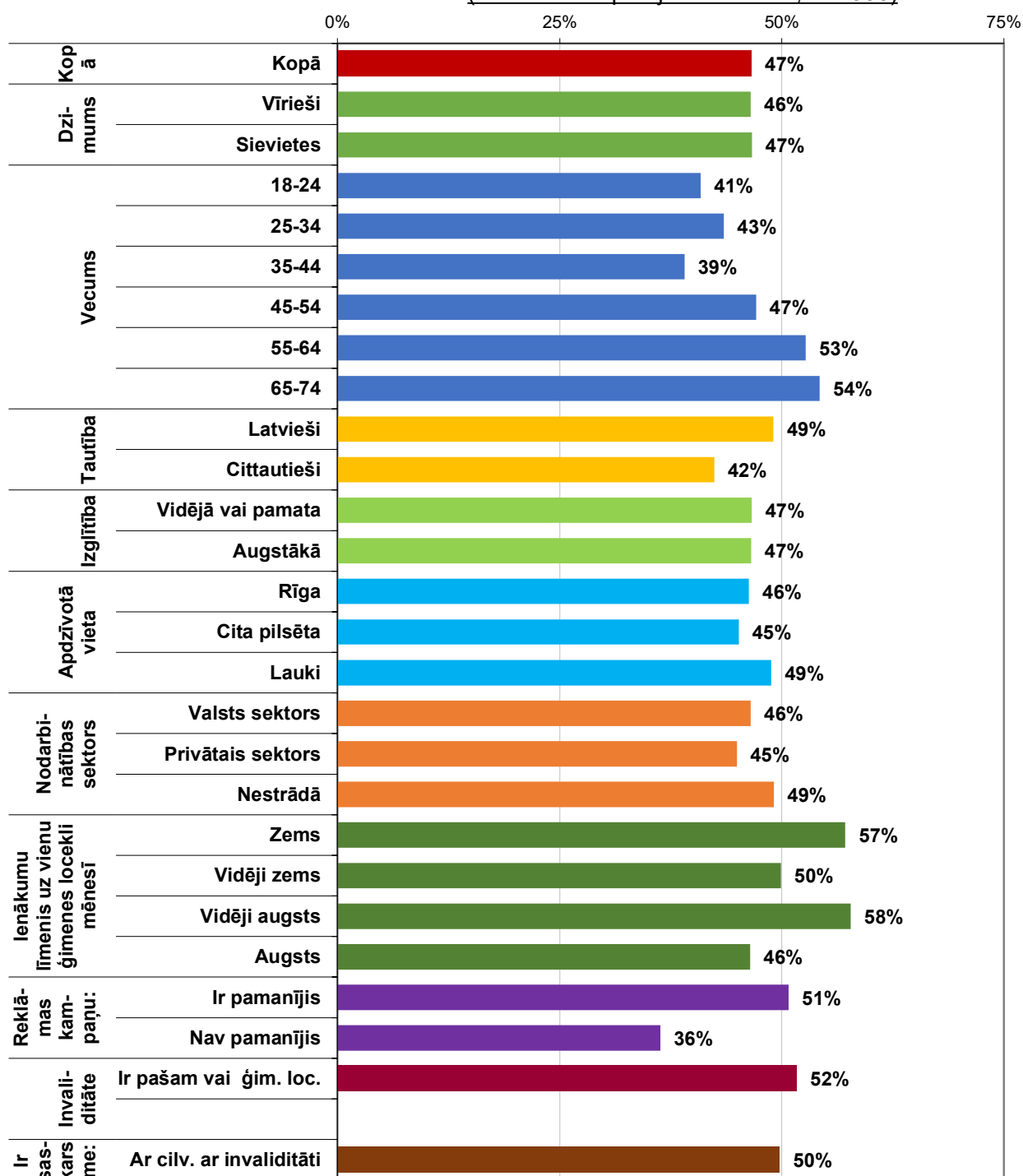
Kur Jūs vēlētos saņemt informāciju par iekļaujošo nodarbinātību?
Interneta ziņu portālos (kā Delfi, TVNET, Apollo)
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

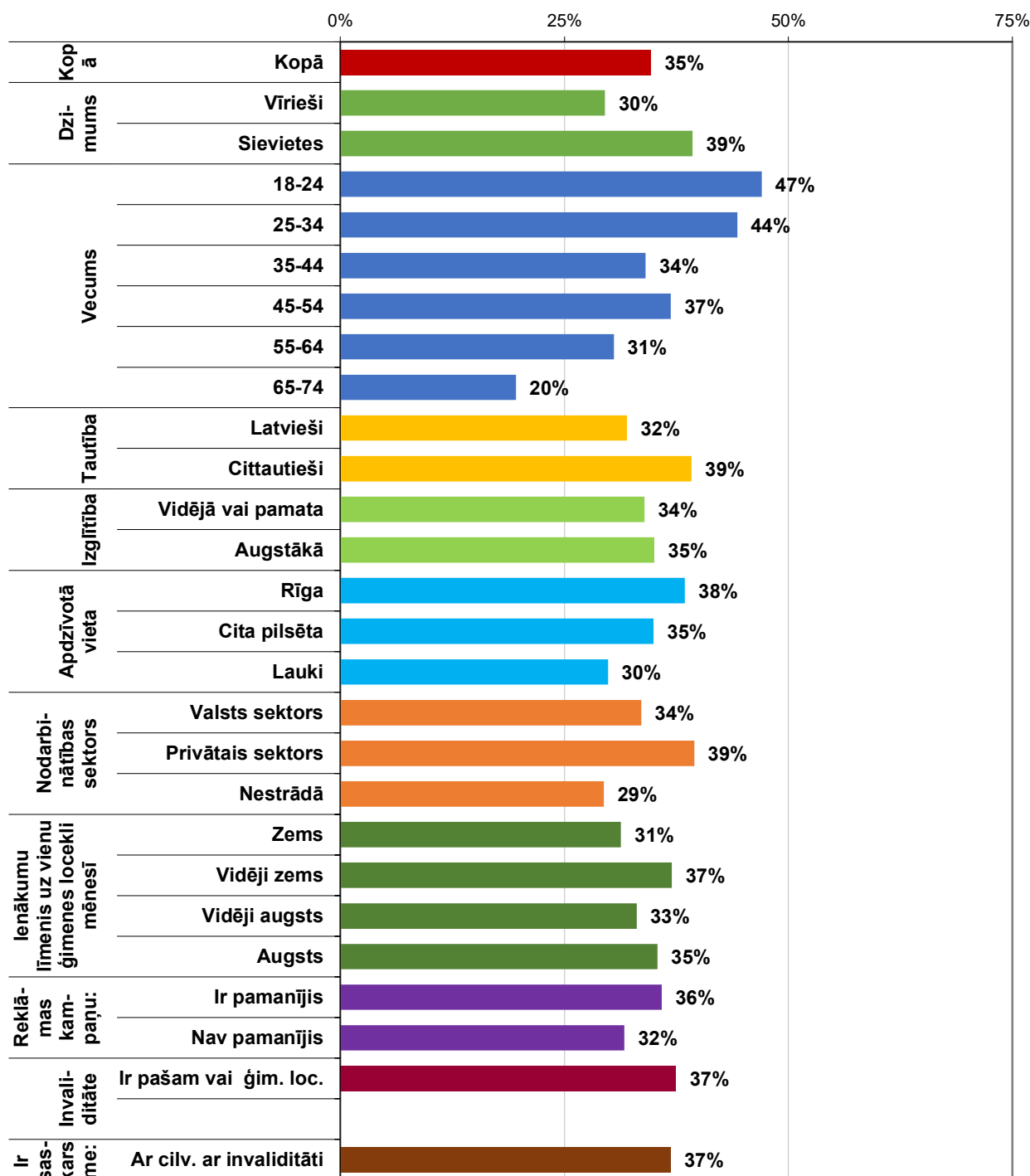
Kur Jūs vēlētos saņemt informāciju par iekļaujošo nodarbinātību?

TELEVĪZIĀ

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

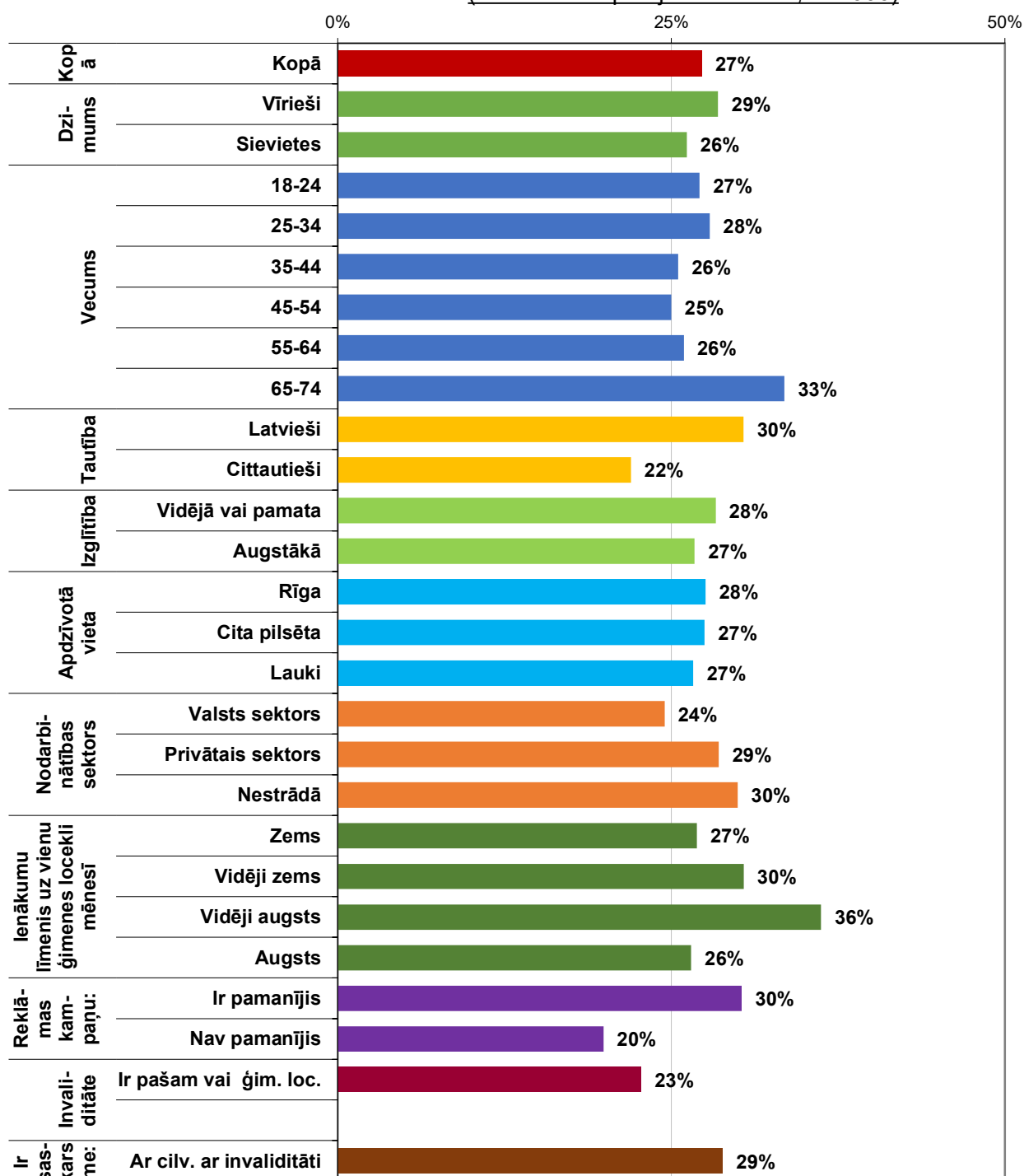
Kur Jūs vēlētos saņemt informāciju par iekļaujošo nodarbinātību?
Sociālajos tīklos (kā piem., YouTube, Facebook, Twitter u.tml.)
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

Kur Jūs vēlētos saņemt informāciju par iekļaujošo nodarbinātību?

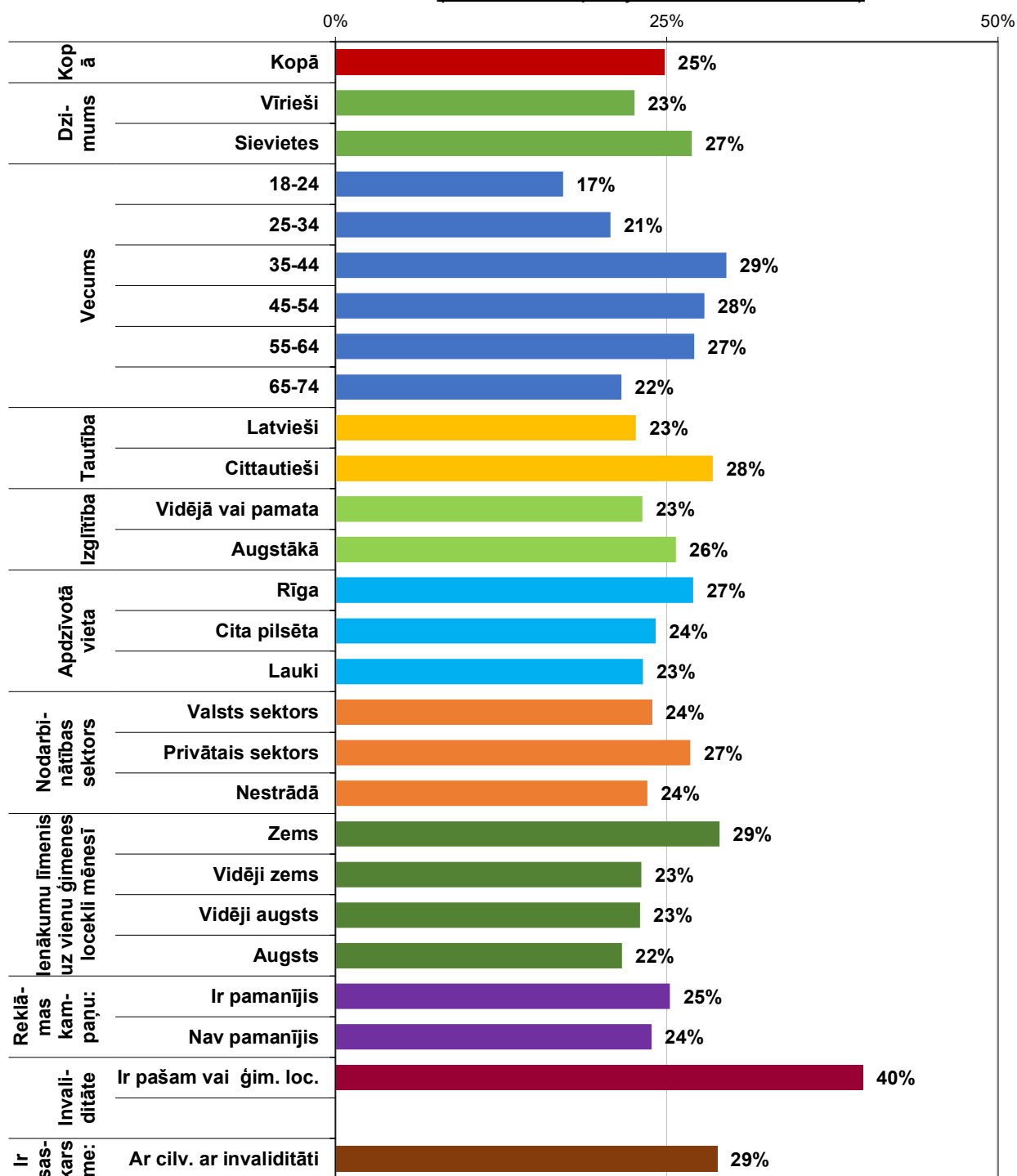
RADIO

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

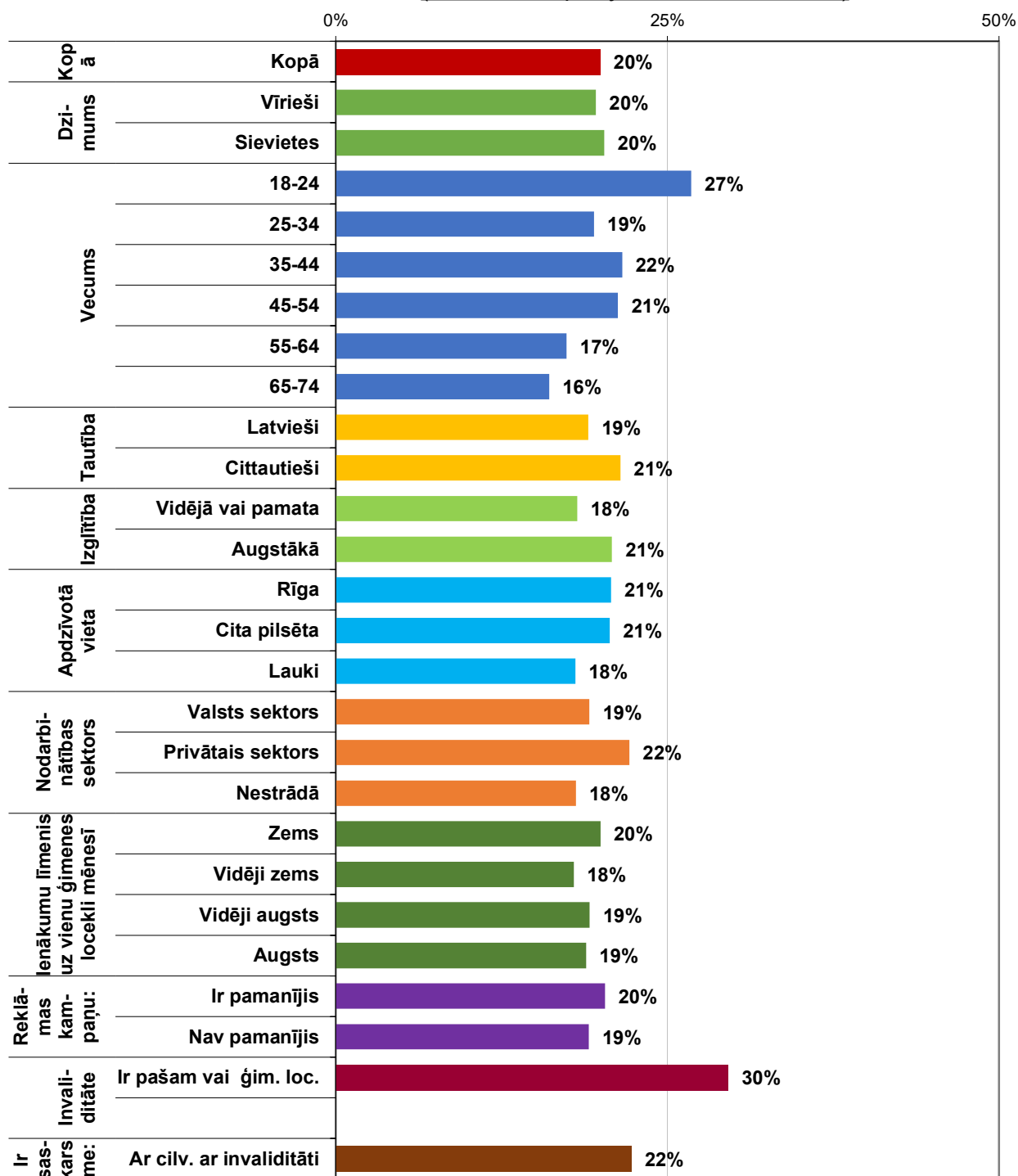

Kur Jūs vēlētos saņemt informāciju par iekļaujošo nodarbinātību?
Nodarbinātības valsts aģentūrā (tīmekļa vietnē, pie NVA nolīgtiem speciālistiem)

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

Kur Jūs vēlētos saņemt informāciju par iekļaujošo nodarbinātību?
Specializētajos interneta resursos (kā Labklājības ministrijas tīmekļa vietne www.lm.gov.lv; vietne cilvēksnevisdiagnoze utml.)
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

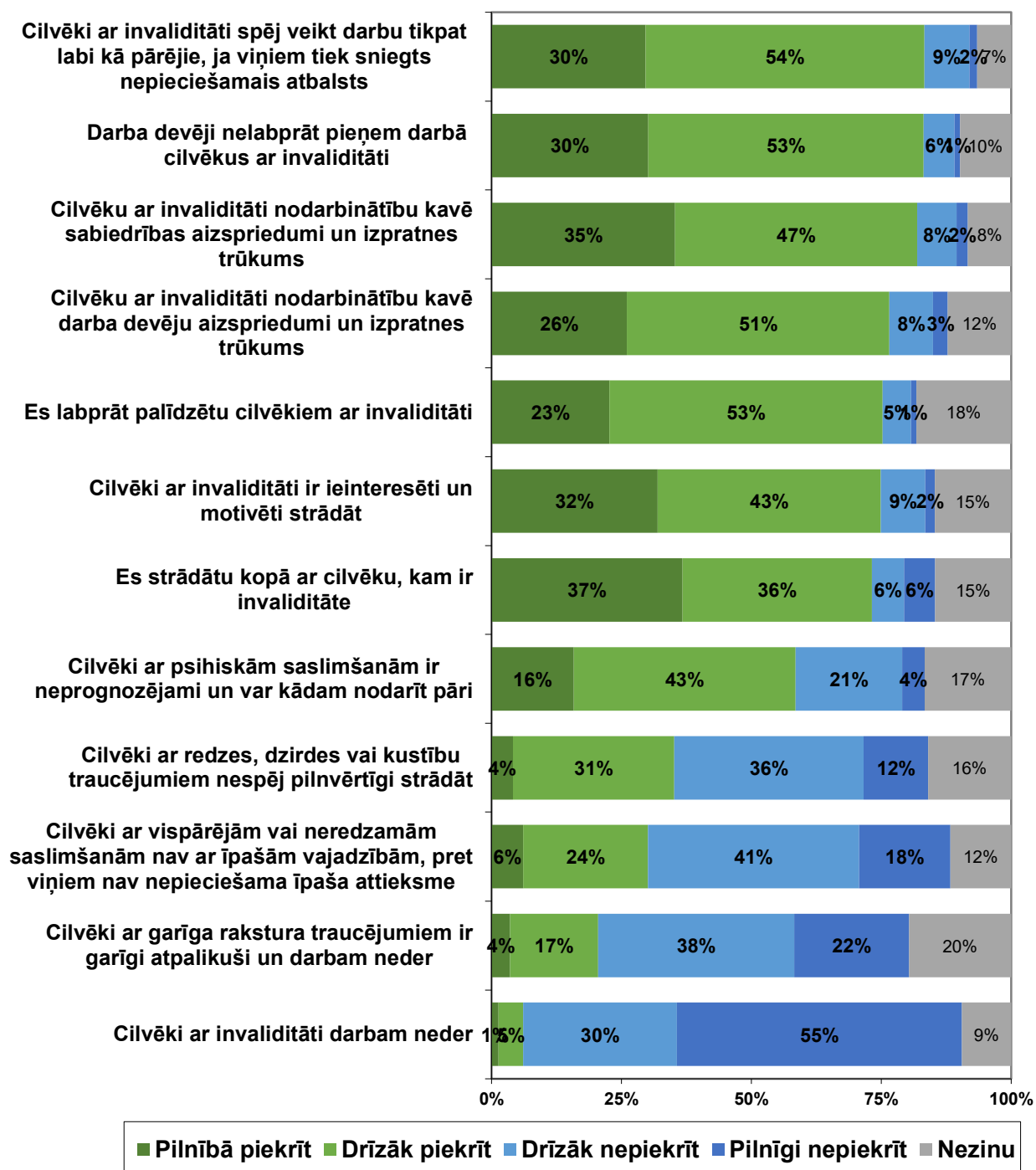
4.6. Priekšstatī par iekļaujošo nodarbinātību

Aptaujas jautājums:

- "Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šiem izteikumiem?"

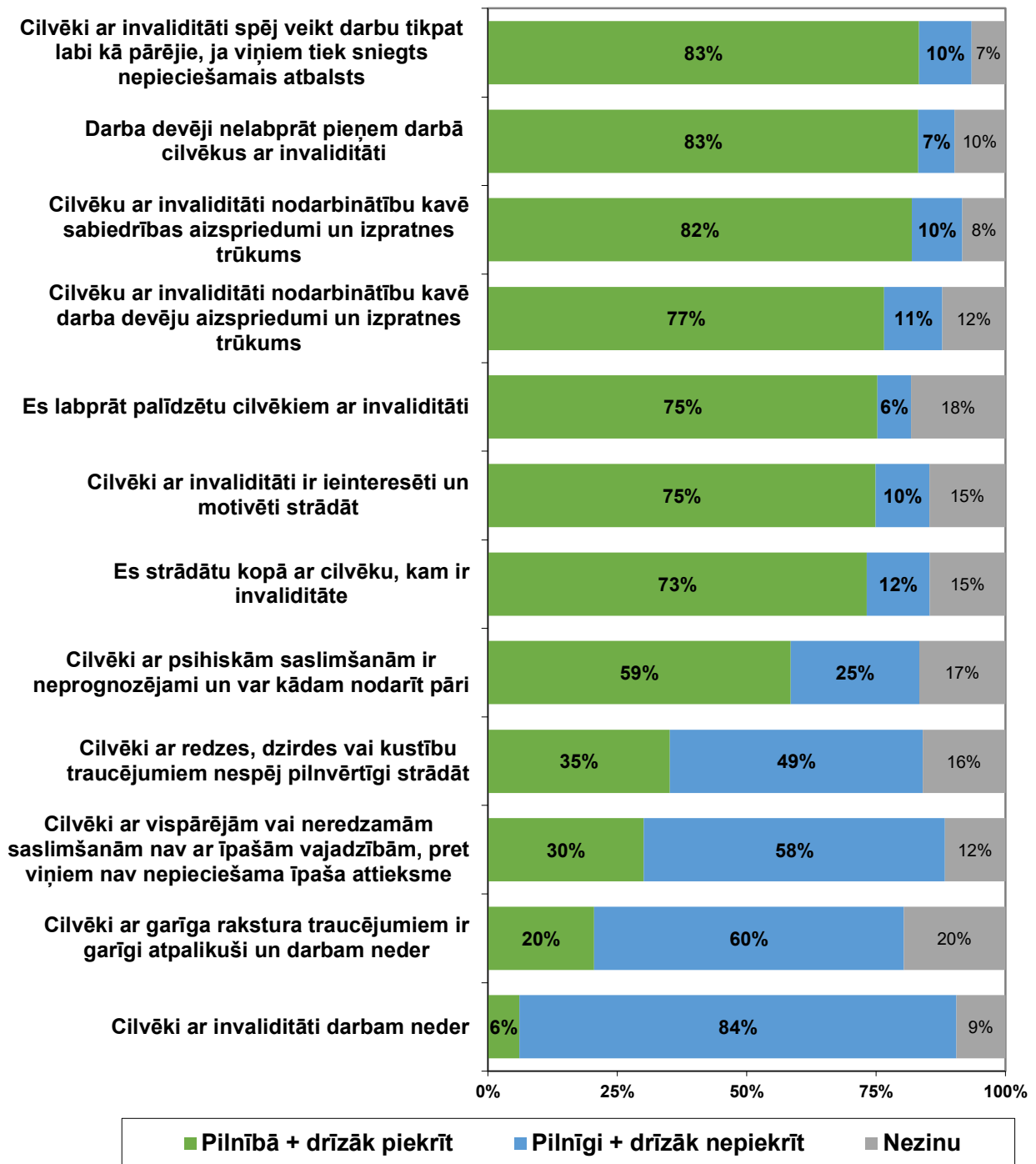
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šiem izteikumiem?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

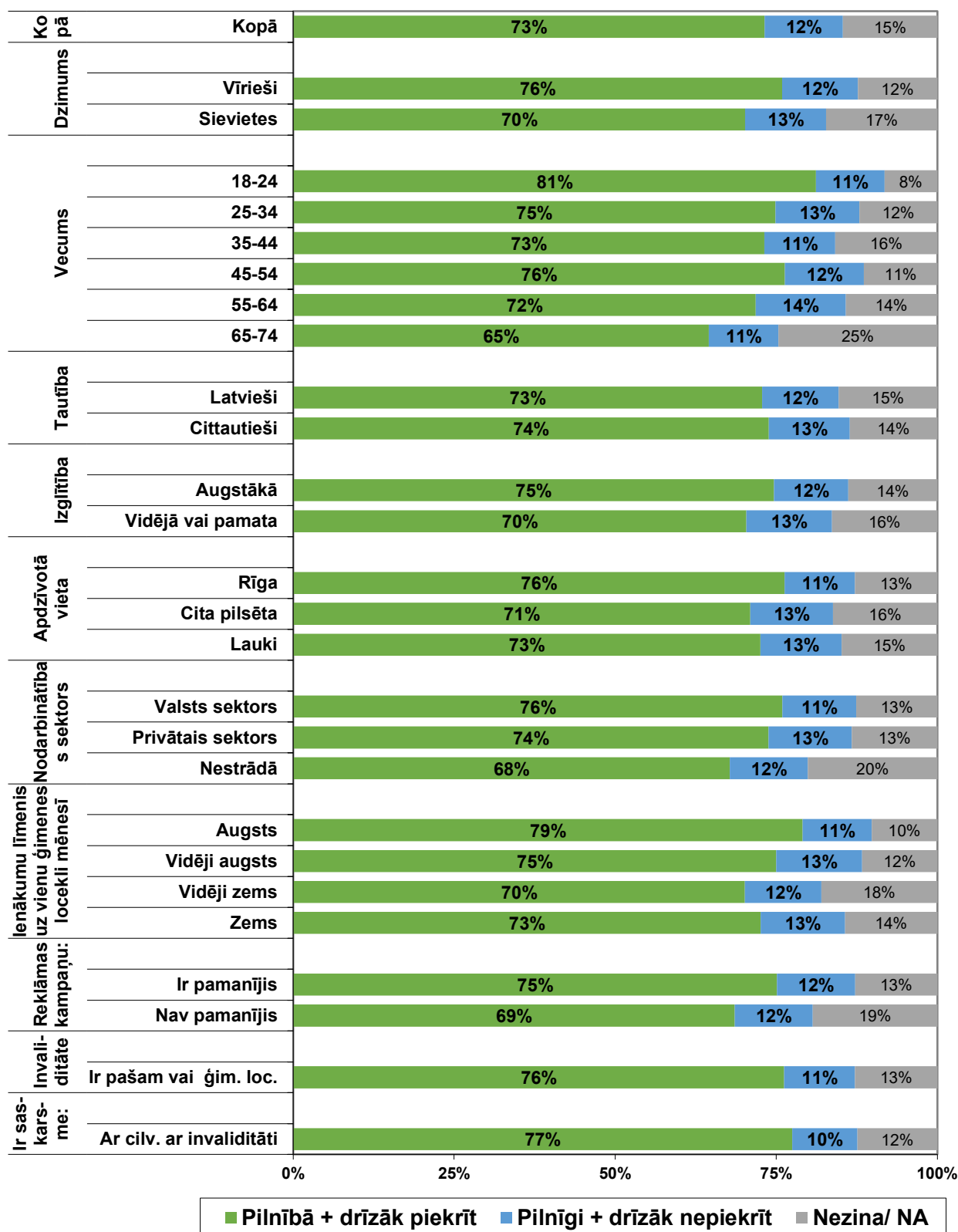

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šiem izteikumiem?

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

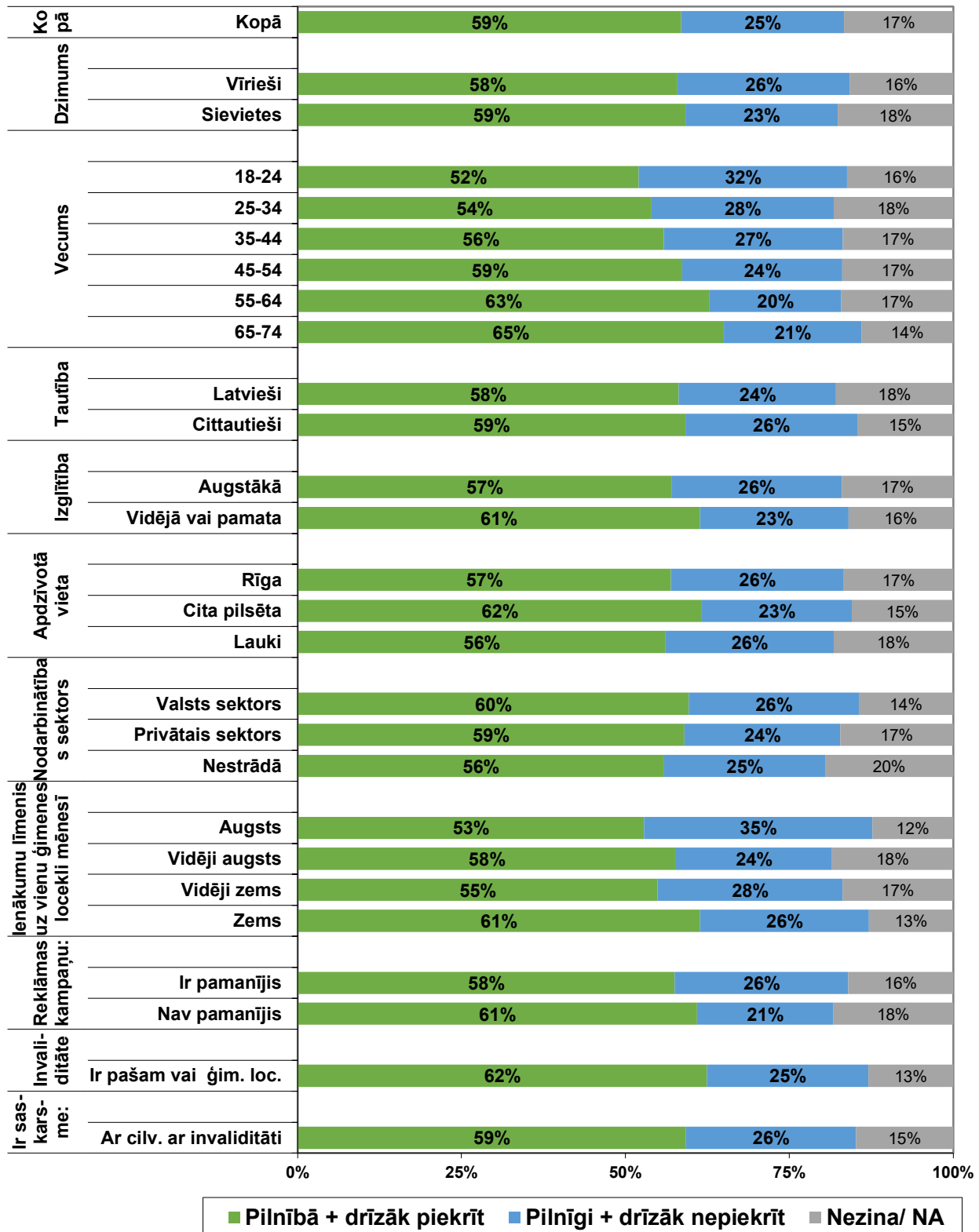

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat izteikumam?
Es strādātu kopā ar cilvēku, kam ir invaliditāte
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

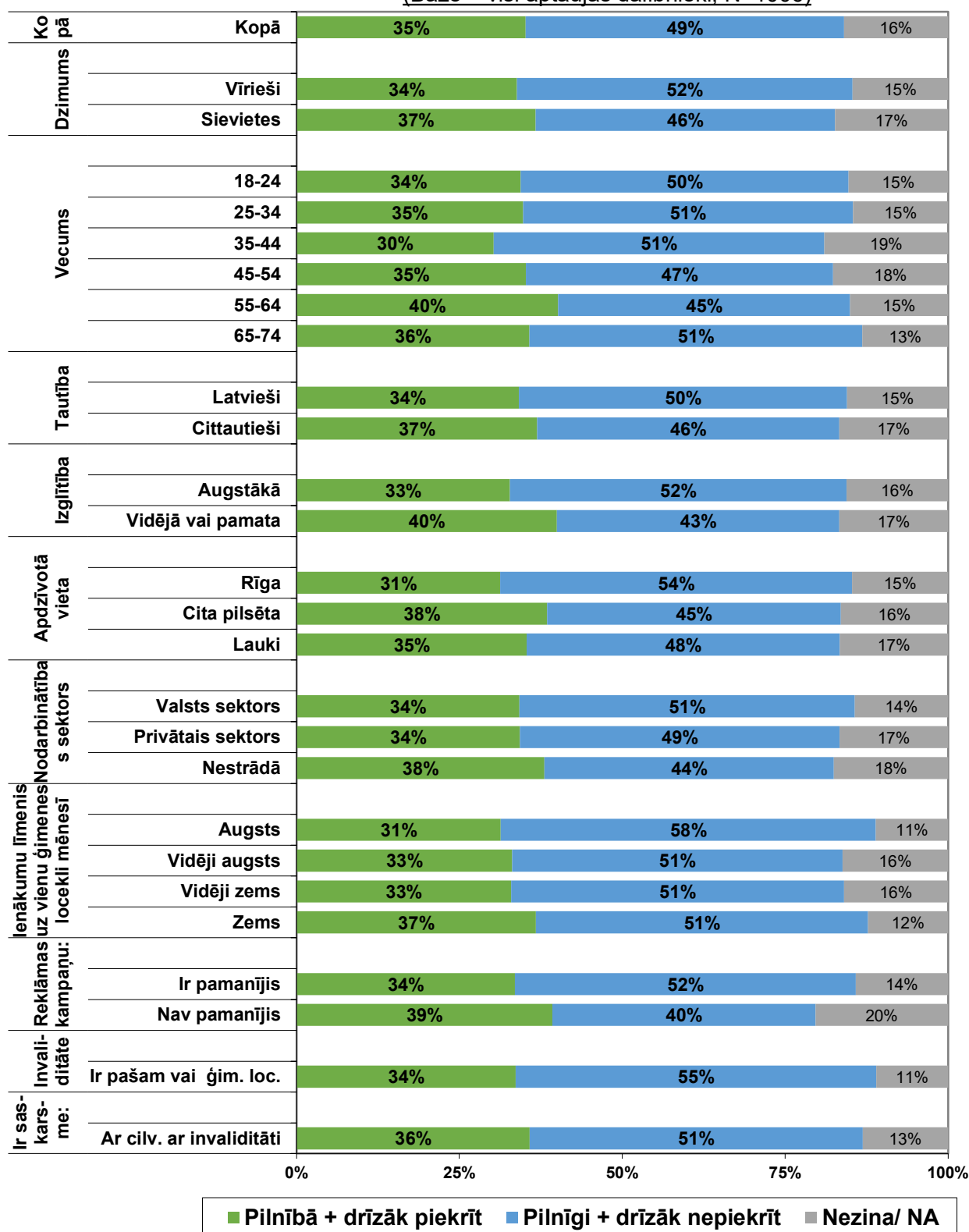
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat izteikumam?
Cilvēki ar psihiskām saslimšanām ir neprognozējami un var kādam nodarīt pāri

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

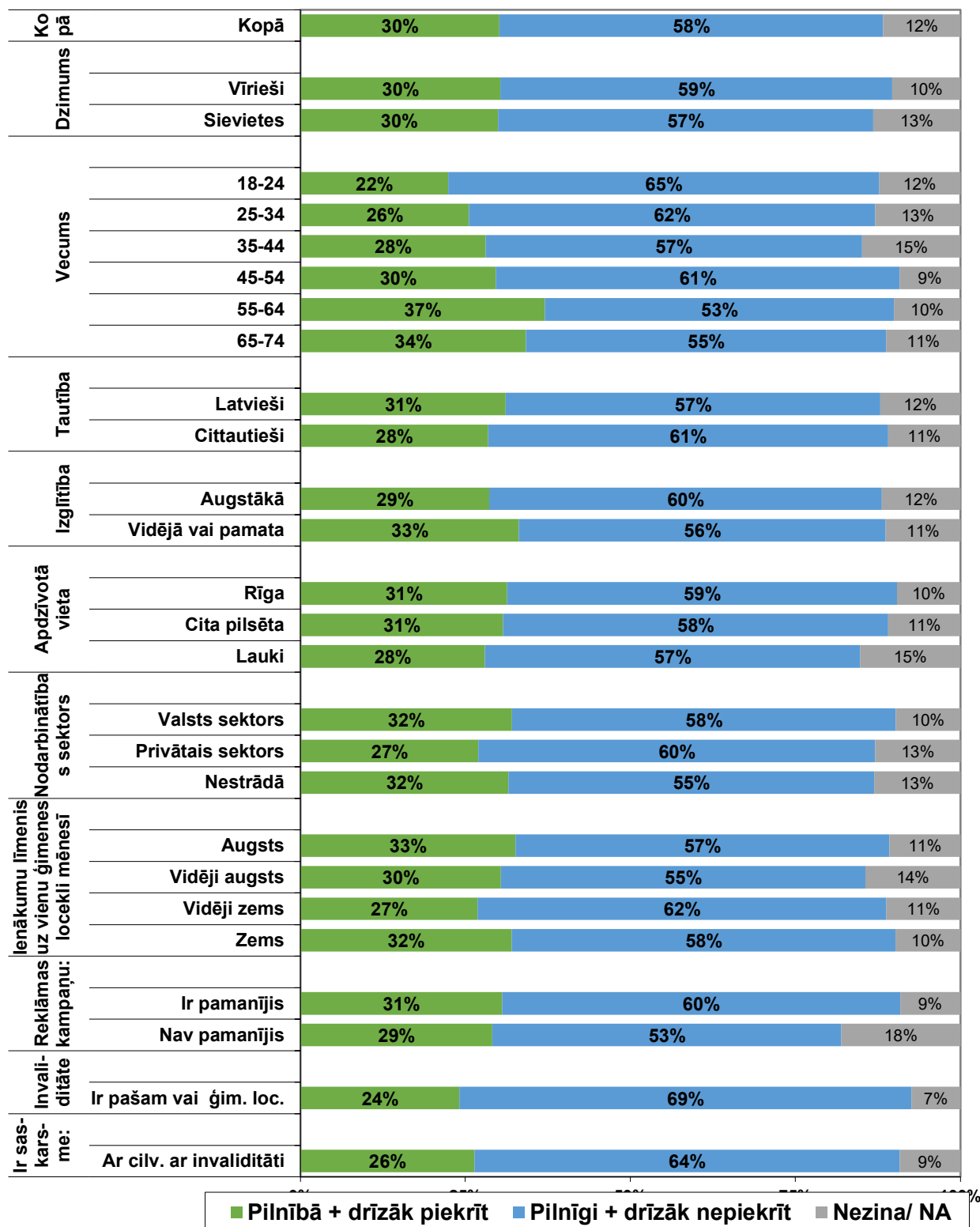

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat izteikumam?
Cilvēki ar redzes, dzirdes vai kustību traucējumiem nespēj pilnvērtīgi strādāt

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

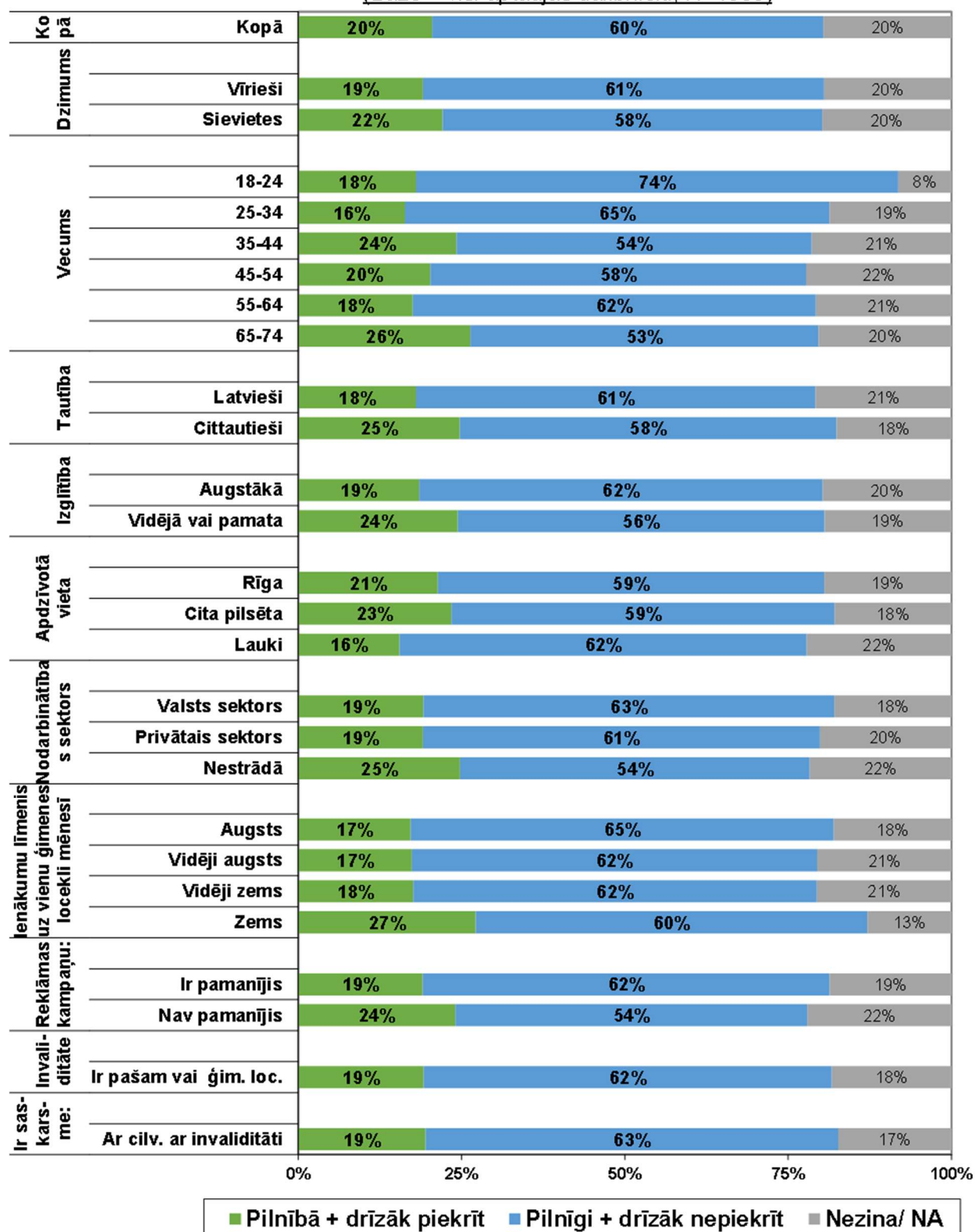

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat izteikumam?
Cilvēki ar vispārējām vai neredzamām saslimšanām (piem., sirds un asinsvadu slimībām) nav cilvēki ar īpašām vajadzībām, tāpēc pret viņiem nav nepieciešama nekāda īpaša attieksme

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat izteikumam?
**Cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem ir garīgi atpalikuši
 un darbam neder**

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

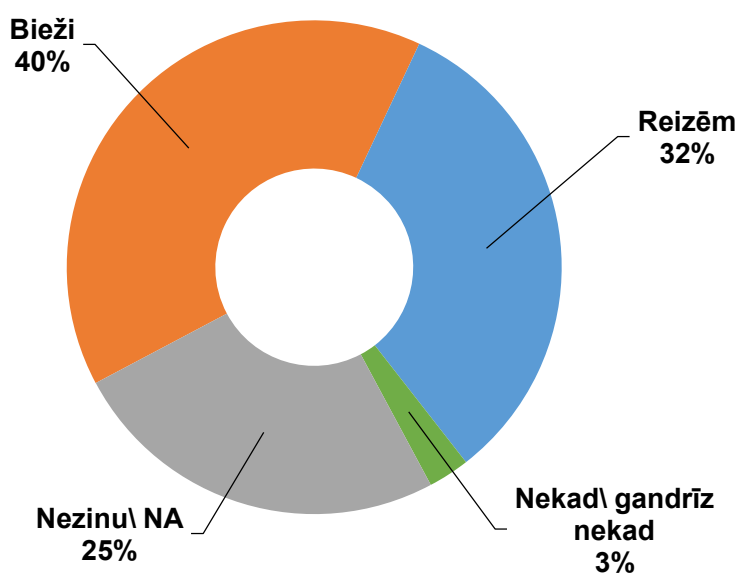

4.7. Sabiedrības tolerance/ iecietība pret cilvēkiem ar invaliditāti

Aptaujas jautājums:

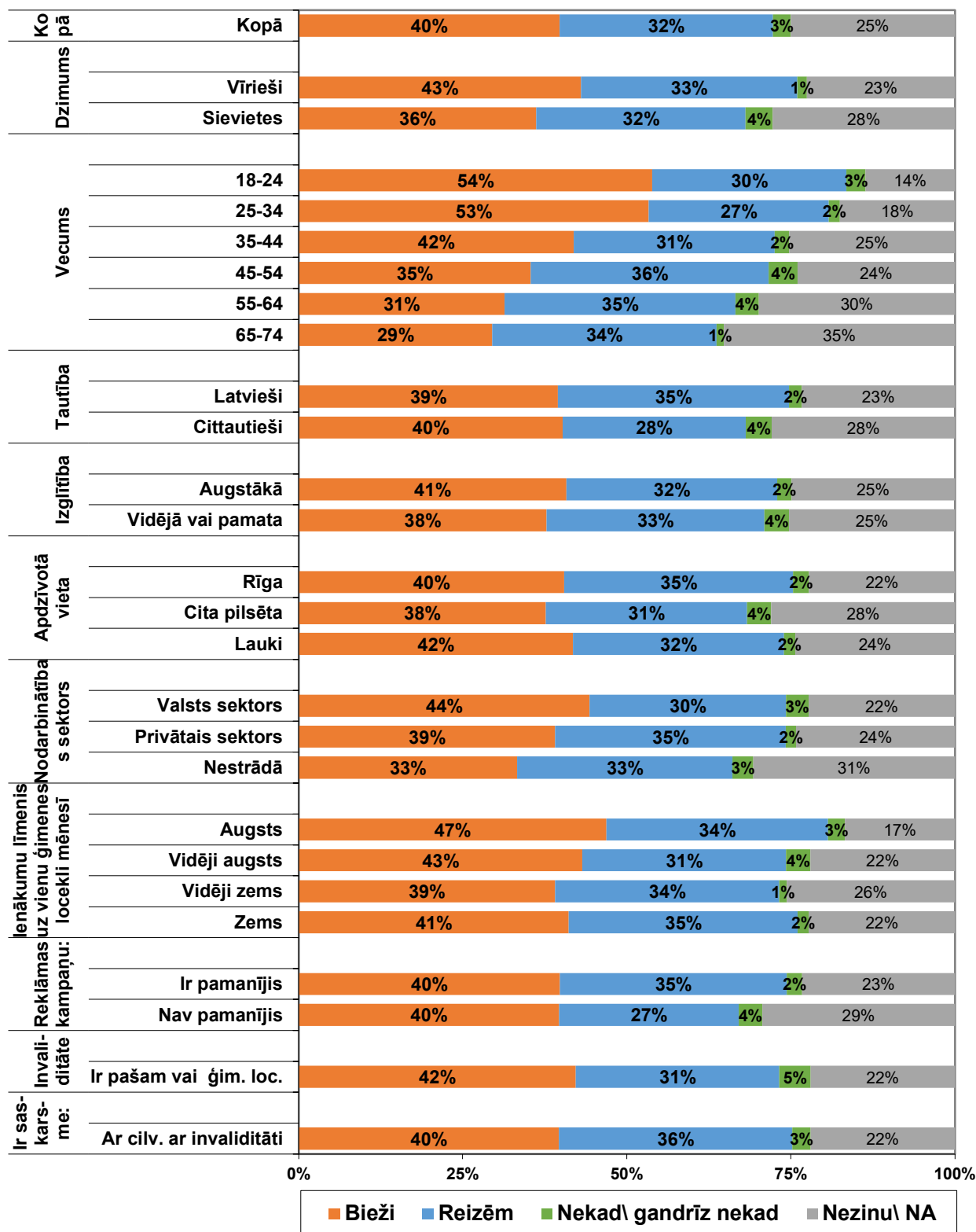
- “Cik bieži, Jūsaprāt, cilvēki ar invaliditāti darba vidē saskaras ar negatīvu attieksmi no citiem cilvēkiem savu veselības problēmu dēļ?”

Cik bieži, Jūsaprāt, cilvēki ar invaliditāti darba vidē saskaras ar negatīvu attieksmi no citiem cilvēkiem savu veselības problēmu dēļ?
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

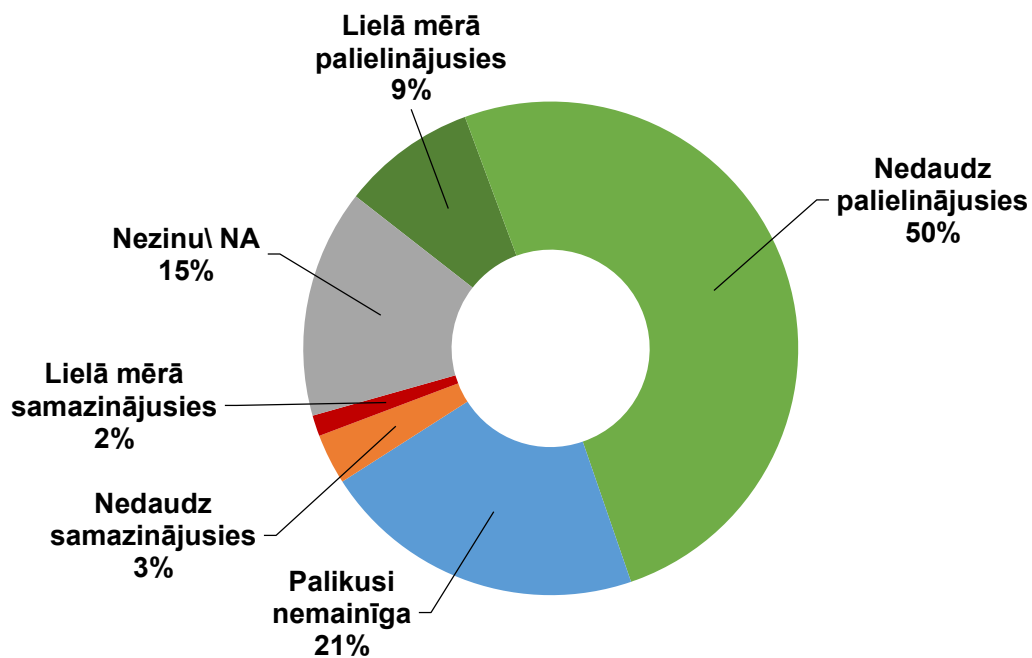
Cik bieži, Jūsaprāt, cilvēki ar invaliditāti darba vidē saskaras ar negatīvu attieksmi no citiem cilvēkiem savu veselības problēmu dēļ?
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

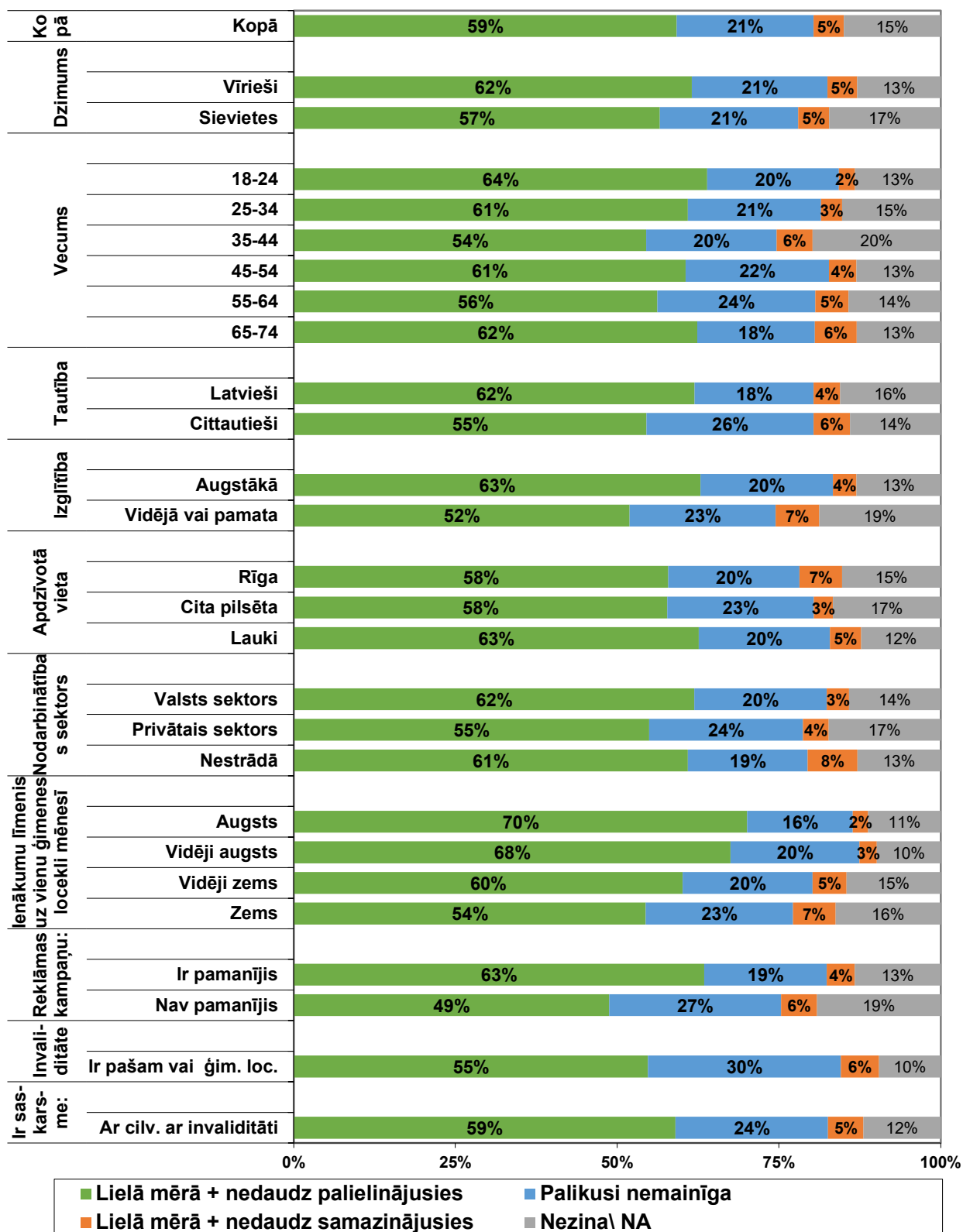
Aptaujas jautājums:

- “Kā, pēc Jūsu domām, pēdējo 5 gadu laikā ir mainījusies sabiedrības tolerance/ iecietība pret cilvēkiem ar invaliditāti? Jūsaprāt, tā ir ...?”

Kā, pēc Jūsu domām, pēdējo 5 gadu laikā ir mainījusies sabiedrības tolerance/ iecietība pret cilvēkiem ar invaliditāti? Jūsaprāt, tā ir ... ?
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; n=1006)

Kā, pēc Jūsu domām, pēdējo 5 gadu laikā ir mainījusies sabiedrības tolerance / iecietība pret cilvēkiem ar invaliditāti? Jūsprāt, tā ir ... ?
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=1006)

IV. APTAUJAS ANKETA

Q1. Vai esat dzirdējis par atbalsta pasākumiem, lai cilvēki ar invaliditāti varētu veiksmīgi iekļauties darba tirgū? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	- Jā ..... 1 - Nē 2
---	------------------------------

WEB REKLĀMAS/ BANERI

Q2. Vai Jūs internetā esat pamanījis kādu no šīm vai līdzīgām reklāmām? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Jā ..... 1 Nē 2
--	--------------------------

VIDEO

Q3. Vai esat redzējis video rullīti? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Jā ..... 1 Nē 2
---	--------------------------

PIEREDZES STĀSTI/ DISKUSIJAS

Q4. Vai interneta portālos vai sociālajos tīklos Jūs esat saskāries ar cilvēku ar invaliditāti pieredzes stāstiem vai diskusijām par iekļaujošo nodarbinātību? Ar iekļaujošo nodarbinātību tiek saprasta cilvēku ar invaliditāti iespējas strādāt un sekmīgi integrēties darba tirgū. ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Jā ..... 1 Nē 2
--	--------------------------

REKLĀMAS SOCIĀLOS TĪKLOS

Q5. Vai sociālajos tīklos Jūs esat pamanījis kādas kampaņas “Dara citādi – izdara tāpat” aktivitātes, informatīvos materiālus? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Jā ..... 1 Nē 2
---	--------------------------

RADIO

Q6. Vai esat dzirdējis šo reklāmu radio? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Jā ..... 1 Nē 2
---	--------------------------

PRESE

Q7. Vai esat pamanījis šo reklāmu preses izdevumos? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Jā ..... 1 Nē 2
--	--------------------------

KAMPAŅAS LOGO MARĶĒJUMI INVALĪDU AUTOSTĀVVIETĀS

Q8. Vai esat pamanījuši šos kampaņas logo marķējumus autostāvvietās cilvēkiem ar invaliditāti? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Jā ..... 1 Nē 2
---	--------------------------

TURPINĀT, JA Q2-Q8 IR KĀDA APSTIPRINOŠA ATBILDE (KODS “1”), PRETĒJĀ GADĪJUMĀ PĀRIET PIE Q16.

Q10. Lūdzu, novērtējiet kampaņas logo un saukli skalā no 1 līdz 5, kur 1 nozīmē ļoti slikti, bet 5 – ļoti labi. ATZĪMĒT VIENU ATBILDI KĀTRĀ RINDIŅĀ

	Ļoti labi				Ļoti slikti	Nezinu
1. Logo (LOGO ATTĒLS)	5	4	3	2	1	8
2. Sauklis “Dara citādi – izdara tāpat!”	5	4	3	2	1	8

MĀJASLAPA

Q11. Vai Jūs esat apmeklējis mājaslapu www.cilveksnevisdiagnoze.lv, kas ir veltīta cilvēku ar invaliditāti iekļaušanai sabiedrībā un darba tirgū? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Jā ..... 1 => JAUTĀT Q16. Nē ..... 2 => PĀRIET PIE Q18.
---	--

Q12. Lūdzu, novērtējiet mājaslapas informācijas kvalitāti skalā no 1 līdz 5, kur 1 – ļoti slikta, 5 – ļoti laba. ATZĪMĒT VIENU ATBILDI

Ļoti laba				Ļoti slikta	Nezinu
5	4	3	2	1	9

Q13. Vai Jums ir kādi komentāri/ieteikumi par kampaņu “Dara citādi – izdara tāpat”? Lūdzu, ierakstiet šeit:

Q14. Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat šiem izteikumiem par kampaņas “Dara citādi – izdara tāpat” reklāmas materiāliem?

ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU IZTEIKUMU	Pilnībā piekrīt	Drīzāk piekrīt	Drīzāk nepiekrīt	Pilnīgi nepiekrīt	Nezinu
1. Kampaņa veicina cilvēku ar invaliditāti iekļaušanos darba tirgū	4	3	2	1	8
2. Kampaņa pievērš uzmanību iekļaujošās nodarbinātības tēmas aktualitātei un ieinteresē	4	3	2	1	8
3. Kampaņas mērķis ir skaidri saprotams	4	3	2	1	8
4. Kampaņas reklāmās sniegtā informācija ir viegli uztverama un ātri saprotama	4	3	2	1	8
5. Reklāmu vizuālais noformējums atbilst kampaņas mērķim	4	3	2	1	8
6. Kampaņa rosina dalīties ar citiem dzirdētajā/ redzētajā informācijā	4	3	2	1	8
7. Es uzzināju daudz jauna, kā tīri praktiski es varētu palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti	4	3	2	1	8

Q15. Kuri no šiem raksturojumiem, Jūsaprāt, ir atbilstoši iepriekš redzētajiem reklāmas materiāliem? ATZĪMĒT VISUS ATBILSTOŠOS	Viegli uztverama, saprotama.....	1
	Kvalitatīva	2
	Pārliecinoša, atmiņā paliekoša.....	3
	Interesi raisoša	4
	Sveša/ nav man aktuāla	5
	Uzmundrinoša/ motivējoša	6
	Orģināla, neparasta.....	7
	Stāsta par man svarīgām lietām.....	8
	Izglītojoša	9
	Sociāli atbildīga	10
	Vajadzīga.....	11
	Nomācoša/ nepatīkama	12
<hr/>		
Neviens no minētajiem	98	

JAUTĀT VISIEM

Q16. Vai Jums ir saskarsme ar cilvēkiem ar invaliditāti? ATZĪMĒT ATBILSTOŠĀS ATBILDES. IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES	Pašam ir invaliditāte.....	1 => TURPINĀT
	Citam ģimenes loceklim ir invaliditāte.....	2 => TURPINĀT
	Cits radnieks ir ar invaliditāti	3 => PĀRIET PIE Q19.
	Draugs, paziņa ir ar invaliditāti	4 => PĀRIET PIE Q19.
	Darba kolģģis ir ar invaliditāti.....	5 => PĀRIET PIE Q19.
	<hr/>	
Neviens no augstāk minētajiem.....	7 => PĀRIET PIE Q19.	

Q17. Kuras grupas invaliditāte ir Jums/ Jūsu ģimenes loceklim? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	- 1. invaliditātes grupa	1
	- 2. invaliditātes grupa	2
	- 3. invaliditātes grupa	3
	<hr/>	

JAUTĀT VISIEM

Q18. Vai Jūs pēdģjo 12 mģnešu laikā esat saskģries ar diskriminģciju darba tirgģ? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Jģ	1
	Nģ	2
	<hr/>	
Grģti atbildģt/ NA	9	

Q19. Kģ Jģs vģrtģtu cilvēku ar invaliditģti nodarbinģtģbas iespģjas Latvijģ? Jģsuprģt, tģs ir ... ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Labas.....	1
	Drģzģk labas	2
	Drģzģk sģiktas	3
	Sģiktas	4
	<hr/>	
Neģģu.....	9	

Q20. Kģ Jģs novģrtģtu valsts atbalstu cilvēku ar invaliditģti nodarbinģtģbas problģmu risinģšanģ Latvijģ? Tas ir ... ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Pilnģģi pietiekoģģs/ apmierinoģģs	1
	Drģzģk pietiekoģģs/ apmierinoģģs.....	2
	Drģzģk nepietiekoģģs/ neapmierinoģģs	3
	Pilnģģi nepietiekoģģs/ neapmierinoģģs	4
	<hr/>	
Neģģģu	9	

Q21. Kā Jūs novērtētu savu informētību jautājumos par iekļaujošo nodarbinātību, tai skaitā par to, kā praktiskās ikdienas situācijās varētu palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	labi informēts	1
	drīzāk labi nekā slikti informēts	2
	drīzāk slikti nekā labi informēts	3
	slikti informēts	4
	Grūti atbildēt/ NA	9

Q22. Kur Jūs vēlētos saņemt informāciju par iekļaujošo nodarbinātību, tai skaitā par to, kā praktiskās ikdienas situācijās varētu palīdzēt cilvēkiem ar invaliditāti? Lūdzu. atzīmējiet svarīgākos kanālus.

ATZĪMĒT NE VAIRĀK PAR PIECĀM ATBILDĒM

1. Televīzijā
2. Radio
3. Interneta ziņu portālos (kā Delfi, TVNET, Apollo)
4. Sociālajos tīklos (kā piem., YouTube, Facebook, Twitter u.tml.)
5. Specializētajos interneta resursos (kā Labklājības ministrijas tīmekļa vietne www.lm.gov.lv; vietne cilveksnevisdiagnoze.lv u.tml.)
6. Preses izdevumos
7. Izglītības iestādēs
8. Informatīvajos materiālos (bukletos, brošūrās u.tml.)
9. Darbavietā
10. Semināros, konferencēs, publiskos pasākumos
11. Nodarbinātības valsts aģentūrā (tīmekļa vietnē, pie NVA nolīgtiem speciālistiem)
12. Citur (PRECIZĒT, KUR): _____
97. Neinteresē šāda veida informācija
98. Nezinu / Grūti pateikt

Q23. Cik bieži, Jūsprāt, cilvēki ar invaliditāti darba vidē saskaras ar negatīvu attieksmi no citiem cilvēkiem savu veselības problēmu dēļ? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Bieži	1
	Reizēm	2
	Nekad/ gandrīz nekad	3
	Nezinu	9

Q24. Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat katram no šiem izteikumiem?

ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU IZTEIKUMU	Pilnībā piekrīt	Drīzāk piekrīt	Drīzāk nepiekrīt	Pilnīgi nepiekrīt	Nezinu
1. Cilvēki ar invaliditāti spēj veikt darbu tikpat labi kā pārējie, ja viņiem tiek sniegts nepieciešamais atbalsts	1	2	3	4	8
2. Darba devēji nelabprāt pieņem darbā cilvēkus ar invaliditāti	1	2	3	4	8
3. Es strādātu kopā ar cilvēku, kam ir invaliditāte	1	2	3	4	8
4. Cilvēki ar redzes, dzirdes vai kustību traucējumiem nespēj pilnvērtīgi strādāt	1	2	3	4	8
5. Cilvēki ar psihiskām saslimšanām ir neprognozējami un var kādam nodarīt pāri	1	2	3	4	8
6. Cilvēki ar vispārējām vai neredzamām saslimšanām (piem., sirds un asinsvadu slimībām) nav cilvēki ar īpašām vajadzībām, tāpēc pret viņiem nav nepieciešama nekāda īpaša attieksme	1	2	3	4	8
7. Es labprāt palīdzētu cilvēkiem ar invaliditāti	1	2	3	4	8
8. Cilvēku ar invaliditāti nodarbinātību kavē sabiedrības aizspriedumi un izpratnes trūkums	1	2	3	4	8
9. Cilvēki ar invaliditāti ir ieinteresēti un motivēti strādāt	1	2	3	4	8
10. Cilvēki ar invaliditāti darbam neder	1	2	3	4	8
11. Cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem ir garīgi atpalikuši un darbam neder	1	2	3	4	8
12. Cilvēku ar invaliditāti nodarbinātību kavē darba devēju aizspriedumi un izpratnes trūkums	1	2	3	4	8

Q25. Kā, pēc Jūsu domām, pēdējo 5 gadu laikā ir mainījusies sabiedrības tolerance/ iecietība pret cilvēkiem ar invaliditāti? Jūsprāt, tā ir ... ? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Lielā mērā palielinājusies	1
	Nedaudz palielinājusies	2
	Palikusi nemainīga	3
	Nedaudz samazinājusies	4
	Lielā mērā samazinājusies	5
Nezinu	98	

Анкета опроса

Q1. Слышали ли Вы о мероприятиях поддержки для успешной интеграции людей с инвалидностью в рынок труда?	- Да..... 1 - Нет..... 2
---	-----------------------------

WEB REKLĀMAS/ BANERI

Q2. Замечали ли Вы в Интернете какие-либо из следующих или подобных реклам?	Да ..... 1 Нет 2
---	---------------------------

VIDEO

Q3. Видели ли Вы видео ролик?	Да ..... 1 Нет..... 2
-------------------------------	--------------------------

PIEREDZES STĀSTI/ DISKUSIJAS

Q4. Сталкивались ли Вы в Интернет порталах или социальных сетях с историями из опыта людей с инвалидностью или дискуссиями об инклюзивной занятости? Инклюзивная занятость означает возможность для людей с инвалидностью работать и успешно интегрироваться в рынок труда.	Да ..... 1 Нет 2
---	---------------------------

REKLĀMAS SOCIĀLOS TĪKLOS

Q5. Замечали ли Вы в социальных сетях какие-либо активности, информационные материалы компании “Делают иначе - справляются также” (“Dara citādi – izdara tāpat”)	Да ..... 1 Нет 2
--	---------------------------

RADIO

Q6. Слышали ли Вы эту рекламу по радио?	Да ..... 1 Нет 2
---	---------------------------

PRESE

Q7. Замечали ли эту рекламу в изданиях прессы?	Да ..... 1 Нет 2
--	---------------------------

KAMPAŅAS LOGO MARĶĒJUMI INVALIDĪDU AUTOSTĀVVIETĀS

Q8. Замечали ли Вы эти логотипы маркировки компании на парковках для людей с инвалидностью?	Да ..... 1 Нет 2
---	---------------------------

TURPINĀT, JA Q2-Q8 IR KĀDA APSTIPRINOŠĀ ATBILDE (KODS “1”), PRETĒJĀ GADĪJUMĀ PĀRIET PIE Q16.

Q10. Пожалуйста, оцените логотип и лозунг камании по шкале от 1 до 5, где 1 означает – очень плохо, а 5 – очень хорошо.

	Очень хорошо				Очень плохо	Не знаю
1. Логотип (LOGO ATTĒLS)	5	4	3	2	1	8
2. Слоган “Делают иначе - справляются также!”	5	4	3	2	1	8

MĀJASLAPA

Q11. Посещали ли Вы домашнюю страницу www.cilveksnevisdiagnoze.lv , которая посвящено включению людей с инвалидностью в общество и рынок труда?	Да ..... 1 => Q16. Нет ..... 2 => Q18.
--	---

Q12. Пожалуйста, оцените качество информации домашней страницы по шкале от 1 до 5, где 1 - очень плохое, 5 – очень хорошее.

Очень хорошее				Очень плохое	Не знаю
5	4	3	2	1	9

Q13. Есть ли у Вас какие-либо комментарии/ советы по поводу кампании “Делают иначе - справляются также” (“Dara citādi – izdara tāpat”)? Пожалуйста, запишите их здесь!

_____

Q14. В какой степени Вы согласны или не согласны со следующими высказываниями о рекламных материалах кампании “Делают иначе - справляются также” (“Dara citādi – izdara tāpat”)?

	Полностью согласен/-а	Скорее согласен/-а	Скорее не согласен/-а	Полностью не согласен/-а	Не знаю
1. Кампания способствует интеграции людей с инвалидностью на рынок труда	4	3	2	1	8
2. Кампания обращает внимание на актуальность темы инклюзивной занятости, и заинтересовывает	4	3	2	1	8
3. Цель кампании – ясна и понятна	4	3	2	1	8
4. Информация, предоставленная в объявлениях в кампании, легко восприимчива и быстро ясна	4	3	2	1	8
5. Визуальное оформление реклам соответствует целям кампании	4	3	2	1	8
6. Кампания побуждает делиться с другими услышанной / увиденной информацией	4	3	2	1	8
7. Я узнал/-а много нового о том, как чисто практически я могу помочь людям с инвалидностью	4	3	2	1	8

Q15. Какие из следующих характеристик, по Вашему мнению, являются подходящими для ранее показанных рекламных материалов?	Легко восприимчива, понятная	1
	Качественная	2
	Убедительная, остающаяся в памяти	3
	Вызывающая интерес.....	4
	Не знакома / не актуальна для меня.....	5
	Поднимающая настроение/ мотивирующая.....	6
	Оригинальная/ необычная.....	7
	Рассказывает о мне важных вещах.....	8
	Образовательная.....	9
	Социально ответственная.....	10
	Нужная.....	11
	Удурчающая/ неприятная.....	12
Ничего из упомянутого		98

Q16. Есть ли у Вас контакт с людьми с инвалидностью?	У меня самого/-самой имеется инвалидность	1
	Инвалидность имеется у другого члена семьи.....	2
	Инвалидность имеется у другого родственника	3 => Q19.
	Инвалидность имеется у друга/ знакомого	4 => Q19.
	Инвалидность имеется у коллеги.....	5 => Q19.
	Ничего из упомянутого	7 => Q19.

Q17. Какая группа инвалидности имеется у Вас / члена Вашей семьи?	- 1 группа инвалидности	1
	- 2. группа инвалидности	2
	- 3. группа инвалидности	3

Q18. Сталкивались ли Вы с дискриминацией на рынке труда в течение последних 12 месяцев?	Да	1
	Нет	2
	Не знаю	9

Q19. Как бы Вы оценили возможности трудоустройства людей с инвалидностью в Латвии? По Вашему мнению, они...	Хорошие	1
	Скорее хорошие	2
	Скорее плохие	3
	Плохие.....	4
	Не знаю	9

Q20. Как бы Вы оценили государственную поддержку в решении проблем трудоустройства людей с инвалидностью в Латвии? Она...	Полностью достаточная/ удовлетворительная	1
	Скорее достаточная/ удовлетворительная.....	2
	Скорее недостаточная/ неудовлетворительная.....	3
	олностью недостаточная/ неудовлетворительная.....	4
	Не знаю	9

Q21. Как бы Вы оценили свою осведомленность в вопросах об инклюзивной занятости, в том числе о том, как можно помочь людям с ограниченными возможностями в практических повседневных ситуациях?	Хорошо осведомлен/-а	1
	скорее хорошо, чем плохо осведомлен/-а	2
	скорее плохо, чем хорошо осведомлен/-а	3
	плохо осведомлен/-а	4
	Не знаю	9

Q22. Где бы Вы хотели получать информацию об инклюзивной занятости, в том числе о том, как помочь людям с инвалидностью в практических повседневных ситуациях? Пожалуйста, отметьте наиболее важные каналы. НЕ БОЛЕЕ ПЯТИ ОТВЕТОВ

1. Телевидение
2. Радио
3. В новостных порталах Интернета (как Delfi, TVNET, Apollo)
4. В социальных сетях (как напри., YouTube, Facebook, Twitter и т.п.)
5. В специализированных Интернет ресурсах (как домашняя страница Министерства благосостояния www.lm.gov.lv; сайт cilveksnevisdiagnoze.lv и т.п.)
6. В изданиях прессы
7. В образовательных учреждениях
8. В информационных материалах (в буклетах, брошюрах и т.п.)
9. На рабочем месте
10. На семинарах, конференциях, в публичных мероприятиях
11. В Государственном Агенстве занятости (на сайте, у ГАЗ нанятых специалистах)
12. В другом месте (УТОЧНИТЬ, ГДЕ): _____
97. Не интересует информация такого рода
98. Не знаю / Сложно сказать

Q23. Как часто, по Вашему мнению, люди с инвалидностью в рабочей среде сталкиваются с негативным отношением от других людей из-за проблем со здоровьем?	Часто	1
	Иногда	2
	Никогда/ почти никогда	3
	Не знаю	9

Q24. В какой степени Вы согласны или не согласны со следующими высказываниями?

	Полностью согласен/-а	Скорее согласен/-а	Скорее не согласен/-а	Полностью не согласен/-а	Не знаю
1. Люди с инвалидностью могут делать свою работу так же хорошо, как и другие, если им предоставляется необходимая поддержка.	1	2	3	4	8
2. Работодатели не хотят брать на работу людей с инвалидностью	1	2	3	4	8
3. Я бы работал/-а вместе с человеком, у которого имеется инвалидность	1	2	3	4	8
4. Люди с нарушениями зрения, слуха или подвижности не могут полноценно работать	1	2	3	4	8
5. Люди с психическими заболеваниями непредсказуемы и могут кому-то навредить	1	2	3	4	8
6. Люди с общими или невидимыми заболеваниями (например, с сердечно-сосудистыми заболеваниями) не являются людьми с особыми потребностями, поэтому не нуждаются в специальном отношении	1	2	3	4	8
7. Я бы с удовольствием помогал/-а бы людям с инвалидностью	1	2	3	4	8
8. Трудоустройству людей с инвалидностью мешают социальные предрассудки и непонимание	1	2	3	4	8
9. Люди с инвалидностью заинтересованы и мотивированы работать	1	2	3	4	8
10. Люди с инвалидностью не подходят для работы	1	2	3	4	8
11. Люди с расстройствами психического характера являются умственно отсталыми и нетрудоспособными	1	2	3	4	8
12. Трудоустройству людей с инвалидностью мешают предрассудки и непонимание работодателей	1	2	3	4	8

Q25. Как, по Вашему мнению, в течение последних 5 лет изменилась толерантность общества к людям с инвалидностью? По Вашему мнению, она... ?	В большой степени увеличилась	1
	Немного увеличилась	2
	Осталась неизменной	3
	Немного уменьшилась	4
	В большой степени уменьшилась	5
	Не знаю	98